

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**İSTANBUL'DAKİ ÖZEL FİTNESS MERKEZLERİNE DEVAM EDEN
BİREYLERİN SPOR EKONOMİSİNE KATKISI**

Recep Mehmet GÖRÜNÜ
YÜKSEK LİSANS TEZİ

BEDEN EĞİTİMİ ve SPOR ANABİLİM DALI

DANIŞMAN
YRD. DOÇ. DR. SERAP MUNGAN AY

2016 - İSTANBUL

TEZ ONAYI

Kurum : Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü
Programın Seviyesi : Yüksek Lisans
Anabilim Dalı : Beden Eğitimi ve Spor
Tez Sahibi : Recep Mehmet GÖRÜNÜ
Tez Başlığı : " İstanbul'daki Özel Fitness Merkezlerine Devam Eden
Bireylerin Spor Ekonomisine Katkısı "
Sınav Yeri : Marmara Üniversitesi
Sınav Tarihi : 20 Aralık 2016 Saat: 11.00

Tez tarafımızdan okunmuş, kapsam ve kalite yönünden Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Serap Mungan Ay

Kurumu

Marmara Üniversitesi

İmza

.....

Sınav Jüri Üyeleri

Doç. Dr. Mehmet YORULMAZLAR

Kurumu

Marmara Üniversitesi

İmza

.....

Yrd. Doç. Dr. Umut D. BAŞOĞLU

Nişantaşı Üniversitesi

.....

Yukarıdaki jüri kararı Enstitü Yönetim Kurulu'nun 29 Aralık 2016 tarih ve 47. sayılı kararı ile onaylanmıştır.

Prof. Dr. Göksel ŞENER
Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürü

BEYAN

Bu tez çalışmasının kendi çalışmam olduğunu, tezin planlanmasından yazımına kadar bütün safhalarda etik dışı davranışımın olmadığını, bu tezdeki bütün bilgileri akademik ve etik kurallar içinde elde ettiğimi, bu tez çalışmayla elde edilmeyen bütün bilgi ve yorumlara kaynak gösterdiğimi ve bu kaynakları da kaynaklar listesine aldığımı, yine bu tezin çalışılması ve yazımı sırasında patent ve telif haklarını ihlal edici bir davranışımın olmadığı beyan ederim.

Recep Mehmet GÖRÜNÜ

TEŞEKKÜR

Öncelikle tez çalışmam boyunca yardımlarını hiç bir zaman esirgemeyen, yoğun iş temposuna rağmen, zaman ve mekan gözetmeksizin beraber çalışma fırsatı sunan, her daim güler yüzlü, fedakar danışmanım Yrd. Doç. Dr. Serap Mungan Ay'a teşekkür ederim. Yrd. Doç. Dr. Serap Mungan Ay'ın saygı değer eşi ve örnek bir insan olan Murat Ay' a ve biricik kızları İdil Ay'a teşekkürlerimi sunmayı bir borç bilirim.

Değerli hocam Prof.Dr. Turgay Biçer'e bizlere hayal kurma ve güzel konuşma becerisini kazandırdığı için teşekkür eder saygılarımı sunarım.

Elazığ'da 2008 yılında bir kış günü öğretmen evinin önünde, içimdeki cevheri ortaya çıkartma fırsatı veren Mustafa Korkmaz'a, sevgili dostlarım Arş.Gör. Dr. Semahattin Serkan Sezer'e, Dr. Mustafa Kola'ya, Dr. İsmail Gürçeşme'ye, Müh. Uğur Kuyucu'ya ve İbrahim Koçyiğit'e her daim destekleri için teşekkür ederim.

Bilimin ve ahlakın ışığında bizleri yetiştiren Fırat Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi'nin değerli hocalarına, Marmara Üniversitesi ile tanışmamı sağlayan sevgili hocam Doç. Dr. M. Fatih Karahüseyinoğlu'na sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Mesleğimi ve eğitimimi bir arada devam ettirmeme imkan tanıyan, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin değerli mensuplarına, silah arkadaşlarıma ve amirlerime teşekkürü bir borç bilirim.

Hayatım boyunca maddi ve manevi desteklerini esirgemeyen babam ve anneme tezin her aşamasında anlayışları ve hoş görüleriyle yanımda oldukları için teşekkür ederim.

Ve hayat arkadaşım, en büyük destekçim, yaşama sevincim, varlığıyla varolduğum, arkadaşım, dostum, sevgilim kısacası herşeyim değerli eşim akademisyen Hülya Görünü'ye teşekkürlerimi ve sevgilerimi sunarım.

Recep Mehmet GÖRÜNÜ

İÇİNDEKİLER

BEYAN	iii
İÇİNDEKİLER	ii
KISALTMALAR	iv
ŞEKİLLER LİSTESİ	v
TABLolar LİSTESİ	vi
EKLER LİSTESİ	ix
1. ÖZET.....	1
2. ABSTRACT.....	2
3. GİRİŞ ve AMAÇ.....	3
4. GENEL BİLGİLER	5
4.1. SPOR EKONOMİSİ	5
4.1.1. Ekonominin Tanımı ve Gelişimi.....	5
4.1.2. Spor Ekonomisinin Tanımı ve Gelişimi	9
4.1.3. Sporun Ekonomik Çerçevesi	10
4.1.4. Spor Ekonomisinde Güncel Değişim ve Beklentiler	16
4.1.5. Ülke Ekonomilerinde Sporun Yeri	18
4.1.6. Olimpiyat Oyunlarının Ekonomik Katkıları	21
4.1.7. Türkiye’de Spor Ekonomisi.....	24
4.2. SPOR TESİSLERİ VE FAALİYETLERİ	28
4.2.1. Spor Tesisi Kavramı ve Kapsamı	28
4.2.2. Spor Tesislerinin Sınıflandırılması	29
4.2.3. Spor Tesislerinin Yasal Durumları	31
4.3. FİTNESS MERKEZLERİ	37
4.3.1. Fitness Kavramı ve Kapsamı	37
4.3.2. Fitness Sektörü ve Gelişimi	38
4.3.3. Fitness Merkezi Tanımı	39

4.3.4. Fitness Merkezlerinin Tarihsel Gelişimi	40
4.3.5. Türkiye’ de Fitness Merkezi Kavramı Karmaşası	41
5. GEREÇ ve YÖNTEM.....	43
5.1. Araştırmanın Yöntemi	43
5.2. Araştırmanın Amacı ve Önemi	43
5.3. Araştırmanın Modeli	44
5.4. Araştırmanın Hipotezleri	44
5.5. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi	46
5.6. Araştırmanın Veri Toplama Yöntem ve Aracı	49
5.7. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	49
5.8. Verilerin İstatistiksel Analizi	50
6. BULGULAR	51
6.1. Örneklem Grubunun Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular. 51	
6.2. Örneklem Grubunun Cevaplarına İlişkin Bulgular.....	54
6.3. Örneklem Grubunun Kişisel Yıllık Spor Harcama Tutarlarının Demografik ve Diğer Değişkenlere Göre Farklılıkları	61
7.TARTIŞMA VE SONUÇ	77
8. KAYNAKLAR	82
9. EKLER.....	91
9.1. Bilgi Formu	91
9.2. Fitness Salonları Onaylı Liste.....	93
9.3. İzin Yazıları.....	96
9.4. Etik Kurul Raporu.....	98
10. ÖZGEÇMİŞ	99

KISALTMALAR

FIFA	: Federation Internationale de Football Association – Dünya Futbol Federasyonları Birliği
IHRSA	: The International Health, Racquet & Sportsclub Association Uluslararası Sağlık, Raket ve Spor Merkezleri Derneği
IOC	: The International Olympic Committee – Uluslararası Olimpiyat Komitesi
NBA	: National Basketball Association – Ulusal Basketbol Birliği (Amerika Birleşik Devletleri)
TFF	: Türkiye Futbol Federasyonu
UEFA	: Union of European Football Association – Avrupa Futbol Federasyonları Birliği

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 4.1. Sporun Ekonomi Üzerindeki Etkisi	12
Şekil 4.2. Spor Ekonomisinin Unsurları	13
Şekil 4.3. Kişi Kavramı Şeması	32
Şekil 5.1. Araştırmanın Modeli	44

TABLÖLER LİSTESİ

Tablo 4.1. Olimpiyat Oyunlarının Toplam Maliyet- Toplam Kar Durumları.....	22
Tablo 4.2. Olimpiyat Oyunlarının Temel Gelir Kaynakları.....	23
Tablo 4.3. Türk Sporunda Ekonomi Politikaları Gelişim Süreci	25
Tablo 4.4. Spor Genel Müdürlüğünün 2002-2015 Toplam Bütçe Ödenekleri ve Harcamaları	26
Tablo 4.5. Spor Genel Müdürlüğünün 2002-2015 Yılları İtibariyle Yatırım Ödenekleri ve Harcamaları	27
Tablo 5.1. Örneklem Sayısının Özel Fitness Merkezleri Üye Sayılarına Göre Dağılımı	46
Tablo 6.1. Örneklem Grubunun Cinsiyetlerine Göre Dağılımı	51
Tablo 6.2. Örneklem Grubunun Yaşlarına Göre Dağılımı.....	51
Tablo 6.3. Örneklem Grubunun Eğitim Düzeylerine Göre Dağılımı	52
Tablo 6.4. Örneklem Grubunun Ailelerinin Ortalama Gelir Durumuna Göre Dağılımı	52
Tablo 6.5. Örneklem Grubunun Çalışma Sürelerine Göre Dağılımı	53
Tablo 6.6. Örneklem Grubunun Medeni Durumlarına Göre Dağılımı	53
Tablo 6.7. Örneklem Grubunun Mesleklerine Göre Dağılımı	54
Tablo 6.8. Örneklem Grubunun Siz Dahil Ailenizde Kaç Kişi Var? Sorusuna İlişkin Verdiği Cevapların Dağılımı.....	54
Tablo 6.9. Örneklem Grubunun Spor Yaptığınız Zaman Dilimi Hangisidir? Sorusuna İlişkin Verdiği Cevapların Dağılımı	55
Tablo 6.10. Örneklem Grubunun Kaç Çeşit Spor Aktivitesi Yaptıyorsunuz? Sorusuna İlişkin Verdiği Cevapların Dağılımı.....	55
Tablo 6.11. Örneklem Grubunun Genellikle Hangi Spor Aktivitesini Yaptıyorsunuz? Sorusuna İlişkin Verdiği Cevapların Dağılımı.....	56
Tablo 6.12. Örneklem Grubunun Ne Sıklıkta Spor Yapıyorsunuz? Sorusuna İlişkin Verdiği Cevapların Dağılımı.....	57
Tablo 6.13. Örneklem Grubunun Ailenizde Sizin Dışınızda Özel Fitness Merkezine Devam Eden Kişi Sayısı Nedir? Sorusuna İlişkin Verdiği Cevapların Dağılımı.....	57

Tablo 6.14. Örneklem Grubunun Size Sunulan Spor Hizmetinden Ne Derece Memnunsunuz? Sorusuna İlişkin Verdiği Cevapların Dağılımı	58
Tablo 6.15. Örneklem Grubunun Fiziki Görünüşünüzden Ne Derece Memnunsunuz? Sorusuna İlişkin Verdiği Cevapların Dağılımı.....	58
Tablo 6.16. Örneklem Grubunun Beden Sağlığınızdan Ne Derece Memnunsunuz? Sorusuna İlişkin Verdiği Cevapların Dağılımı.....	59
Tablo 6.17. Örneklem Grubunun Ne Kadar Zamandır Düzenli Spor Yapmaktasınız? Sorusuna İlişkin Verdiği Cevapların Dağılımı.....	59
Tablo 6.18. Örneklem Grubunun Fitness Merkezine Üye Olmanızın En Önemli Nedeni Nedir? Sorusuna İlişkin Verdiği Cevapların Dağılımı	60
Tablo 6.19. Örneklem Grubunun Kişisel Yıllık Spor Harcamalarını Oluşturan Unsurlara İlişkin İstatistiksel Bilgiler	61
Tablo 6.20. Yaş Değişkeni ile Özel Fitness Merkezlerine Üye Olan Bireylerin Toplam Kişisel Yıllık Spor Harcama Tutarı Değişkenine İlişkin Kruskal Wallis H-Testi Sonuçları	62
Tablo 6.21. Yaş Değişkeni ile Özel Fitness Merkezlerine Üye Olan Bireylerin Toplam Kişisel Yıllık Spor Harcama Tutarı Değişkenine İlişkin Mann Whitney U Testi Sonuçları	63
Tablo 6.22. Eğitim Durumu Değişkeni ile Özel Fitness Merkezlerine Üye Olan Bireylerin Toplam Kişisel Yıllık Spor Harcama Tutarı Değişkenine İlişkin Kruskal Wallis H-Testi Sonuçları.....	64
Tablo 6.23. Eğitim Durumu Değişkeni ile Özel Fitness Merkezlerine Üye Olan Bireylerin Toplam Kişisel Yıllık Spor Harcama Tutarı Değişkenine İlişkin Mann Whitney U Testi Sonuçları.....	64
Tablo 6.23. Eğitim Durumu Değişkeni ile Özel Fitness Merkezlerine Üye Olan Bireylerin Toplam Kişisel Yıllık Spor Harcama Tutarı Değişkenine İlişkin Mann Whitney U Testi Sonuçları (devam)	65
Tablo 6.24. Aile Gelir Durumu Değişkeni ile Özel Fitness Merkezlerine Üye Olan Bireylerin Toplam Kişisel Yıllık Spor Harcama Tutarı Değişkenine İlişkin Kruskal Wallis H-Testi Sonuçları.....	66

Tablo 6.25. Aile Gelir Durumu Değişkeni ile Özel Fitness Merkezlerine Üye Olan Bireylerin Toplam Kişisel Yıllık Spor Harcama Tutarı Değişkenine İlişkin Mann Whitney U Testi Sonuçları.....	67
Tablo 6.26. Medeni Durum Değişkeni ile Özel Fitness Merkezlerine Üye Olan Bireylerin Toplam Kişisel Yıllık Spor Harcama Tutarı Değişkenine İlişkin Mann Whitney U Testi Sonuçları.....	68
Tablo 6.27. Meslek Değişkeni ile Özel Fitness Merkezlerine Üye Olan Bireylerin Toplam Kişisel Yıllık Spor Harcama Tutarı Değişkenine İlişkin Kruskal Wallis H-Testi Sonuçları	69
Tablo 6.28. Meslek Değişkeni ile Özel Fitness Merkezlerine Üye Olan Bireylerin Toplam Kişisel Yıllık Spor Harcama Tutarı Değişkenine İlişkin Mann Whitney U Testi Sonuçları	70
Tablo 6.29. Yapılan Spor Aktivitesi Değişkeni ile Özel Fitness Merkezlerine Üye Olan Bireylerin Toplam Kişisel Yıllık Spor Harcama Tutarı Değişkenine İlişkin Kruskal Wallis H-Testi Sonuçları	71
Tablo 6.30. Yapılan Spor Aktivitesi ile Özel Fitness Merkezlerine Üye Olan Bireylerin Toplam Kişisel Yıllık Spor Harcama Tutarı Değişkenine İlişkin Mann Whitney U Testi Sonuçları.....	72
Tablo 6.30. Yapılan Spor Aktivitesi ile Özel Fitness Merkezlerine Üye Olan Bireylerin Toplam Kişisel Yıllık Spor Harcama Tutarı Değişkenine İlişkin Mann Whitney U Testi Sonuçları (devam)	73
Tablo 6.31. Düzenli Spor Yapma Süresi Değişkeni ile Özel Fitness Merkezlerine Üye Olan Bireylerin Toplam Kişisel Yıllık Spor Harcama Tutarı Değişkenine İlişkin Kruskal Wallis H-Testi Sonuçları	75
Tablo 6.32. Düzenli Spor Yapma Süresi Değişkeni ile Özel Fitness Merkezlerine Üye Olan Bireylerin Toplam Kişisel Yıllık Spor Harcama Tutarı Değişkenine İlişkin Mann Whitney U Testi Sonuçları	75

EKLER LİSTESİ

Ek 9.1. Bilgi Formu.....	91
Ek 9.2. Fitness Salonları Onaylı Liste.....	83
Ek 9.3. İzin Belgeleri.....	96
Ek 9.4. Etik Kurul Raporu.....	98

1. ÖZET

İstanbul'daki Özel Fitness Merkezlerine Devam Eden Bireylerin Spor Ekonomisine Katkısı

Öğrencinin Adı : Recep Mehmet GÖRÜNÜ

Danışmanı : Yrd. Doç. Dr. Serap Mungan Ay

Anabilim Dalı : Beden Eğitimi ve Spor – Spor Yönetim Bilimleri

Günümüzde, spor salonları ve özel fitness merkezleri önemli bir küresel ticaret sektörü oluşturmaktadır. Araştırmamız; ferdin bizzat kendisi tarafından yapılan spor harcamaları kapsamında olup, fitness merkezlerine üye olan bireylerin yaptıkları spor harcamalarının çeşitli başlıklar altında incelenmesini konu almıştır.

Bu çalışmanın amacı İstanbul'daki özel fitness merkezlerine devam eden bireylerin kişisel yıllık spor harcamalarının ampirik olarak analizi yapılarak, demografik ve diğer etkenlere göre kişisel yıllık spor harcamalarının farklılık gösterip göstermediğini belirlemek suretiyle spor ekonomisine katkısını ortaya koymaktır. Çalışma; İstanbul ilinde bulunan özel fitness salonlarına en az bir yıllık üyeliği olan katılımcılardan elde edilen verilerle oluşturulmuştur.

Elde edilen veriler SPSS 20.0 (Statistical Package for Social Sciences) programı kullanılarak analiz edilmiştir. Analiz aşamasında Mann Whitney U ve Kruskal Wallis H Testleri uygulanmıştır. Yapılan testler sonucunda özel fitness merkezlerine üye olan bireylerin kişisel yıllık spor harcamalarının bazı demografik değişkenlere ve diğer değişkenlere göre anlamlı farklılık gösterdiği sonucuna varılmıştır. Bu anlamlı farklılıklarda yaş, eğitim durumu, aile gelir durumu, medeni durum, meslek, yapılan spor aktivitesi ve düzenli spor yapma sıklığı değişkenlerinin etkili olduğu anlaşılmaktadır.

Anahtar Sözcükler: Fitness, Fitness Merkezi, Spor Ekonomisi

2. ABSTRACT

Contribution Of The Individuals Who Attend To Private Fitness Centers İn İstanbul To Sports Economics

Student's name : Recep Mehmet GÖRÜNÜ

Consultant/advisor : Assistan Professor Serap Mungan Ay

Major : Physical Education and Sport – Sport Management Sciences

Today, gyms and private fitness centers constitute a significant global business sector. Our study was conducted within the scope of expenses individuals spend on sports by themselves and is about the investigation of the sports expenses of individuals, who are members of fitness centers, within various topics.

The aim of this study is to demonstrate the contributions of individuals who attend to private fitness centers in İstanbul to the sports economics by analyzing their personal annual sports expenses empirically and determining whether the personal annual expenses of individuals differ according to their demographic and other factors. The study comprises of the data gathered from individuals with at least a year of membership from private fitness centers in İstanbul.

The acquired data were analyzed by using SPSS 20.0 (Statistical Package for Social Sciences) software. Mann-Whitney U and Kruskal-Wallis H tests were conducted in the analysis stage. As a result of the conducted tests, it was concluded that the personal annual expenses of individuals demonstrated meaningful differences according to several demographic and other variables. It was determined that the variables of age, education level, family's income state, marital status, job, the exercised sports activity and frequency of exercising sports regularly were in effect in these meaningful differences.

Key Words : Fitness, Fitness Center, Sports Economics.

3. GİRİŞ ve AMAÇ

Spor ekonomisi son derece geniş ve farklı sportif faaliyetleri içeren bir mal ve hizmet piyasasıdır. Sürekli çeşitlenmekle birlikte gelişmekte olan spor ekonomisi, spor branşlarının özelliğine bağlı olarak çeşitlendiği gibi, yapısal bir takım unsurlarına bağlı olarak da çeşitlenmekte ve gelişmektedir. Bu nedenle spor ekonomisine ilişkin analizler yapılırken, konuyu farklı noktalardan ele alarak incelemek gerekmektedir (Gündoğdu ve Devecioğlu, 2008).

Spor; küreselleşme, insanların yaşam koşullarının değişmesi, teknolojide yaşanan ilerlemeler, kitle iletişim araçlarında yaşanan gelişmeler ve dünyada kişi başına düşen gelirin artması sonucunda önemini giderek arttırmaktadır. Dünyada kişi başına düşen gelirin artması sonucunda insanlar boş zaman etkinlikleri olarak spora daha fazla yönelmekte, meydana gelen bu talep sonrası ise talep kaynaklı olarak spora yapılan yatırımlar günden güne artmaktadır. Küresel konjoktür incelendiğinde dünyada kişi başına düşen gelirlerin artış eğilimi göstermesine paralel olarak gelecek yıllarda spor sektörüne olan yatırımların artış göstereceği beklenmektedir (Akpınar, 2016).

Dünya genelinde 2012 yılında; 153.000' den fazla fitness merkezinden yaklaşık 75.7 milyar dolarlık gelir elde edilirken, yaklaşık 131.7 milyon üyeye hizmet verildiği görülmektedir (Andreasson ve Thomas Johansson, 2014). Özellikle 2000 yılından itibaren, İngiltere'de özel fitness kulüplerine olan ilginin istikrarlı bir şekilde arttığı görülmektedir. Crossley' in 2006 yılındaki araştırmasının sonuçlarına göre İngiltere nüfusunun en az %14'ünün bir spor salonuna ve fitness salonuna üye olduğu görülmektedir (Crossley, 2006).

Sporun tarihten gelerek son yıllarda kazanmış olduğu bu evre bilim adamlarını ve uzmanlarını bu alanda inceleme yapmaya itmiştir. Literatür incelendiğinde bu alanda yapılan çalışmaların ve alana gösterilmekte olan ilginin günden güne arttığı ifade edilebilir. Spor ekonomisinin kendine hareket alanı bulduğu en önemli alanlardan biri spor salonları ve fitness merkezleridir. Fitness sektörü, spor ekonomisinin en önemli alt sektörlerinden biri olarak nitelendirilebilir.

Araştırmamız; ferdin bizzat kendisi tarafından yaptığı spor harcamaları kapsamında olup, Fitness merkezine üye olan bireylerin yaptıkları spor harcamaları çeşitli başlıklar altında incelenmiştir. Spor yapma alanlarının başlıcalarını oluşturan fitness salonları, devlet eliyle veya özel sektör girişimleriyle kurulmaktadır. Çalışmamız; İstanbul ilinde bulunan özel fitness salonlarına en az bir yıllık üyeliği olan katılımcılardan elde edilen verilerle oluşturulmuştur.

Demografik ve diğer etkenlerin özel fitness merkezlerine üye olan bireylerin kişisel yıllık spor harcamaları üzerindeki etkisi araştırılmaktadır. Özel fitness merkezlerine üye olan bireylerin kişisel yıllık spor harcamalarının ampirik olarak analizinin yapılması amaçlanmaktadır. Bu kapsamda demografik ve diğer etkenlerin kişisel yıllık spor harcamalarını nasıl ve ne oranda etkilediği ortaya çıkartmaya çalışılmıştır.

4. GENEL BİLGİLER

4.1. SPOR EKONOMİSİ

4.1.1. Ekonominin Tanımı ve Gelişimi

İnsanlar hayatlarını devam ettirebilmek için bir takım kaynaklara ihtiyaç duymaktadır. Bu kaynaklar ise dünya üzerinde sınırlı miktarda bulunmaktadır. Sınırlı miktarda bulunan, insan yaşamı için zorunlu olan kaynakların paylaşımı başlıca bir sorun oluşturmaktadır. Varolan bu sorunun ortadan kaldırılmasıyla ilgilenen bilim dalı ise “ekonomi”dir.

Ekonomi geleneksel olarak mal ve hizmetlerin üretimini, paylaşımını ve tüketimini konu edinen bilim dalı olarak tanımlanır. Genelde ekonomi biliminin varlık nedeni insan ihtiyaçlarının çokluğu ve sınırsızlığı ile bunları karşılayacak kaynak ve imkânların kıtlığına dayandırılır (Han, 1996).

Dinler (2014)’e göre ekonomi bilimi, sınırlı kaynaklarla sınırsız gereksinimlerini karşılama sorunu ile karşı karşıya olan bireyin ya da toplumun tatmin düzeyini en yükseğe erişirmenin yollarını aramaktadır. Gökdere (2000)’e göre ise ekonomi; sosyal davranış ve kurumların, beşeri gereksinimlerin karşılanmasına yönelik mal ve hizmetlerin, üretim ve dağılımıyla uğraşır.

Ekonomi kavramını tam olarak açıklayabilmek için ekonomi tarihine göz atmak gerekmektedir. Ekonomi tarihi de insanlık tarihinden ayrı düşünülmemelidir. İnsanlık tarihinin en önemli olaylarından birisi Tarım Devrimi olarak kabul edilmektedir. M.Ö. 8 bin yıllarında ortaya çıkan bu devrim ile, avcılık ve toplayıcılıkla geçinen insan grupları, çiftçi ve çoban gruplara dönüşerek yerleşik hayata geçmişler, toprağı işlemeyi ve hayvanları ehlileştirmeyi öğrenmişlerdir.

Tarıma dayalı yerleşik ilk medeniyetlerin beşiğı kabul edilen Mezopotamya; Güneydoğı Anadolu’dan başlayarak, Basra Körfezi’ne kadar uzanan Dicle ve Fırat nehirleri arasında kalan bölgeye eski dönemlerde verilen isimdir.

Akdeniz ile Güney ve Orta Asya arasında bir köprü olan Mezopotamya, verimli tarım arazilerine ve canlı bir ticaret hayatına sahip olması nedeniyle çok sık istilalara ve göçlere uğramıştır (Sezer, 1979). Bu durum da coğrafyanın, halkların ve kültürlerin bir etkileşim sahası olmasını gerektirdiği gibi, maddi ve entelektüel boyutuyla medeniyetin ilk olarak bu bölgede gelişimine de olanak sağlamıştır (Üstüner, 2001).

Bu açıdan ekonomi kavramı için birinci devrimi mezopotamya bölgesinde gerçekleşen “Tarım Devrimi” olarak kabul edebiliriz. Paranın Lidyalıları tarafından M.Ö. 7 bin’li yıllarda kullanılmaya başlaması, yerleşik hayata geçilen bölgelerin, paranın kullanıldığı ilk bölgeler ile örtüşmesi, “Tarım Devrimi”ni aynı zamanda ekonominin ilk devrimi saymamız için önemli delillerdir (<http://www.acarindex.com/dosyalar/makale/acarindex-1423909028.pdf>, Erişim Tarihi: 09 Ocak 2016).

Antik Yunan filozoflarının gözünde ekonomi toplumsal hayatın yalnızca bir bölümünü oluşturur. İdeal toplumsal örgütlenme modelinin ne olduğunu tartışırken paradan, mülkiyetten ve ticaretten bahsederek iktisadın kapsamına giren konuları da gündemlerine almışlardır. Bu nedenle, antik çağ filozofları politik yaşamın yanı sıra iktisadi yaşama ilişkin öğretiler de geliştirmişlerdir (Denis, 1997).

Avrupa’yı etkisi altına alan Rönesans hareketinin ve ekonomik canlanmanın 14. ve 16. yüzyıllar arasında Antik Yunan medeniyetinin üzerinde büyük izleri görülür (Nelson, 2007). 13. ve 14. yüzyıldan itibaren Batı Avrupa’da ticaretin canlanması ile birlikte zenginliğin ve sermaye birikiminin artırılması toplumun öncelikli amacı haline gelmiş ve buna paralel bir şekilde vurgu toplumsal alandan çok ekonomik olana yapılmıştır. Bu durum politikadan ve toplumsal yaşamdan ayrı bağımsız bir ekonomik disiplinin ortaya çıkmasına zemin hazırlamıştır (Dinar, 2015).

Ekonomik gelişme ve büyüme düzeyi itibariyle 15. yüzyıldan itibaren Avrupa, Asya’yı geride bırakmıştır. 1600’lü yıllarda Asya; dünya ekonomisinin % 62.1’ini kapsamına rağmen, nüfus yoğunluğu Avrupanın 3.5 katı olmasından kaynaklı, ekonomik gelişim ve büyüme sınırlı kalmakta ve tabana yayılamamaktadır (Güran, 2013).

Sanayi Devrimi ise ekonominin ikinci devrimi olarak kabul edilmektedir. 18. yüzyıl ve 19. yüzyıllarda Avrupa’ da ortaya çıkan yeni buluşlar ve buhar gücünün keşfiyle insanlık için durdurulamaz bir gelişim ve değişim başlamıştır. Tarımın gelişimini sağlayan buluşlar ile daha fazla ürün elde edilebilecektir. Bu sayede üretimi artırıp köy ve kasabalardan ötede başka topraklara ürün satılabileceği, ticari sınırların büyütülebileceği keşfedilmiştir. Başta tarım ve tekstil alanında olmak üzere üretim modelleri değişmeye başlamıştır. 1750’li yıllarda büyümeye başlayan okyanus ötesi ticaret, buhar ile çalışan gemilerin ortaya çıkmasıyla ivme kazandığı düşünülmektedir.

Margan, (2004) 18. yüzyıldan sonra ivme kazanan ticaret faaliyetlerinin ve refah düzeyinin artmasının, beraberinde nüfus artışına neden olduğunu şu şekilde ifade etmektedir; *avrupa’nın genelinde bir nüfus artışı vardı. Büyük Britanya’da ise bu artış 1751 yılında İngiltere ve Wales’in toplam nüfusu 5.7 milyon iken 1801 yılında 8.7 milyona, 1851 yılında ise 16.8 milyona çıkmıştır.*

Oluşan talep artışı ekonominin büyümesine imkân sağlamış ve böylelikle diğer sanayi kolları oluşmuştur. Yerel üretim devam ederken, yüzyıl içerisinde yeni fabrikalar kurulmaya başlamış, şehirlerin görüntüsü bu fabrikalar ile değişirken, nüfus onların olduğu bölgelere doğru yöneldiği görülmüştür. 18.yüzyılın ortalarında sanayi üretimi ve ticaret hacmi açısından en olgunlaşmış ülke İngiltere’dir (Roberts, 2010). İngiltere’nin bu gücü ve değişimi sadece kendi halkını değil tüm dünyayı etkisi altına almıştır. İlişki kurduğu tüm devletler İngiltere’nin büyük sanayi imparatorluğundan hem yararlanmakta hem de altında ezilmektedir. Dünya dengeleri bozulmuş, ekonomik sistem değişmektedir (Pakman, 2012).

Adam Smith tarafından 1776 yılında yazılan ‘Milletlerin Zenginliği’ kitabı sanayi devrimi ve sonrası oluşan ekonomik döneme ışık tutmuştur. Adam Smith bu çalışması ve teorileriyle de modern ekonomi kavramının kurucusu olmuştur (Skousen, 2009). “Milletlerin Zenginliği” veya “Ulusların Zenginliği” olarak Türkçe’ye çevrilen kitabın ana konusu ekonomik büyümedir. Aynı zamanda bahsi geçen kitabın 18. yüzyılın üçüncü çeyreğinde yayınlanmış olması, dönemine ve sonrasına ışık tutar niteliktedir.

Ulusların Zenginliği, ekonomi disiplinin ortaya çıkmasını ve aynı zamanda özerk ve sistematik hale gelmesini sağladığı için döneminde etkili bir eser kabul edilmektedir. Sonraki bir kaç yüzyıl Adam Smith'in ortaya koyduğu “Serbest Piyasa Ekonomisi” diğer bir deyişle “Liberalizm” dünya ekonomilerinde başlıca uygulanan ekonomik sistem olacaktır.

19. yüzyıl ve 20. yüzyılda dünyada meydana gelen siyasi ve sosyal değişimlerle birlikte, liberal ekonomik düzen yeni serbest piyasa ekonomisinin yaygınlaşmasına sebep olmuştur. Devecioğlu (2004) bu dönemi ve sonrasını tanımlarken, dünya ticaretinin giderek serbestleşme eğiliminde olduğunu, devletin korumacı rolünden sıyrılıp; vergi, borçlanma gibi ekonomik araçları, serbest piyasa düzenine göre şekillendirdiğini savunmaktadır.

21. yüzyılda serbest piyasa ekonomisinin hakim olmasına karşın, ekonomik devamlılıkta kapsamlı tedbirleri alma gücü ise günümüzde devletin elindedir. Devlet; doğrudan doğruya ekonomik faaliyetlerde bulunarak; paranın değerine, milli gelirin dağılışına vb. müdahale etmek sureti ile ekonomik düzeni kontrol eder. Bu müdahaleler; özellikle ekonomik faaliyetlerin yasal yapısına ve üretim-hizmet örgütlenmesine yöneltilir (Aktuğ, 1999).

Günümüz ekonomilerinin güncel sorunlarından birisi de; siyasi, insani, politik ve sosyal faaliyetlerin ekonomiyi doğrudan etkilemesidir. Ülkemizin sınır komşlarının yaşadığı insani sorunlar, mülteci akınları oluşturmuş ve kamu harcamalarını arttırmıştır. Bölgenin arz talep ilişkisini, piyasa denge noktasını, işsizlik ve ekonomiye katılım oranlarını doğrudan etkisi altına almıştır. Yaşanan olumsuzluklar ekonomik göstergelerin değermesine sebep olduğu görülmektedir. Bu konuyla bağlantılı olarak IMF'nin Nisan 2016 yılında yayınladığı “Dünya Ekonomik Durum Analizi” nde; ekonomik kökenli olmayan fakat ekonomik aktiviteyi tehdit eden faaliyetler belirtilmekte, 2016 ekonomik büyüme oranlarını etkilemekte ve 2017 yılını da olumsuz olarak etkileyeceği belirtilmektedir.

Devletler ekonomik yaşamın tüm müdahalelerini, milli geliri arttırmak, adil gelir dağılımını sağlamak amacına göre şekillendirmek zorundandır. Birbiriyle ilişkili olmayan ekonomi uygulamalarından başarı elde edilemeyeceği dşnlmektedir.

Ekonomik uygulamalar veya ekonomik politikalar oluşturulurken, sektörler arası ilişki kurulmalı, sektörlerin faaliyetlerinin birbirlerini doğrudan ve dolaylı olarak etkileyeceği unutulmamalıdır. Devletin ekonomik uygulamaları, diğer sektörlerle birlikte, spor ekonomisini doğrudan etkilemekte, spor sektörünün ürün ve hizmet yatırımlarını, yabancı sermaye girişini ve yabancı spor yatırımlarını olumlu ve olumsuz şekilde yönlendirmektedir.

4.1.2. Spor Ekonomisinin Tanımı ve Gelişimi

Spor günlük yaşamda oldukça sık olarak duyulan bir kelime ve hayatın her anında karşılaşılan bir kavramdır. İlk çağlarda yaşayan insanların, avlanmak, hayatını devam ettirebilmek ve tehlikelere karşı koymak için yaptığı bir çok hareketin sporun temelini oluşturduğu düşünülmektedir.

Sonraki yıllarda ilkel toplumların ayin ve törenlerinde, atlama, koşma hedefi vurma gibi sportif faaliyetleri ortaya koydukları bilinmektedir. Tarihsel gelişim sürecine baktığımızda, ayin ve törenlerde icra edilen bu sportif faaliyetler, eski Yunanda gladyatör dövüşleri şeklini almaktadır (Schaaf, 1995).

Yıllar içerisinde meydana gelen ekonomik ve kültürel değişmelere bağlı olarak, spor kitleler ve toplumlar üzerindeki etkisini giderek arttırmıştır (Atalay ve Ay, 1996). İnsanların yaşayış biçimlerinin değişmesi, refah seviyelerinin ilerlemesi, dünyada meydana gelen politik, siyasi, ekonomik ve insani değişimler, insanları yeni arayışlara itmiştir. Bu yeni arayışlar, insanların kendine zaman ayırma, kendi için bir şeyler yapma düşüncesiyle de birleşerek sporun önemini arttırmıştır.

Spor kendisi dışındaki diğer alanlarla münasebeti suretiyle oluşan bütünün, etkileyen ve etkilenen bir parçasıdır. Bu etkileşimin ve sektörler arası ilişkinin artmasının sebeplerine bakıldığında, özellikle gelişmiş ülkelerde, insanların spora olan katılım istediğinin arttığı, bağlantılı olarak sektörel ilişkinin ön plana çıktığı görülmektedir (Talimciler, 2002).

Sporun toplumsal boyutunda ekonomik ve kültürel örgütlenmelerle gittikçe büyüyen yapısı, bu olgunun değişen dünyada koşulları çerçevesinde yeniden değerlendirilmesini gerektirmektedir.

Sporun diğer bilim dallarıyla etkileşimine ilişkin çalışmalara bakıldığında; ekonomi ile olan ilişkisini ve sporun ekonomik etkilerini araştıran çalışmaların daha sınırlı olduğu görülmektedir (Tutar ve ark., 2015).

“İnsan ihtiyaçlarının karşılanması” en temel ekonomik ve toplumsal sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Spor da insanın temel ihtiyaçlarından birisi olarak kabul edilmektedir (Gündoğdu ve Devecioğlu, 2008). İnsan ihtiyaçlarının karşılanması için çözüm yolları üretilirken, spor göz ardı edilmemeli ve spora yönelik yeni ekonomik yaklaşımların da benimsenmesi gerekmektedir.

Spor ekonomisi, ampirik olduğu gibi kuramsal da bir bilimdir. Görgül bilim olarak sportif düzenlemelerin özelliklerini ve sonuçlarını öngörmeği amaçlarken, kuramsal yönüyle hedeflere en optimum açıdan nasıl ulaşabileceğine dair stratejiler - yaklaşımlar geliştirir (Heinemann, 1995). Spor ekonomisi, ekonomi bilimlerinin uygulamalı bir disiplindir ve spor bilimlerinin teori alanı ile spor ve iktisat arasındaki bağı araştırmaktadır (Haag, 2002).

Sporun ekonomik etkileri politika yapıcılar tarafından da dikkatle takip edilmektedir (Tyrrell ve Johnston, 2001). Ülkelerin gelişmişlik düzeylerine ve milli gelir durumlarına göre spor ekonomilerinin boyutları değişmektedir. Spor ekonomisinin önemine olan bakış da ülkelere göre farklılık göstermektedir. Örneğin; Avrupa ülkelerinde spor etkinlikleri genellikle ekonomik lokomotif olarak kabul edilmektedir (Dwyer, Forsyth ve Spurr, 2005).

4.1.3. Sporun Ekonomik Çerçevesi

Spor faaliyetlerinin ekonomik çerçevesine bakıldığında, genel olarak kabul görmüş ve literatürde tartışılmış farklı yaklaşımlar bulunmaktadır. Bu yaklaşımlar ya makro iktisat ya da mikro iktisat temelerine dayandırılmaktadır. Sportif faaliyetler serbest zaman değerlendirme sektörünün bir alt piyasası olarak ele alındığında;

sporun kolektif bir mal ya da hizmet şeklinde topluma nasıl sunulacağı konusu ağırlık kazanmaktadır.

Bu durumda sportif faaliyetlere katılanlar önem arz ettiğinden; spor ekonomisi ve spor politikası düzenlemelerinin (makro politikalar) yapılması kaçınılmaz olmaktadır.

Ekonomistler, mikro ve makro iktisatı açıklarken sıklıkla şu örneği verirler: “Ormanın içindeki ağaçlar mikro, ormanın tamamı ise makro iktisattır”. Spor ekonomisi bağlamında mikro iktisatı ele alırsak, bir kulübün ve işletmenin arzı, bir grup tüketicinin talebi olarak ifade edilebilir. Makro iktisat ise uluslararası ticaret, kalkınma, milli gelir arttırımı, enflasyon vb. gibi büyüklüklerle ekonomik hayatın bütününe açıklamaya çalışmaktadır.

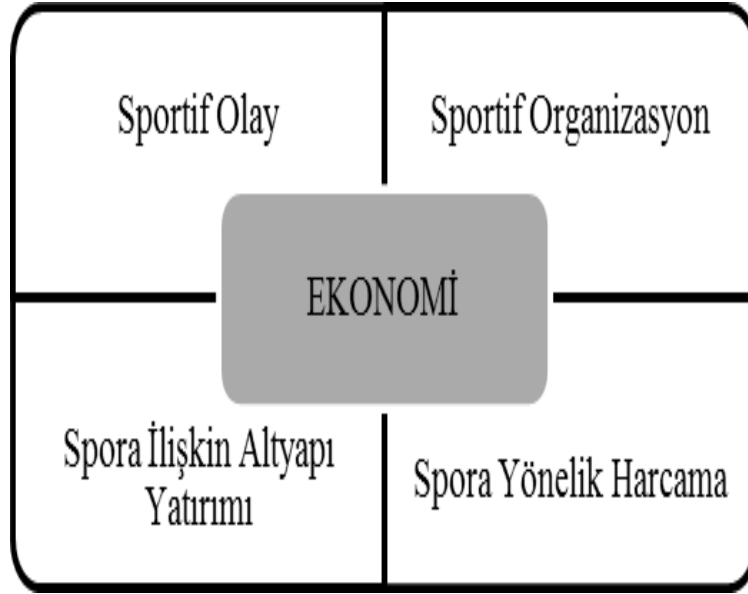
Tutar ve arkadaşları (2015) sporun ekonomik etkilerini inceleyen çalışmaların yetersiz olduğunu, önemini arttırması gerektiğini savunmuşlardır. Bunu savunurken de dört önemli neden ortaya koymuşlardır. Bu nedenler;

- fayda maliyet analizi yapabilmek,
- bütçe paylarını artırabilmek,
- farkındalığı arttırabilmek ve
- sponsor desteğini arttırabilmektir (Tutar ve ark., 2015)

Öte yandan, spor ticari bir faaliyet şeklinde ele alındığında, bu sektörde sportif mal ya da hizmet üreten firmalar (kulüpler, spor tesisleri,fitness salonları) ile bu mal ya da hizmeti tüketenlerin (aktif, pasif katılımcıların) davranışları analiz edilmektedir. Bu yaklaşımda geleneksel mikro ekonomik (işletme ekonomisi) teknikler ve prensipler kullanılmaktadır.

Spor piyasası ticari ya da kamusal spor faaliyetlerinde kullanılan spor malzemeleri alt sektörler açısından da incelenmektedir. Bu yaklaşımda da geleneksel sektör alanizleri (swot vb.) ön plana çıkmaktadır. Geleneksel sektör alanizleri yapılırken ise sporun sektörel farklılıklarını göz önünde bulundurmak gerekmektedir.

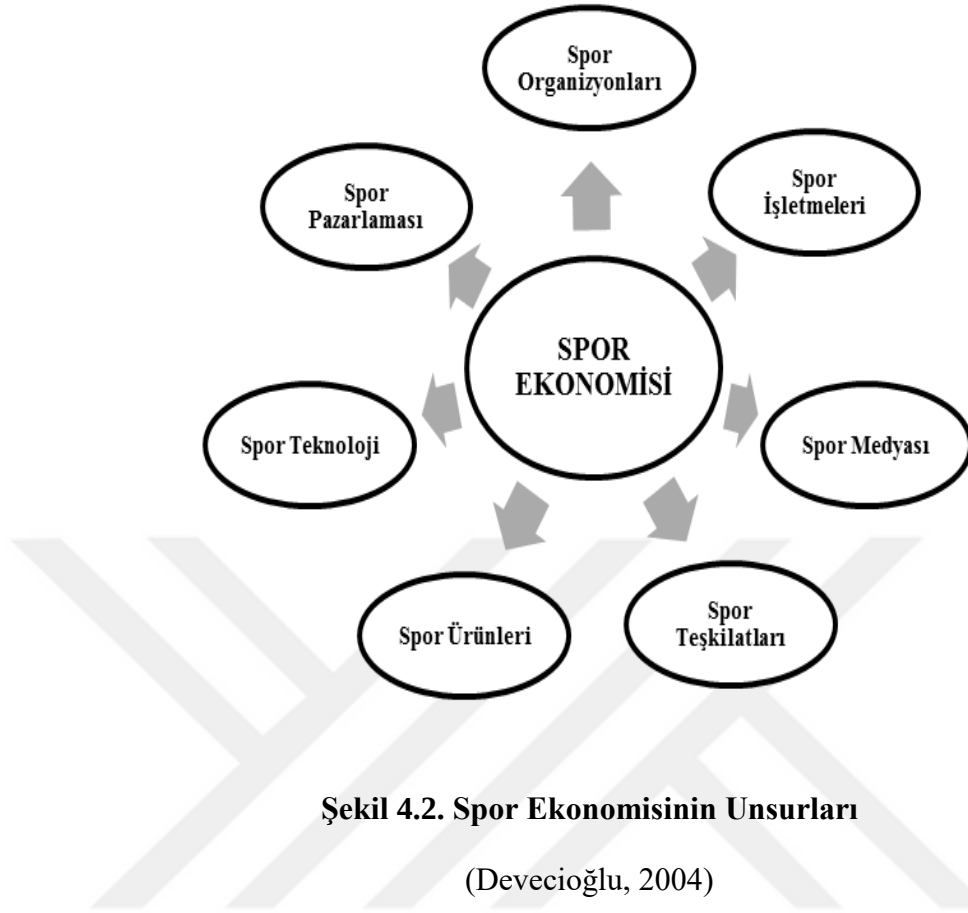
Katırcı ve arkadaşları (2013) sporun ekonomi üzerindeki etkisini veya spor ekonomi ilişkisini açıklarken belli başlıkları kullanmışlardır. Sportif olay, sportif organizasyon, spora yönelik harcama ve spora ilişkin alt yapı yatırımları şeklinde 4 ana başlığa ayırmış, bu şekilde ekonomi ve spor ilişkisini açıklamaya çalışmıştır.

Şekil 4.1. Sporun Ekonomi Üzerindeki Etkisi

(Katırcı ve ark. , 2013).

Devecioğlu, (2004) ise spor ve ekonomi arasındaki ilişkiyi açıklamak için Katırcı ve arkadaşlarından (2013) farklı bir yöntem tercih ederek, “spor ekonomisinin unsurları” şeklinde açıklamıştır. Katırcı ve arkadaşlarının sporun ekonomi üzerindeki etkisini açıklama yönteminin biraz daha geliştirilmiş hali olarak nitelendirmek mümkündür. Spor Organizasyonları, Spor İşletmeleri, Spor Medyası, Spor Teşkilatları, Spor Ürünleri, Spor Teknolojileri, Spor Pazarlaması olmak üzere yedi ana başlık altında birleştirmiş ve bu şekilde açıklamaya çalışmıştır.

Spor Organizasyonları:

Spor organizasyonları; katılımcı ve seyircilerin bulunduğu, ekonomik etkiler içeren, belirtilen süreler içerisinde icra edilen, yazılı ve görsel medyanın yoğun olarak ilgi gösterdiği sportif faaliyetlerdir (Ecmt, 2003). Organizasyonların psikolojik, politik ve yönetsel etkileri yanında özellikle ekonomik, sosyal ve ekolojik sonuçlar doğuran yönü de ilgili literatürde tartışılmaktadır (Thoni ve Philippovich, 2005).

Spor organizasyonları, spor ekonomisini doğrudan destekleyen unsurlardan birisidir. Sportif organizasyonların temelinde, sporcuyu ve seyirciyi bir araya getirmek suretiyle, sporcuların yeteneklerini gösterirken, seyircilerin hoş zaman geçirmesi amaçlanır.

Sportif organizasyonlarının; planlama, örgütlenme, yönetme, koordinasyon ve denetim aşamaları, çeşitli statüde bulunan çok sayıda insan tarafından yürütülür.

Spor İşletmeleri:

Spor işletmeleri kavramı ele alındığında Güçlü (1998)'ye göre spor işletmeleri, kamu ve özel sektör tarafından aktif ve pasif katılım olanağı sunan spor alanlarının ticari hale getirilmiş şeklidir. Sportif faaliyetlerin yapıldığı her türlü alan spor alanı, ticari hale getirilmiş her türlü spor alanı da spor işletmesi olarak kabul edilebilmektedir.

Fitness merkezleri, bir çok insana spor yapma imkanı sunması açısından önemli spor işletmelerindendir.

Spor Medyası:

Medyanın toplumu etkileme gücü ile bireylerin davranış şekillerini etkilendiği görülmektedir. Spor medyası, spor olaylarını halka duyurma işlevini yerine getiren, insanları etkileme ve kamuoyu oluşturma gücüne sahip, yazılı ve görsel medyanın tamamını kapsamaktadır (Ünsal ve Ramazanoğlu, 2013).

Futbol müsabakalarının yayın hakları ve futbol tartışma programları görsel spor medyasının başlıca unsurlarıdır. Futbol gazeteleri, otomobil dergileri, fitness dergileride yazılı medyaya örnek verilebilir. Ülkemizde ve avrupa da daha çok futbol müsabakaları ilgi görürken, amerika da beysbol, tenis ve golf müsabakaları daha fazla ilgi görmektedir.

Spor Teşkilatları:

Spor teşkilatlanmaları, kamu ve özel olmak üzere iki şekildedir. Kamu spor teşkilatlanmaları ülkelere göre farklılık göstermekle birlikte, genellikle bakanlık üst makam olmak suretiyle yürütülmektedir. Ülkemizde spor teşkilatmasının üst makamı, gençlik ve spor bakanlığıdır. Avrupa ülkelerinin bir kısmında sağlık bakanlığı ya da eğitim bakanlığı alt birimi olarak teşkilatlanıldığı görülmektedir.

Federasyonlar ise özerk statülü yapılardır. Genel hatlarıyla kamuya bağlı olmakla birlikte, işlerinde ve faaliyetlerinde bağımsızdır.

Bunların dışında federasyonların bağılı bulundukları ve kendi faaliyetlerini düzenledikleri, uluslararası teşkilatlanmalar mevcuttur. IOC, FIFA, UEFA, FIBA, FIVB vb.uluslararası teşkilatlanmalara örnek verilebilir.

Spor Ürünleri:

Spor harcamalarının temelini mal ve hizmet üretimi oluşturmaktadır. Mullin, Hardy ve Sutton (2007)'a göre spor ürünü; hem soyut hem de somut ürünlerin birleşiminden oluşmaktadır. Örneğin, oynanan bir golf maçı düşünüldüğünde, burada kullanılan golf topu ve sopası sporun somut yönünü gösterirken, maçı izlerken alınan keyif sporun soyut yönünü ortaya koymaktadır. Spor ürünleri, hizmetleri ve etkinlikleri, geleneksel ürünlerden çok farklı bir yapıya, kendine özgü niteliklere sahiptir.

Spor Teknolojileri:

Teknolojinin sporda kullanımı profesyonel anlamda kırılan rekorların daha da geliştirilmesine sebep olurken, bireysel kullanımda sağlık faaliyetlerini daha yakından takip imkanı sunmaktadır (<http://blog.turkcell.com.tr/sporda-kullanilan-teknolojiler>, Erişim tarihi: 6 Kasım 2016).

Spor Pazarlaması:

Spor pazarlaması alanında da farklı görüşler ve farklı tanımlar karşımıza çıkmaktadır. Bir spor işletmesine ait amaçların gerçekleştirilmesi ve talep de bulunan kişilerin istek ve ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla bir spor işletmesinin üretim, dağıtım, tutundurma ve reklam için gerekli faaliyetlerin tamamının düzenlenmesi olarak tanımlanabilir (Basım ve Argan, 2009). Pazarlama faaliyeti bir sonuç değil bir süreci ifade etmektedir.

Bir başka tanıma göre spor pazarlaması; değişim işlemleri yoluyla spor tüketicilerinin gereksinimlerini ve taleplerini karşılamak amacıyla tasarlanmış tüm etkinlikleri kapsar. Spor pazarlaması iki temel etki getirmiştir. Spor ürünleri ve hizmetlerinin doğrudan spor tüketicilerine pazarlanması ve diğer tüketim ve sanayi ürünleri ve hizmetlerinin spor promosyonları kullanılarak pazarlanmasıdır (Balcı, 2005).

4.1.4. Spor Ekonomisinde Güncel Değişim ve Beklentiler

Spor ekonomisinin her geçen gün gelişmeye devam etmesi, aktif ve pasif katılımın artmasıyla birlikte; üyelik harcamaları, spor malzemesi harcamaları, spor tekstil harcamaları, bilet satışı, lisanslı ürün satışı, yayın gelirleri, yatırım bütçeleri de artmaktadır. Bunlarla bağlantılı olarak, ilişkili olduğu ekonomik sistemler de etkilenmektedir.

Sporun ekonomik katkısına parasal olarak baktığımızda bu konuda çok fazla sayıda doğru bilgiye ulaşmanın zor olduğu görülmektedir. Çünkü spor endüstrisi disiplinler arası bir endüstridir ve ölçümünün yapılması zor bir iştir.

Hepimizin bildiği gibi insani ihtiyaçlar sınırsızdır. İnsani ihtiyaçların sınırsız olmasına karşın bu ihtiyaçları karşılayacak kaynaklar ise kısıtlıdır. Kısıtlı kaynakların alternatif kullanımına karar verilmesi rasyonel prensibe göre gerçekleşir.

Ekonomik prensip ise yapılan bir harcamayla mümkün olan en yüksek verimin elde edilmesini, ya da mevcut verimin mümkün olduğunca az malzeme kullanılarak elde edilmesini öngörür. Ekonominin temel mantığı artık sporu da içine almış, böylelikle spor da kaçınılmaz bir şekilde ticarileştiği görülmektedir (Cerrahoğlu, 2016).

Spor, geçmişte sadece devlet tarafından organize edilip kitlelere sunulurken, artık özel sektörün aktif katılımıyla yeni fırsatlar yaratılmıştır. Başlayan yeni süreçte; halka kamu tarafından sunulan örgütlü - geleneksel spor hizmetleri eski spor anlayışı ile analiz edilememektedir. Modern dünyanın sunduğu imkanlarla ve zamana bağlı değişimlerle, insan ihtiyaçları ve beklentileri de değişim göstermiştir.

Her alanda yaşanan bu değişim, insanın varoluş sürecinden beri süregelen sporu da etkilemektedir. Bireylerin spora bakış açıları ve spordan beklentileri değişim gösterdiği için, sportif olaylar, sportif organizasyonlar, spora ilişkin altyapı yatırımları, spora yönelik harcama ve yatırımlar vb. unsurlarda değişim göstermektedir.

Örneğin; vücut geliştirme kavramı, fitness'a, fitness kavramı da wellness kavramına doğru çeşitlendiği görülmektedir. Başka bir örnek vermek gerekirse; teknolojinin getirdiği yenilikler, pasif katılımcı-seyirci sayısını arttırmış, spor organizasyonlarının seyir oranı yükselmiştir.

Bununla ilişkili olarak, spor sponsorluğu kavramı önem kazanmış ve spor ekonomisinin içinde önemli yer tutmaktadır.

Teknolojik gelişmeler spor ekonomisini ve spor pazarını destekler nitelikte karşımıza çıkmaktadır.

Zamanla meydana gelen bu yeni dönemin beklentilerini Freyer (2003) şu şekilde sıralamıştır;

- Spor kulüpleri ve federasyonları kar beklentisiz hizmet sunmaya devam edecek,
- Ticari amaç ile yeni spor hizmetleri sunulacak (Fitness merkezleri gibi),
- Dolaylı olarak spor pazarına daha ziyade bireysel spor uygulama alanlarına hitap eden yatırımlar rol oynayacak (Bisiklet, Tırmanma, Kayak, Sörf ve Yelken gibi),
- Spor Malzemeleri üretim pazarı çeşitlenip gelişecek,
- Spor medya pazarı payı büyüyecek (TV- Yayın Hakları, Lig Maçları, Spor Dergileri gibi),
- Spor etkinlik pazarı (Mücadele sporlar gibi) farklılaşarak gelişecektir (Freyer, 2003)

On yıldan fazla bir süre önce (Freyer, 2003) ortaya konulmuş olan bu öngörüler, günümüzün spor çevresine ve spor ekonomisinin yapısına ışık tutar niteliktedir. Spor ekonomisinde varolan değişim bütün hızıyla sürecektir ve buna paralel olarak beklentiler de değişmeye ve gelişmeye devam edecektir.

4.1.5. Ülke Ekonomilerinde Sporun Yeri

Ekonomi bilimi, sınırlı kaynaklarla sınırsız gereksinmelerini karşılama sorunu ile karşı karşıya olan bireyin ya da toplumun tatmin düzeyini en yükseğe erdirmenin yollarını aramaktadır (Dinler, 2014).

Küreselleşmenin de etkisi ile sporun ulusal ekonomiler üzerindeki etkisi çok daha belirgin hale gelmiştir. Küreselleşmenin oluşturduğu karmaşık ilişkiler içinde sporun önemli bir yeri vardır. Gerçek bağlamda spor; sadece fiziksel hareket ve faaliyet olarak düşünülmemelidir. Aynı zamanda sosyal ve ekonomik sonuçları olan ulusal ve uluslar arası ilişkileri içeren, yapısal, yönetsel, finansal, anlamları bünyesinde barındırmaktadır.

Avrupa’da mutlak devletlerin doğuşunun Dünya Ekonomisinin doğuşu ile aynı zamanda olduğuna dikkat çeken Wallerstein (2004), modern çağ boyunca devletin gücünün arttığını, kapitalist dünya ekonomisinin merkezileşme ve iç kontrolü bu güçlü merkezi devletler ile sağladığını vurgulamaktadır.

Kapitalist dünya ekonomisinin merkezileşme ve iç kontrolü, güçlü merkezi devletler ile sağlaması, spor politikalarını da etkilemiştir. Spor örgütlenmesi, yatırımları ve organizasyonları devlet eliyle sürdürülmüştür. Hatta bu güçlü devletler sporu bir güç gösterisi olarak görmüş, spor organizasyonlarını ve özellikle olimpiyatları, politik ve siyasi gücünü ispat etme fırsatı olarak değerlendirmişlerdir.

Balcı (1999) “*Modern dünyanın ekonomik ve sosyal değişimleri hiç kuşkusuz spor örgütü ve organizasyonlarında da görülmektedir*” şeklinde ifade ettiği modern dünyanın ekonomik, politik, siyasi, insani değişimleri hem spor örgütünü etkilemekte hemde spor ekonomisini ve ülke ekonomilerinde sporun önemini etkilemektedir.

Ülkelerin bir çoğunda spor hizmetleri ve spor örgütlenmeleri kamu hizmeti olarak yerine getirilmekte ve devlet üreten ve sunan bir konumdadır. Tarihi süreçte baktığımızda, devletin yerine getirmek zorunda olduğu eğitim, sağlık, güvenlik vb. görevler sürekli değişim içerisinde olmuştur.

Birçok örgütte olduğu gibi spor örgütlenmelerinde de kendini gösteren bu değişim, ülkelerin benimsemiş oldukları siyasi ve ekonomik sistemlere bağlı olarak gerçekleşebildiği gibi çağın gerektirdiği ihtiyaçlara paralel olarak da şekillenmektedir (İmamoğlu, 1992).

Spor ekonomisi ülkelerin kültürel yapılarına göre farklılık gösteren genç bir bilim dalıdır (Cerrahoğlu, 2016). Sporun ekonomik sorunlarına ilişkin ilk düzenli ve sistemli araştırmalar 1950’li yıllarda Amerika Birleşik Devletleri’nde başladığı görülmektedir. Avrupa ülkelerine bakıldığında ise spor ekonomisine yönelik araştırmaların daha geç başladığı görülmektedir (Cerrahoğlu, 2016).

Cerrahoğlu (2016) ülkelerin ekonomik anlayışlarına göre spor ekonomilerinde farklılıklar oluştuğunu belirtmektedir. Amerika ve İngiltere küreselleşmenin ve emperyalizmin en büyük temsilcileri oldukları için, spor ekonomileri piyasa düzenine göre ve firmaların isteklerine göre şekillenmektedir. Devlet müdahalesi sadece piyasa ihtiyaç duyduğunda devreye girmektedir. Alman ekonomisi içinde spora bakıldığında ise kurumsal yapılanmanın ve otoritenin ön plana çıktığını belirtmektedir.

İkinci Dünya Şavaşı’ndan sonra kurulan ilk uluslararası kuruluş “Avrupa Konseyi”dir. Konsey; 2004 yılında André- Noël Chaker’i görevlendirmiş ve Sporda İyi Yönetim, Avrupa’ya Özgü Araştırma konulu bir araştırma yayınlamıştır. Araştırmanın bulguları neticesinde Avrupa birliği ülkelerinin “müdahaleci” ya da “müdahaleci olmayan” bir spor yönetimi anlayışını benimsedikleri ortaya konulmuştur (Siekman ve Soek, 2010). Müdahaleci modelde milli spor hareketinin önemli kısmını bünyesinde ve etkisi altında tutan yasalar kastedilirken, bunun dışındaki bütün anlayışlar “müdahaleci olmayan” spor yönetimi anlayışı olarak kabul edilmiştir.

Ülkeler arasındaki spor yönetimine müdahaleci-müdahaleci olmama durumu, spor ekonomisinin; spor yönetimi ve ekonomi politikalarıyla beraberlik arz etmesinden ötürü, spor ekonomisini ve ülke ekonomilerinde sporun yeri ve önemini etkilemektedir.

Ülkelerin spor yönetim politikaları incelendiğinde; ülkelerin gelişmişlik düzeylerine bağlı olarak devlet müdahalesinin de azaldığı görülmektedir. 2016 Rio Olimpiyat Oyunlarından sonra; Zimbabve devlet başkanı Robert Mugabe madalyasız dönen Olimpiyat ekibini tutuklattığına yönelik haberler çıkmış ardından yalanlanmıştır.

Dünya geneline baktığımızda spor tutkusu ve spora ilginin yarattığı Pazar, yaklaşık 100 milyar dolara ulaşırken, bu rakamın birçok ülkenin (BM üyesi olan 193 ülkenin yaklaşık 130'unun) milli gelirinden yüksek olduğu görülmektedir (<http://www.bloomberght.com/haberler/haber/1888285-spor-ekonomisi-130-ulkenin-milli-gelirini-geride-birakti>, Erişim tarihi; 22 Haziran 2016).

AT Kearney Yönetim Danışmanlık Yöneticisi Katı; 22 Haziran 2016 da ekonomi haberleri sitesi bloomberght' ta yer alan habere göre; spor harcamalarının en fazla avrupada büyüdüğünü belirtmiştir. Spor malzemeleri, lisanslı ürünler, sağlık ve fitness merkezlerinin potansiyelleri de dikkate alındığında, spor endüstrisinin toplam büyüklüğünün dünyada 600 milyar dolara yaklaştığını belirterek, bu büyümeyi ise şu ifadeleriyle örneklendirmiştir; ” *Örneğin İngiltere’de spor harcamalarının artış hızı milli gelirin artış hızının yaklaşık 4 katıdır. Bu rakam Fransa’da 3 katından fazladır*” (<http://www.bloomberght.com/haberler/haber/1888285-spor-ekonomisi-130-ulkenin-milli-gelirini-geride-birakti>, Erişim tarihi; 22 Haziran 2016).

Spor ürün ve malzemeleri için dünya çapında oluşan pazarı 310 milyar dolar civarında olduğu ve fitness kulüpleri, yoga dersleri, kişisel eğitim dahil olmak üzere spor merkezlerinin pazar büyüklüğü ise 105 milyar dolar olduğu AT Kearney Yönetim Danışmanlık Şirketi yöneticisi tarafından belirtilmektedir.

Sporun dünya ve ülkelerin ekonomik katkısına baktığımızda bu konuda çok fazla sayıda doğru veriye ulaşmanın zor olduğu görülmektedir. En kapsamlı veriler Avrupa Toplulukları Komisyonu (European Commission) tarafından hazırlanmaktadır. Avrupa Birliği'nin yürütme organı olan bu topluluk, mevzuat önerileri hazırlayıp, Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Konseyi'ne

sunmaktadır. Avrupa Birliği; bu organlarca hazırlanan bütçe ve programları uygulamakla yükümlüdür.

Avrupa Toplulukları Komisyonu'nun 2006 - 2007 ve 2011 verilerine göre; küresel ekonomik gelirin yaklaşık % 2'si spora dayanmaktadır (European Commission, 2011). Avrupa Birliği'ne bakıldığında ise, 2006 yılında yapılan bir araştırmada, sporun 2004 yılında 407 milyar Avro'luk bir katma değer sağladığı ve bunun AB gayri safi yurtiçi hasılasının % 3,7'sine karşılık geldiği belirtilmektedir. Buna göre, sözkonusu katma değer oluşturulması sürecinde 15 milyon kişi istihdam edilmekte ve bu da işgücünün % 5,4'ünü oluşturmaktadır (European Commission, 2007).

4.1.6. Olimpiyat Oyunlarının Ekonomik Katkıları

Olimpiyat oyunlarının ekonomik katkılarına ilişkin birçok araştırma yapılmıştır ve yapılmaktadır. Genel kabul görmüş kural ise olimpiyat yatırımları sayesinde bölge halkı doğrudan ve dolaylı olarak fayda sağlamaktadır.

1984'te Los Angeles Olimpiyatlarından itibaren, olimpiyatların ekonomik katkıları önemini arttırmıştır. 1980'lere kadar olimpiyat oyunlarının ülke ekonomilerine fazlaca yük getirdiği, kar zarar ilişkisi göz önüne alındığında karlı organizasyonlar olmadığı fikrinin ön planda olduğu görülmektedir.

1984'te Los Angeles Olimpiyatlarından 215 milyon sterlin kazanç elde edilmesi ile oyunlara bakış açısı değişmiştir. Olimpiyat oyunları 1984 yılından sonraki süreçte toplam maliyet toplam kar ilişkisine bakıldığında sistematik olarak ilerleme göze çarpmaktadır.

Sporla ilgili girdilerin ve değişimin gelişmesi ile birlikte işlenmiş malzeme piyasasının zenginlik kazandığı söylenebilir. Olimpiyat oyunları işlenmiş malzeme piyasasına katkı sağlamakla birlikte ekonomiyi canlandırmakta, aynı zamanda ülkenin güvenilirlik algısını, uluslararası alanda olumlu yönde etkilemektedir. Olimpiyat oyunlarının seyir oranının yüksekliğinin, ticaret ilişkilerini ve uluslararası satışları artıracakları öngörülmektedir (Kargün ve ark., 2015). Tablo 4.1. Olimpiyat Oyunlarının Toplam Maliyet- Toplam Kar Durumları gösterilmektedir.

Tablo 4.1. Olimpiyat Oyunlarının Toplam Maliyet- Toplam Kar Durumları

OLİMPİYAT ORGANİZASYONU	TOPLAM MALİYET (\$)	TOPLAM KAR (\$)
1992 BARCELONA	1,6 Milyar	358 Milyon
1996 ATLANTA	5,1 Milyar	1,1 Milyar
2000 SYDNEY	8,4 Milyar	1,8 Milyar
2004 ATHENS	11,2 Milyar	1,4 Milyar
2008 BEİJİNG	14,2 Milyar	1,6 Milyar
2012 LONDON	13,9 Milyar	1,9 Milyar

(Kaynak: Yıldız ve Aydın, 2013)

Olimpiyat oyunlarının 2000 – 2004 – 2008 ve 2012 yıllarındaki maliyet ve kar ilişkisine bakıldığında, maliyeti ve karı oranlandığında %21.57 kar oranıyla en karlı ülkelerin ABD (Atlanta - 1996) ve %21.43 kar oranıyla Avustralya (Sydney - 2000) olduğu görülmektedir.

Diğer dört olimpiyat oyununa ev sahipliği yapan ülkelerin ise kar oranlarının %10 ve %15 arasında değiştiği görülmektedir. Bu hesaplamalar somut gelir ve giderler göz önüne alınarak hesaplandığı bilinmektedir. Tüm bunlarla birlikte, rakamsal olarak hesaplanamayan toplumsal katkılar göz ardı edilmemelidir.

2012 London Olimpiyatları'nda 6.000'den fazla personel, 70.000 gönüllü ve 100.000 müteahhit olmak üzere yaklaşık 200.000 kişi oyunlara dahil edildiği ve aktif olarak görev aldığı belirtilmektedir (<https://www.olympic.org/london-2012>, Erişim Tarihi: 01 Eylül 2016).

Bu sayı ülkemizdeki, büyükşehir belediyeleri hariç, bir çok ilin nüfusundan fazladır. The International Olympic Committee (IOC) nin 2006 yılı verilerine göre olimpiyatlar ülke ekonomilerine destek veren lokomotifler olarak adlandırılmıştır (Yıldız ve Aydın, 2013).

Olimpiyatların gelirleri hesaplanırken genellikle yayın geliri ,bilet gelirleri, sponsor desteği, ürün satışı gibi veriler analiz edilir. Fakat oyunlar için yapılacak tesislerin uzun süreli kar durumları hesaplanamadığı için dahil edilmez. Bununla birlikte oluşan toplumsal faydanın, uluslararası imajın ekonomik karşılığı ölçülememektedir. Konuyla ilgili literatürde çeşitli sosyolojik araştırmalar bulunmaktadır. Günümüzde, olimpiyatların maddi kazançları önemli bir çalışma alanını oluştururken, sosyolojik kazançlarının da önemi vurgulanmaya başlanmıştır.

Tablo 4.2. de olimpiyat oyunlarının temel gelir kaynakları beş ana başlık altında incelenmiştir.

Tablo 4.2. Olimpiyat Oyunlarının Temel Gelir Kaynakları

YILLAR	ŞEHİR	YAYIN GELİRİ (milyar \$)	SPONSOR GELİRİ (milyar \$)	YEREL SPONSOR DESTEĞİ (milyar \$)	BİLET HASILATI (milyar \$)	LİSANS ÜRÜN SATIŞI (milyar \$)
1996	Atlanta	1,2	279	534	451	115
2000	Sydney	1,8	579	655	625	66
2004	Athens	2,2	663	796	411	87
2008	Beijing	2,5	866	1.555	274	185
2012	London	3,9	957	1.300	650	220

(Kaynak: Yıldız ve Aydın, 2013)

Olimpiyat oyunlarının temel gelir kaynaklarına bakıldığında ise yayın gelirleri en temel gelir kaynağını oluşturmaktadır. Teknolojinin ilerlemesi ve insanların kitle iletişim araçlarına daha kolay ulaşımı, pasif seyirci oranını arttırmakta ve bununla ilişkili olarak yayın gelirleri artmaktadır.

Uluslararası ve ulusal sponsor destekleri de oyunların önemli gelir kaynaklarını oluşturmaktadır. Yıllar içinde desteğin artarak çoğaldığı görülmektedir.

Bilet hasılatı ve lisanslı ürün satışlarının da yıllara bağlı olarak arttığı görülmektedir. The International Olympic Committee (IOC) nin 2016 yılı verilerine göre Londra 2012 Olimpiyat Oyunları için 8.8 milyon bilet satışı gerçekleşmiştir. Oyunların en işlek gününde üç milyon, toplamda ise 20 milyon seyirci yolculuk yapmıştır (<https://www.olympic.org/london-2012>, Erişim Tarihi: 01 Eylül 2016).

4.1.7. Türkiye’de Spor Ekonomisi

Çağdaş sporlara geçişteki hızlı davranış, uluslararası organizasyonlara katılımdaki çabuklaşma, uluslararası örgütlerde yer bulma çabası ilk olarak Atatürk döneminde gerçekleşmiştir (Yıldız, 2008). Burhan Felek bu durumu şu şekilde özetlemiştir; “ *Türkiye Cumhuriyetinin kurulması ile başlayan, uygarlığın bir parçası olan spor ilminin, bütün kural ve tüzükleriyle memlekete girmesine fırsat veren önder kişi Mustafa Kemal’dir.*”

Dönemin ünlü spor gazetesi L’auto’ da ise Atatürk: “ Dünyada beden eğitimi ve sporu mecburi kılan ilk devlet adamı. Sadece kağıt üstünde değil uygulamada da yerine getiren, stadyumlar ve çeşitli spor merkezleri, spor kolları teşkil eden, bu sayede Türkiye’de spora önem ve değer kazandıran eşsiz insan... ” şeklinde tanımlanmıştır (Yıldız, 2008).

Dünyada ilk defa gençliğe spor bayramı hediye eden, kadınların 1928 den itibaren olimpiyatlara dahil olmasından önce de 1926 yılında “Türk Kadını” gerçek anlamda spora dahil eden kişi Ulu Önderimiz Mustafa Kemal Atatürk’tür. Türkiye’de sporun ve spor ekonomisinin gelişimini anlamak için ilk önce o yılların anlaşılması için ülkemizin kurucusu olan büyük insanın spora verdiği önemi anlamak gerekmektedir. Atatürk’ün “ *Her çeşit spor faaliyetlerini, Türk gençliğinin milli terbiyesinin ana unsurlarından saymak gerekir.*” sözü Türkiye Cumhuriyetinin sporda kurumsallaşmasının ve Türkiye’de Spor Ekonomisinin oluşmasının temeli sayılabilir. Spor; Türkiye Cumhuriyeti devleti için artık sağlıklı, disiplinli ve vatansever vatandaşlar yetiştirme ve uluslararası alanda ulusal birliği ve varlığı sembolleştirme işlevleri gören etkin faaliyetlerin bir alanıdır.

Kurucu seçkinlerin öncelikli beklentileri, spor yoluyla vücutça sağlam ve ahlaklı bir neslin yetiştirilmesidir. Burada kadınların temel rolü ise hem yeni ve bilime

dayalı bedensel aktivitelere katılarak modernliğin göstergeleri olmak hem de ulusa sağlıklı evlatlar bahşeden anneler olmaktır (Yarar, 2014).

Devecioğlu, (2008) Türk sporunda ekonomi politikaları gelişim sürecini, uygulanan ekonomik programlarla ilişkilendirerek açıklamıştır. Türkiye Cumhuriyeti' nin kuruluş yıllarından günümüze kadar olan Türk Spor Teşkilatları ile bağlantılı olduğunu düşünmüştür. Bu yaklaşım, Türkiye'de spor ekonomisinin gelişimini tamamen kamuya bağlamaktadır. Tablo 4.3. Türk Sporunda Ekonomi Politikaları Gelişim Sürecini göstermektedir. Fakat Devecioğlunun, “Küresel Ekonomiyle Bütünleşme Dönemi” olarak tanımladığı dönemde, spor ekonomisine özel sektör katkısı göz ardı edilmemelidir.

Tablo 4.3. Türk Sporunda Ekonomi Politikaları Gelişim Süreci

ANAYASA	UYGULANAN EKONOMİK MODELLER	TÜRK SPOR TEŞKİLATLARI
1924	Liberal Ulusal Kalkınma Dönemi: 1923-1933 Devlet Önderliğinde Kalkınma Dönemi: 1933-1950	Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı (TİCİ) Dönemi: 1922-1936 Türk Spor Kurumu (TSK) Dönemi: 1936-1938
1961	Liberal Ekonomi Deneme Dönemi: 1950-1960 Planlı Ekonomi Dönemi: 1960-1980	Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü (BTGM) Dönemi: 1938-1986)
1982	Küresel Ekonomiyle Bütünleşme Dönemi: 1980 sonrası	Gençlik Spor Genel Müdürlüğü (GSGM) Dönemi: 1986-2011
Yeni Anayasa	Yeni ekonomi Stratejik Planlar Dönemi: 2010- Halen	Spor Bakanlığı Dönemi: 2011- Halen

Kaynak: (Devecioğlu, 2010), (Güncel bilgiler ışığında tarafımızca tekrar düzenlenmiştir).

Ülkemizde sporla ilgili politikaların gelişimine baktığımızda, sporla ilgili politikaların ve yatırımların daha fazla devlet eliyle gerçekleştirildiği görülmektedir. Kaynakların kullanımı devlet bütçesiyle gerçekleştirilen yatırımlarla yapılmıştır.

Anayasanın 58. ve 59. maddelerinden hareketle, devlet sağlıklı nesil yetiştirmeyi aslı görev saymış ve bu amaç doğrultusunda yatırımlar yapmaya çalışmıştır.

Yapılan devlet yatırımların yeterli olup olmadığı, doğru bölgeler seçilip seçilmediği, siyasi baskıların etkisi altında kalındığı gibi konular sürekli tartışılan konular olmuştur.

Tablo 4.4. Spor Genel Müdürlüğünün 2002-2015 Toplam Bütçe Ödenekleri ve Harcamaları

SPOR GENEL MÜDÜRLÜĞÜNÜN 2002-2015 TOPLAM BÜTÇE ÖDENEKLERİ VE HARCAMALARI				
Yıl	Başlangıç Ödeneği	Eklenen Ödenek	Toplam Ödenek	Toplam Harcama
2002	86.736.000	133.394.000	220.130.000	191.539.000
2003	209.118.000	20.690.000	229.808.000	201.134.000
2007	347.830.000	69.074.000	416.904.000	389.024.000
2012	731.341.000	501.559.100	1.232.900.100	1.227.547.020
2013	864.877.000	722.758.750	1.587.635.750	1.563.009.018
2014	1.563.009.018	68.000.000	1.631.009.018	1.576.202.508
2015	1.020.334.000			

Kaynak: Spor Genel Müdürlüğü Yıllık Faaliyet Raporları (2002 – 2015 arası)

Tablo 4.4. de görüldüğü gibi Türkiye’de bütçelerin gittikçe büyüdüğü ve buna oranla spora ayrılan kaynakların yıllar itibariyle arttığı, hem de harcamaların arttığı görülmektedir.

2012 ve 2013 yıllarında eklenen ödeneğin fazla olmasının sebebi ise, o yıllar arasında düzenlenen uluslararası spor müsabakalarına ev sahipliği yapılmasından ve tesis yatırımlarının artmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Tablo 4.5. Spor Genel Müdürlüğünün 2002-2015 Yılları İtibariyle Yatırım Ödenekleri ve Harcamaları

SPOR GENEL MÜDÜRLÜĞÜNÜN 2002-2015 YILLARI İTİBARIYLA YATIRIM ÖDENEKLERİ VE HARCAMALARI				
Yıl	Başlangıç Ödeneği	Eklenen Ödenek	Toplam Ödenek	Toplam Harcama
2002	79.500.000	43.351.000	122.851.000	62.072.000
2003	41.000.000	7.178.341	48.178.341	38.938.104
2007	109.583.000	17.396.658	126.979.658	109.107.220
2012	332.265.000	194.550.000	526.815.000	526.265.311
2013	395.330.000	134.173.000	529.503.000	521.546.116
2014	521.546.116			

Kaynak: Spor Genel Müdürlüğü Yıllık Faaliyet Raporları, Yatırıma Ayrılan Ödenek Tutarları (2002 – 2014 arası)

Yatırıma ayrılan ödenek tutarları o yıllarda planlanan sportif organizasyonlara ve tesis planlamasına göre farklılık göstermektedir. 2012 ve 2013 yıllarındaki artış, olimpiyat oyunları aday ülke konumunda olunması ve tesis yapımlarına ayrılan kaynağın arttırılmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

4.2. SPOR TESİSLERİ VE FAALİYETLERİ

4.2.1. Spor Tesis Kavramı ve Kapsamı

Spor endüstrisi; genel anlamda hizmet ve ürün sektörlerini kapsamaktadır. Spor hizmet sektörünün önemli bir unsurunu ise spor tesisleri oluşturmaktadır. Spor tesis kavramı sportif hizmet üreten, bu amaç doğrultusunda oluşturulmuş türlü spor mekanını tanımlamak için kullanılmaktadır (Katırcı, 2012).

Günümüzde sportif aktivite alanları ve mekanları çeşitlilik göstermektedir. Spor aktivitelerinin çeşitliliği ve bu aktiviteleri ihya etmek için gerekli olan donanımsal farklılıklardan dolayı, spor yapılan alanlar farklı formlarda karşımıza çıkmaktadır. Bu itibarla günümüzde bir çok yapı spor tesis olarak ele alınabilmektedir (Sunay, 2005). Değişik spor etkinliklerinde bulunmak amacıyla ilgili devlet kurumuna kayıt ve tescilini yaptırmış kuruluşlar spor tesis adını almaktadır. Tek bir branşa yönelen tesisler olduğu gibi, bir çok spor branşını bünyesinde barındıran spor tesisleri de bulunmaktadır.

Kısa bir tanım yapılması gerekirse; spor tesisleri, spor faaliyetlerinin yapıldığı, sporcuya ve spor severlere hizmet sunan mekanlardır (Güçlü, 1998).

Tüm dünyada 1960'lı yıllardan başlayarak çalışan bireylerin iş gücünü azaltıcı düzenlemeler yapılmıştır. Özellikle teknolojik, sosyal ve ekonomik değişimler bireylerin daha refah ve daha özgür bir yaşama doğru yönlendirmiştir. Bunun doğal sonucu olarak bireylerin serbest zamanlarında bir artış meydana gelmiş ve bu bireyler serbest zamanlarını değerlendirebilecekleri birçok farklı alana yönelmişlerdir (Uslu, 2012).

Buna paralel olarak, gelişen teknolojinin de etkisiyle insanların inaktif yaşam tarzına, doğru yönelmeleri günümüz insanında sporu yaşamın ayrılmaz bir parçası haline getirmiştir (Koçak, 2014). Bu olguya önem veren bireylerin ise son zamanlarda spor merkezlerine yönelmeye başladıkları dikkat çekmektedir (Yıldız ve Tüfekçi, 2010).

Spor tesislerinin varlığının fiziksel aktivite katılımı ile ilişkili olduğu düşünülmektedir (Eriksson ve ark., 2012). İktisadi açıdan bakıldığında, fiziksel

aktiviteye katılım; talebi, spor tesisleri ise arzı oluşturduğu varsayılabilir (Holonen ve ark.,2015). Talebin arzı oluşturması temel prensip olmasına karşın, arzın talep oluşturduğu durumlarda mevcuttur. Bireylerin spor yapma istekleri yeni girişimleri besleyerek yatırıma dönüşüp spor tesisi halini alabilmektedir. Yapılan bir spor tesisi de o bölge sakinlerini spor yapmaya, fiziksel aktiviteye katılımcı olmaya teşvik edebilir. Özellikle, bireyin ev ve spor tesisi arasındaki mesafenin kısalığı, tesise üyeliği ve katılımı doğrudan etkilemektedir. Bu nedenle, bir çok ülkede; özellikle son yıllarda, fiziksel aktiviteye teşvik etmek adına, spor tesisleri yatırımları teşvik edilmiştir (Stahl ve ark., 2002).

4.2.2. Spor Tesislerinin Sınıflandırılması

Kullanım amacına bağlı olarak spor tesisleri dört ana grup altında toplanabilir. Bu gruplar aşağıdaki biçimde ifade edilebilir:

Tek Amaçlı Spor Tesisi: Bazı spor tesisleri yalnızca tek bir spor branşının uygulanabilmesi için faaliyet gösteren mekanlardır. Bu tesisler, “tek amaçlı spor tesisi” olarak tanımlanabilir. Golf sahası, bowling salonu vb.

Tek Alana Yönelik, Tek Amaçlı Spor Tesisi: Bazı spor tesisleri ise içerisinde uygulanan tek bir spor branşı olmamasına rağmen buz sporları ya da su sporları gibi tek bir spor alanının uygulanmasına olanak tanıdığı için tek alana yönelik, tek amaçlı spor tesisi olarak tanımlanmaktadır. Örneğin; buz sporları salonunda buz hokeyi, curling, buz pateni ya da artistik buz pateni gibi çeşitli spor branşları uygulanabilir.

Çok Amaçlı Spor Tesisi: Spor tesisi içerisinde birden fazla spor branşı ya da etkinlik uygulanabiliyorsa, bu spor tesisi, kullanım amacına bağlı olarak çok amaçlı spor tesisi olarak ifade edilir. Günümüzün büyük spor kompleksleri çok amaçlı spor tesislerine örnek olarak gösterilebilir. Bu tesislerde konserlerden, motokros yarışlarına, sirklerden, çeşitli spor şovlarına kadar birçok farklı etkinlik uygulanabilmektedir.

Son yıllarda spor dünyası içerisinde açılan birçok stadyumun ve arenanın böylesi farklı etkinliklerin uygulanabilmesi için dizayn edildiğini görülmektedir. Örneğin;

Amerika, Los Angeles'daki Staples Center ya da Almanya, M n h'teki Alienz Arena farklı spor branşlarının ve etkinliklerinin uygulanabildiği çok amaçlı tesislerdir.

Örneğin; son yıllarda ülkemizde de açılmaya başlayan fitness salonlarının birçoğunda cimnastik, yüzme, tenis, squash ve jogging sporlarına yönelik spor alanları mevcuttur. Bazı durumlarda spor tesisinin kullanım amacı çeşitlilik gösterebilmekte ve bu tesislerde birçok spor ya da etkinlik uygulanabilmektedir. Bu tür tesisler çok amaçlı spor tesisi özelliği taşımaktadırlar.

Geleneksel Olmayan Spor Tesis: Spor tesisi sınıflandırması içerisinde ele alınan son grup geleneksel olmayan spor tesisi olarak tanımlanan gruptur. Son yıllarda spor dünyası içerisinde bazı spor branşlarına yönelik kayda değer bir ilginin oluştuğu görülmektedir.

Özellikle macera sporlarına yönelik tüm dünyada artan bir ilgi söz konusudur. Bu ilgi, doğal olarak macera sporlarına yönelik spor tesisi inşasını hem sayısal hem de yapısal olarak etkilemektedir. Geleneksel olmayan spor tesisi olarak tanımlayabileceğimiz bu tesislere örnek olarak kapalı kaya tırmanışı merkezleri, paten sahaları ve snowboard parkları gösterilebilir.

Yasal Sınıflandırma:

Gençlik Spor İl Müdürlükleri ise spor salonlarının sınıflandırmasını yaparken branşa göre ayırım yapmaktadır. Spor merkezi izin başvurusu sırasında belirtilen branş ve branşların sayısına göre tek amaçlı ya da çok amaçlı olarak nitelendirilebilir.

Gençlik Spor İl Müdürlüğü ise aşağıda belirtilen branşlar çerçevesinde ruhsatlandırma yapmaktadır. Ekim 2016 tarihi itibari ile;

Aikido, Basketbol, Bilek G reşi, Binicilik, Boks, Buz Pateni, Cimnastik, Dağcılık, Dans, Eskrim, Fitness, Futbol, Golf, Halter, Hobi Karting, Judo, Karate, Kürek – Kano, Masa Tenisi, Masaj, Muay-Thai, Paintball, Pilates, Satranç, Squash, Taekwondo, Tenis, Voleybol, Vücut Geliştirme, Wellness, Wushu, Yelken, Yoğa, Yüzme olmak üzere 34 farklı branşta spor tesisi ruhsatlandırması yapmaktadır.

4.2.3. Spor Tesislerinin Yasal Durumları

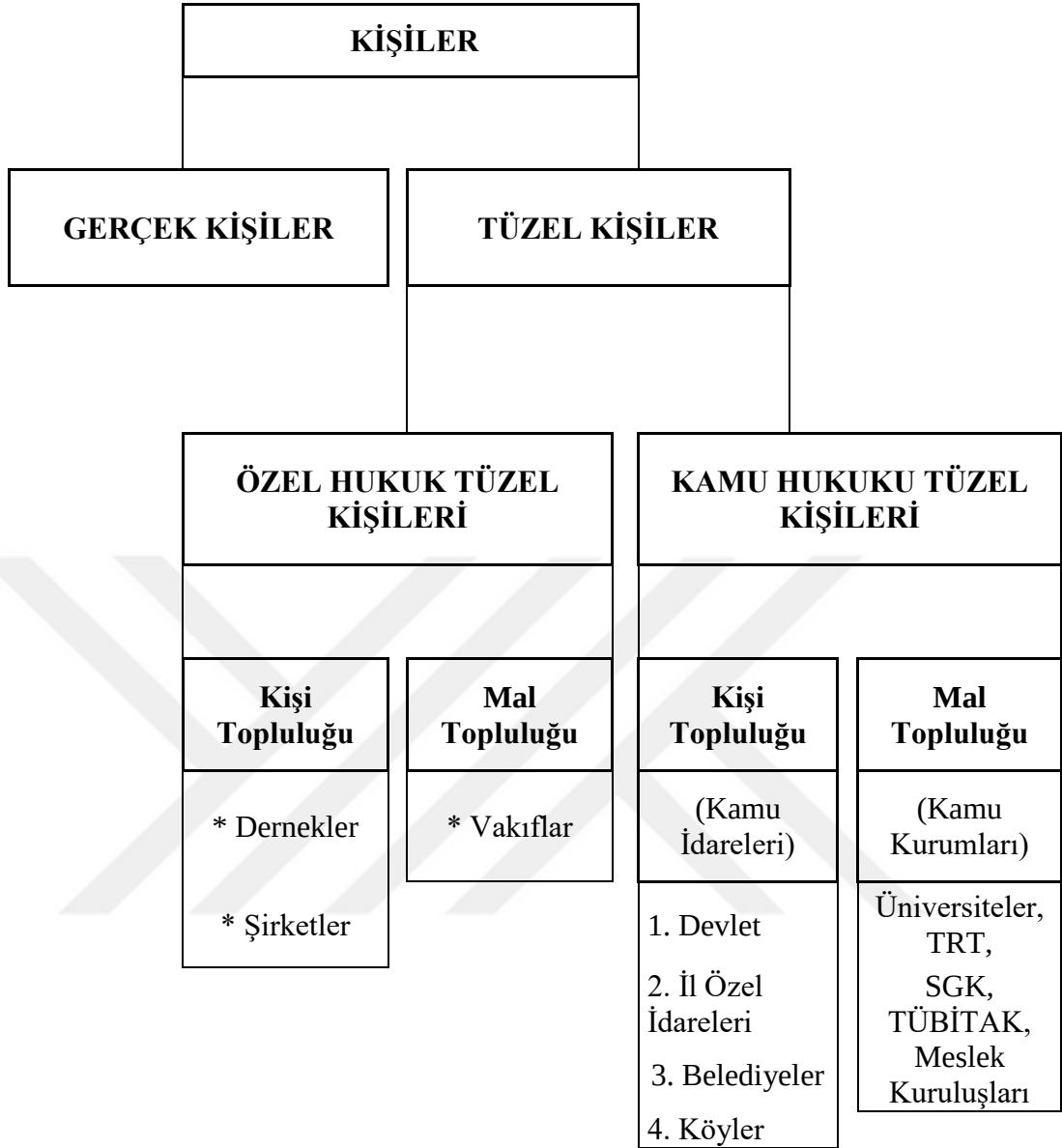
Spor tesisi kurulabilmesi ve işletilebilmesi için ilk kural “kişi” olmaktır. Hukuki işlem yapabilmek, mal varlığına sahip olabilmek, hak ve borç altına girebilmek, yasal sorumluluk alabilmek, davacı ve davalı olabilmek, işletme ve ya tesis açabilmek için öncelikle hukuki anlamda “kişi” vasfına haiz olmak gerekir. Günümüzün modern hukuk düzenleri cinsiyet, ırk, din, dil, vs. gibi farklar gözetmeksizin bütün insanları birer kişi olarak kabul etmektedirler.

Kişiler “gerçek kişi” ve “tüzel kişi” olmak üzere ikiye ayrılır. Tüzel kişiler de kendi içinde, özel hukuk tüzel kişileri ve kamu hukuku tüzel kişileri olmak üzere ikiye ayrılır. Özel hukuk tüzel kişileri kendi içinde kişi topluluğu ve mal topluluğu şeklinde ayrılmaktadır. Kamu hukuku tüzel kişileri de kişi topluluğu ve mal topluluğu şeklinde ayrılmaktadır. Fakat kamu hukuku tüzel kişilerini açıklarken kişi topluluklarına kamu idareleri, mal topluluklarına da kamu kurumları denilmektedir (Gözler, 2009).

Spor tesislerinin ve spor salonlarının hukuki yapıları incelenirken öncelikle kişilik durumlarına bakmak gerekir. Gerçek kişilerin ve tüzel kişilerin bağlı olduğu kanun, KHK, tüzük, yönetmelik ve yönergeler farklılık gösterebilir.

Örneğin; 2010 yılında çıkartılan, 638 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile kamu tüzel kişilerinince oluşturulan spor tesisleri; 23847 Sayılı Özel Beden Eğitimi ve Spor Tesisleri Yönetmeliği’nden muaf tutulmuştur.

Spor tesislerinin fiziki şartlarının, çalışanların özlük haklarının ve çalışma koşullarının, tesislerin izin ve ruhsat işlemleri gibi düzenleyen bu yönetmeliğin, sadece gerçek kişilere ve özel hukuk tüzel kişilerine uygulanacağını belirten 638 sayılı Kanun Hükmünde Kararname, kamu hukuku tüzel kişilerinince açılacak tesisler sadece tüzel kişinin sorumluluğuna bırakılmıştır. Bu durum özel sektöre yer açmak olarak değerlendirilebileceği gibi kamu tüzel kişilerini denetimden muaf tutmak ve iş yükünü azaltmak olarak da değerlendirilebilir. Aşağıda; Şekil 4.3. Kişi Kavramı Şeması de kişi kavramı detaylı bir şekilde örnekleri ile görsel olarak sunulmuştur.

Şekil 4.3. Kişi Kavramı Şeması

(Kaynak: Gözler,2009)

Kamu hukuku esaslarına göre kurulan tüzel kişilikler kamu hukuku tüzel kişisi, özel hukuk hükümlerine göre kurulan tüzel kişilikler özel hukuk tüzel kişisi olarak adlandırılır. Dernekler ve dolayısıyla kulüpler birer özel hukuk tüzel kişisidirler. Özel hukuk tüzel kişileri hakkında genel hukukun birer ana dalı olan Medeni Hukuk, Borçlar Hukuku gibi özel hukuk kuralları geçerli olur.

Bu kişilikler ticari amaç da güdebilirler. Ticari amaç güdenler Türk Ticaret Kanunu(TTK) hükümlerine dahildirler ve genel itibarla ortaklıklar, şirketler veya kooperatiflerdir. Ticari amaç gütmeyenler ise Türk Medeni Kanununa(TMK) tabi olup, bunlara dernekler ve vakıflar örnek verilebilir. Vakıflar ve dernekler ayrıca; 5737 sayılı Vakıflar Kanunu ve 5253 sayılı Dernekler Kanununa tabidir.

Hukuk sistemimizin yazılı kaynaklarının hiyerarşik yapısı; Anayasa, kanun, kanun hükmünde kararname, tüzük, yönetmelik ve yönerge şeklindedir. Ülkemizde; gençliğin korunması ve sporun geliştirilmesi anayasal güvence altındadır. Spor örgütlenmesi anayasal güvence altındadır. Anayasa ile hak ve ödev kılınan, gençliğin korunması ve sporun geliştirilmesi hususu, ilgili kanun,tüzük, yönerge ve yönetmeliklerle desteklenmiştir. Genelden özele doğru gidilerek anlatılması gerekirse özel beden eğitimi ve spor tesislerinin bağlı olduğu yazılı kaynaklar şu şekildedir;

Anayasamızın 58. ve 59.maddeleri:

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, 18 Ekim 1982 tarihinde kabul edilecek yürürlüğe girmiştir. 177 maddeden ve sekiz kısımdan oluşmaktadır. Üçüncü kısım Sosyal ve Ekonomik Haklar ve Ödevler'i kapsamaktadır. Üçüncü kısmın IX. bölümü gençlik ve sporla ilgili hükümleri içermektedir. A bendi (madde 58) gençliğin korunmasına yönelik hüküm içerirken, B bendi (madde 59) sporun geliştirilmesine yönelik hüküm içermektedir.

IX. Gençlik ve spor

A. Gençliğin korunması

MADDE 58. - Devlet, istiklâl ve Cumhuriyetimizin emanet edildiği gençlerin müsbet ilmin ışığında, Atatürk ilke ve inkılâpları doğrultusunda ve Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü ortadan kaldırmayı amaç edinen görüşlere karşı yetiştirme ve gelişmelerini sağlayıcı tedbirleri alır. Devlet, gençleri alkol düşkünlüğünden, uyuşturucu maddelerden, suçluluk, kumar ve benzeri kötü alışkanlıklardan ve cehaletten korumak için gerekli tedbirleri alır.

B. Sporun geliştirilmesi

MADDE 59. – Devlet, her yaştaki Türk vatandaşlarının beden ve ruh sağlığını geliştirecek tedbirleri alır, sporun kitlelere yayılmasını teşvik eder. Devlet başarılı sporcuyu korur.

3289 Sayılı Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun:

21 Mayıs 1986 yılında kabul edilmiş olup, 19120 sayılı resmi gazetede 28 Mayıs 1986 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Birinci maddesinde kanun amacı şu şekilde anlatılmaktadır;

“Bu Kanunun amacı, Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı, merkezde katma bütçeli ve tüzel kişiliğe sahip Spor Genel Müdürlüğünün, taşrada ise özel bütçeli Gençlik Hizmetleri ve Spor İl ve İlçe Müdürlüklerinin kurulmasına, teşkilat, görev ve yetkilerine ait esas ve usulleri düzenlemektir.”

İlgili kanunun (3289 sayılı) 28 maddesinde, özel salonların açılması ve işletilmesi durumu açıklanmış, beden eğitimi ve spor çalışmaları yapamak amacıyla açılacak özel müteşebbüslerin ve özel spor salonlarının faaliyet ve denetimi valinin müsaadesine ve kontrolüne tabi tutulmuştur. İlçe bazında ilçe müdürlüklerinde, il bazında il müdürlükleri aracılığıyla valinin müsaadesi alınmaktadır.

Ayrıca 3289 Sayılı Kanunun Ek Madde 4’de (365 sayılı KHK ile) tüzel kişilere ait spor tesislerinin izinlerinin başbakanlıktan alınması gerektiği ve genel hükümlerin aynen uygulanması gerektiğini vurgulamıştır. Bu durum 638 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile ortadan kaldırılmış, tüzelkişiliklere ait spor salonları genel hükümlerin dışına çıkartılmıştır.

3289 sayılı kanun; Spor Genel Müdürlüğünün ana teşkilat şemasını görev ve sorumluluklarını belirlemektedir. Bu kanuna ek olarak 2011 yılında 638 sayılı kanun hükmünde kararname çıkartılmıştır.

638 Sayılı Gençlik ve Spor Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname:

03 Haziran 2011 tarihinde yayınlanan 638 sayılı kanun hükmünde kararname ile spor bakanlığının; kuruluş görev, yetki ve sorumlulukları yeniden düzenlenmiştir.

Hizmet birimleri üçüncü bölümde açıklanmış ve on üç temel hizmet birimi belirtilmiştir. Spor Hizmetleri Dairesi Başkanlığı; spor faaliyetlerinin gelişmesini ve yaygınlaşmasını sağlamak ve her yaştaki bireyin katılımını sağlayıcı önlemler geliştirmek, federasyonların kurulması sağlamakla görevlendirilmiştir.

Spor Salonlarının faaliyetleri spor hizmetleri daire başkanlığının bünyesinde özel spor salonları başkanlıkları veya şube müdürlükleri vasıtası ile yürütülmektedir.

İlgi kanun hükmünde kararneme ile federasyonların kurulması yetkisi Spor Hizmetleri Daire Başkanlığı'na verilmiştir. Zamanla bir çok federasyon kurularak faaliyetlerine başlamışlardır. Bu kapsamda kurulan federasyonlardan birisi de ; 04 Temmuz 2007 tarihinde kurulan “Türkiye Vücut Geliştirme Fitness Federasyonu” dur. Fitness salonlarının faaliyet izinleri fitness federasyonun olumlu görüş yazısına istinaden, gençlik hizmetleri ve spor il müdürlüğü vasıtası ile valilik tarafından verilmektedir.

26572 Sayılı Türkiye Vücut Geliştirme ve Fitness Federasyonu Ana Statüsü Hakkındaki Tüzük / İç tüzük:

Amacı, Türkiye Vücut Geliştirme ve Fitness Federasyonunun teşkilatı, genel kurulunun oluşumu, toplanması, yönetim, denetleme ve disiplin kurullarının çalışmaları ile görev, yetki ve sorumluluklarına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

3289 sayılı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun Ek 9 uncu maddesi ile 14/7/2004 tarihli ve 25522 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Özerk Spor Federasyonları Çerçeve Statüsü’ne dayanılarak hazırlanmıştır.

Spor salonlarının faaliyete geçebilmesi için aranan şartlardan birise de, ilgili federasyonlardan alınacak uygunluk yazısıdır. Yıllık harç ödemek ve yazılı başvuru ile alınan bu uygunluk yazısı, valilikçe istenen belgelerden birisidir.

Tek amaçlı spor salonlarında sadece o branşın uygunluk belgesi istenir. Örneğin; fitness merkezleri için fitness federasyonun uygunluk yazısı aranmaktadır. Çok amaçlı spor salonlarında ise salonda uygulanacak bütün branşlara yönelik, ilgili bütün federasyonların izin yazısı aranır.

Örneğin; bir fitness merkezinde, fitness ve wellness faaliyeti yürütmek istiyor ise, hem fitness federasyonundan hem de wellness için herkes için spor federasyonundan uygunluk belgesi alıp ibraz etmek zorundadır.

23847 Sayılı Özel Beden Eğitimi ve Spor Tesisleri Yönetmeliği:

Bu yönetmeliğin amacı; Türk sporunun geliştirilmesi, sporla ilgili kaynakların etkili şekilde kullanımını, gerçek ve tüzel kişilerce spor tesisleri kurulması ve işletilmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

15 Eylül 1999 yılında yayınlanan bu yönetmelik üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm kapsam ve dayanak, ikinci bölüm esas hükümleri, üçüncü bölüme geçici ve son hükümleri içermektedir. Yönetmelik başlıca şu konuları ele alır ve hükme bağlar;

- Spor Tesisi Açmak İçin İstenen Belgeler,
- Tesisin Boyutları,
- Tesisin Nitelikleri,
- Yeterlilik Belgesi Şartları,
- Tesis Vizesi,
- Açılış İzninin Verilmesi,
- Tesisin Faaliyete Başlaması,
- İl Müdürlüğünün Yararlanması,
- Çalışma Saatleri,
- Devir ve Kapatma,
- Tesis Kayıt Defteri,
- Sağlık ve Denetim.

Bütün başlıklarla ilgili öngörülen şartlardan 03 Haziran 2011 tarihinde yayınlanan 638 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile kamu tüzel kişiliklere ait spor salonları genel hükümlerin dışına çıkartılmıştır. Kamu tüzel kişilerine ait salonlara ait usul ve esasların belirlenmesi ilgili kamu tüzelkişiliğinin kararına bırakılmıştır.

4.3. FİTNESS MERKEZLERİ

4.3.1. Fitness Kavramı ve Kapsamı

Fitness kelime anlamı olarak sağlıklı ve formda olmaktır. Birçok egzersize dayalı bir spordur. Fitness; fiziksel aktiviteyi gerçekleştirebilmek için gerekli olan kazanılmış özellikler olarak ifade edilebilir (Özer, 2001).

Amerika’da başlayan ve Avrupa’da da devam eden bu yeni kavram vücut geliştirme anlayışının zamanla insan ihtiyaçları doğrultusunda değişime uğramış halidir (Kayahan, 2016).

Fitness kavramının Türkçe karşılığı fiziksel uygunluk olarak tanımlanabilir. Vucudumuzun sağlıklı bir yaşam için gerekli olan becerileri gösterebilmesi, fiziksel uygunluğa bağlıdır. Fiziksel uygunluk sağlıklı bir yaşam için asgari koşul olarak kabul edildiği için bir takım sorumluluklar gerektirebilmektedir.

Fiziksel uygunluk bireyin ruhsal durumunu olumlu veya olumsuz şekilde etkileyebilmektedir. Fiziksel uygunluğa aşırı derecede odaklanmak bir takım ruhsal bozukluklara sebebiyet verebilmektedir (Özer, 2001). Sakatlıklardan korunma ve sağlıklı bir yaşam sürdürebilmek için asgari fiziksel uygunluğa sahip olmak gerektiğine inanılmaktadır.

Hoeger, (2016) fiziksel uygunluğu, iki ilgili kavramla açıklamıştır;

Genel Sağlık Odaklı Tanım: Sağlık durumunuzun ve refah durumunuzun yükselmesi için yapılan, yüksek performans ve çalışma gerektirmeyen fiziksel hareketlerdir.

Özel Uygunluk – Görev Odaklı Tanım: Görev odaklı tanım ise; sporun belirli yönlerini yerine getirebilme veya performan sporcusunun, kondisyonunu koruması için yaptığı fiziksel egzersizlerdir.

Fitness sıklıkla vücut geliştirme branşıyla karıştırılmaktadır. Temelde; fitness ve vücut geliştirmenin iki farkı bulunur: Öncelikle fitness kasları hacim olarak geliştirmekten öte sağlıklı bir yaşam sürdürebilmek amacı taşımaktadır.

İkinci fark ise; bir fitness antrenmanında kardiyovasküler çalışma (koşmak, pedal çevirmek gibi sizi nefes nefese bırakacak, kalori harcatan ve zindelik sağlayıcı egzersizler) ağırlık çalışması ile birlikte yapılır. Bu nedenle kaslar fazla büyümmez, sadece sıkılaşır ve estetik bir görünüm alır (Bingöl, 2010).

Esasen bütün sporlar dallarında fitnessta kullanılan egzersizler yer alır yahut bir spor dalına özel bir egzersiz fitnessta yer alabilir. Çünkü her spor dalında vücutta ağırlıklı kullanılan kas grupları vardır. Bu kas gruplarına kondisyon kazandırılması için yapılan egzersizlerin pek çoğu fitness egzersizleri olarak da kullanılmaktadır.

Fitness antreman programları kişilere ve amaçlara göre farklılıklar arz edebilir. Fitness sporunda kesin bir antreman standartlarından söz etmek mümkün olmayabilir. Her bireyin yaşı, yaşam tarzı, vücut tipi farklılık göstereceğinden, uzmanlarca takip edilen çalışma programlarının uygulanması uygun görülmektedir. Kişilerin fiziksel özelliklerine uygun olmayan fitness antremanları çeşitli sakatlıklara yol açabilmektedir.

4.3.2. Fitness Sektörü ve Gelişimi

Bireylerin hayat koşullarının değişmesi sonucunda fiziksel uygunluğun önemi de artmıştır. Pavan (2011) fitness sektörünün gelişim sürecini açıklarken; özellikle son 15 yılda katlanarak büyüdüğünü belirtmektedir.

Genel olarak, fitness programları, fitness düzeyinin yükselmesine ve koroner kalp hastalığının risk faktörlerinde azalmaya neden olduğu bilinen bir gerçektir. Kontrol gruplarını kullanarak yapılan son araştırmalar, sağlık bakım maliyetlerinde azalma olduğunu göstermektedir (Pavan, 2011).

İşletmecilerin fitness kavramının daha çok insana hitap ettiğini anlamaları uzun sürmemiştir. Sağlıklı kalma, popüler olma, fiziksel uygunluğu sağlama, sosyalleşme gibi unsurların kabul görmesi ile fitness merkezlerinde sayılarında artış görülmeye başlamıştır. Bu alan boşluğunu ne yazık ki farkedemeyen yabancı yatırımcılar olmuştur. Yerli sermayeli vücut geliştirme salonları çağa ve sektöre ayak uydurmadığı için gelişmemiş, büyük çaplı ve zincir fitness tesisleri kuramamışlardır.

Şu an ülkemizdeki büyük çaplı ve zincir olan fitness merkezlerinin büyük çoğunluğu yabancı sermayelidir.

Fitness kavramının son yıllarda benimsenmeye başladığının en önemli delili, İstanbul Gençlik Spor İl Müdürlüğü verileridir. İstanbul Gençlik Spor İl Müdürlüğü tarafından ruhsatlandırıp hizmete açılan, 948 özel spor salonunun (06.10.2016 tarihi itibariyle) büyük çoğunluğunu fitness merkezleri oluşturmaktadır.

4.3.3. Fitness Merkezi Tanımı

Fitness merkezi, kişilerin fiziksel uygunluk sağlamak amacıyla başvurdukları spor merkezleridir. Spor merkezleri, toplumun sosyal ihtiyaçlarını karşılayacak hizmetleri üretip pazarlamak üzere faaliyet veren kurumlardır. Bu kurumlar verdikleri hizmet karşılığında maddi kazanç temin etseler bile esas itibariyle, insanların spor ihtiyaçlarını karşılamak için kurulurlar. (Ekenci ve İmamoğlu 2002).

Modern toplum yaşamı, kişileri bedenlen ve ruhen zorlamakta, fiziksel uygunluklarını devam ettirmelerini zorlaştırmaktadır. Modern yaşamın getirdiği bu ve bunun gibi sıkıntılar bir spor merkezine devam etme, fiziksel ve ruhsal ihtiyaçların giderilmesi ihtiyacını doğurmuştur.

Bu ihtiyaç fitness merkezlerinin sağlıklı yaşam sunmasının yanında önemli bir sosyalleşme imkanı tanıdığı düşünülmektedir. İnsanlar gündelik yorgunluklarını bu merkezlerde atarken, yeni insanlarla tanışmakta ve sosyalleşmektedirler.

Modern insanların karşılaştığı en büyük sorunlardan birisi zaman ve mekandır. Spor yapma ve fiziksel uygunluğunu sağlama ihtiyaçları doğrultusunda, uygun zamanı ve uygun mekanı oluşturmakta zorluklarla karşılaşıldığı bilinmektedir. Fitness merkezleri spor yapma imkanının yanında, bir takım spor dışı hizmetlerde sunabilmektedir. Sauna, buhar odası, hamam, dinlenme odası v.b. hizmetlerle müşterileri etkilemekte, birçok ihtiyaca aynı anda cevap verebilmektedir.

4.3.4. Fitness Merkezlerinin Tarihsel Gelişimi

Fitness tanımına baktığımızda, fiziksel aktiviteler göze çarpmaktadır. Fitness tarihini açıklarken esasında, sporun tarihsel yapısına bakmak gerektiği düşünülebilir. Sporda ise başlı başına insanlık tarihinin içinde yer almaktadır.

Fitness hareketleri ve vücut geliştirici faaliyetler 19. yüzyılda, fizik kültür olarak adlandırılmaktadır. Fizik kültür hareketleri olarak adlandırılan bu kavram, kaslı bedenlerin ortaya çıkması ve popülerite kazanması ile kitlelere yayılmaya başladığı görülmektedir (1867-1925 yılları arasında yaşayan Eugene Sandow ve 1892-1972 yılları arasında yaşayan Charles Atlas gibi).

Kenneth Cooper'ın çığır açan kitabı olan “Aerobics” 1968 yılında yayımlandı. Bu kitap farklı formlarda formel egzersizlerinin hızla gelişmesine neden oldu. Daha sonra aerobik kavramı da belirli bir form olarak bilinirlik kazandı.

1980'lerde vücut gelişimindeki gelişmelere paralel olarak Jane Fonda ve diğerleri gibi kadınlar spesifik bir form geliştirdi ve koreograflanmış hareketler ve antrenmanlar ile “iyi bir ev hanımına dönüşün” sloganının ön plana çıkarıldığı görülmektedir.

Jane Fonda' nın fitness egzersizlerini anlattığı ilk kitabı ve video kaseti 17 milyon sattı ve milyon kopya aldı. Bu beklenmedik ilgi ve satış oranı, fitness kavramını uluslararası bir üne kavuşturmuştur (Andreasson ve Johansson, 2014).

1980'lerde ortaya çıkan ve artarak devam eden ilgi yeni girişimleri oluşturmuştur. Jane Fonda'nın evde video kasetlerle anlattığı fitness ve aerobik antrenmanlarının salonlara taşınmasıyla birlikte, fitness merkezi kavramı ortaya çıkmıştır. Önceleri sadece fitness hizmeti veren bu merkezler, zaman içinde modern dünyanın gerekliliklerine uymuş, insanlara hoş zaman geçirecekleri, spor yapabilecekleri, sosyalleşebilecekleri, gündelik stresten kurtulabilecekleri birer alanlara dönüşmüştür.

Ülkemizde ise o yıllarda fitness ve aerobik kavramları kitlelere yayılamamış, avrupalardaki gibi bir gelişim gösterememiştir. Günümüzde ise fitness merkezleri önem kazanmakta ve hızla ülke geneline yayılmaktadırlar.

4.3.5. Türkiye’ de Fitness Merkezi Kavramı Karmaşası

Fitness kavramının dünyada popülerlik kazandığı yıl 1968 olarak tanımlanmıştır (Jahangir ve Alamgir 2012). Cumhuriyetin ilk yıllarındaki temel devlet politikalarından birisi de beden sağlığı idi. Bu amaç uğruna yurt dışına çeşitli spor adamları gönderilmiş ve temel beden eğitiminin temeli atılmıştır. Selim Sırrı Tarcan, Faik Üstünidman, Burhan Felek gibi isimler sporun yaygınlaşmasında temel yapı taşlarıdır. Fiziksel uygunluğun cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren önemsenmesi, dünyadaki bir çok devletten önce modern spor tesislerinin kurulmasını sağlamıştır.

Fitness kavramı Türkiye’de yıllarca anlam ve kavram karmaşası yaşanmıştır. Halk arasında vücut geliştirme, fitness ve wellness hala tam anlamı ile bilinmemektedir. Erkek berberi ve erkek kuaförü arasındaki farkının bilinmemesi gibi bir durum yaşanmaktadır. Berber ve kuaför örneği üzerinden anlatmak gerekirse, berber sadece saç sakal traşı yaparken; kuaför saç sakal traşının yanında, cilt bakımı, ağda, saç tasarımı, saç sakal boyanması gibi hizmetler vermektedir.

Vücut geliştirme sadece kas ve hacim arttırımını öngörmekle birlikte, sağlıklı yaşam, fiziksel uygunluk, sosyal uyum gibi unsurlar göz ardı edilebilmektedir. Fitness kavramı ise, vücut geliştirmeye ek olarak fiziksel uygunluğu ve sağlıklı bir yaşam sürdürebilmeyi açıklamaktadır. Vücut geliştirmeden ayrılan en önemli farkı budur.

1950’li yıllarda Halter Federasyonu çatısı altında kendine yer bulan vücut geliştirme sporu ancak 15 yıl sonra gerçek kimliğini bulabilmiştir. Şampiyonlar şampiyonu Ahmet Enünlü’ nün uluslararası alanda elde ettiği başarılar bilinirliği ve ilgiyi arttırarak, bu spor dalına yeni isimlerin gelmesini sağladığı düşünülmektedir (https://tr.wikipedia.org/wiki/V%C3%BCcut_geli%C5%9Ftirme#Tarihi, Erişim Tarihi: 01 Kasım 2016).

İşte bu yeni isim “Fitness”dır. İşletmeciler sadece vücut geliştirmenin geniş kitlelere hitap etmediğini anlamalarından itibaren fitness merkezlerinde sayılarında artış görülmeye başlamıştır. Bu alan boşluğunu ne yazık ki farkedemeyen yabancı yatırımcılar olmuştur. Yerli sermayeli vücut geliştirme salonları çağa ve sektöre ayak

uydurmadığı için gelişmemiş, büyük çaplı ve zincir fitness tesisleri kuramamışlardır. Şu an ülkemizdeki büyük çaplı ve zincir olan fitness merkezlerinin birçoğu yabancı sermayelidir.

Fitness kavramının son yıllarda benimsenmeye başladığının en önemli delili, İstanbul Gençlik Spor İl Müdürlüğü verileridir. İstanbul Gençlik Spor İl Müdürlüğü tarafından ruhsatlandırıp hizmete açılan, 948 özel spor salonunun (06.10.2016 tarihi itibarıyla) büyük çoğunluğunu fitness merkezleri oluşturmaktadır.

Fitness kavramını “ Wellness” kavramı izleyecektir. Şu an az sayıda (948 özel spor salonundan sadece 8 tanesi wellness salonudur) wellness salonlarının sayısının gün geçtikçe artması kuvvetle muhtemeldir.

5. GEREÇ ve YÖNTEM

Bu bölümde, İstanbul'daki özel fitness merkezlerine devam eden bireylerin spor ekonomisine katkısına etki eden unsurlar hakkında üyelerin görüşleri araştırılmıştır. Evren ve örneklem belirlenirken isminde fitness kelimesi geçen merkezlere üye olan bireyler seçilmiş ve yapmış oldukları kişisel yıllık spor harcamaları tutarı ve bu konudaki düşünceleri belirlenmeye çalışılmıştır.

5.1. Araştırmanın Yöntemi

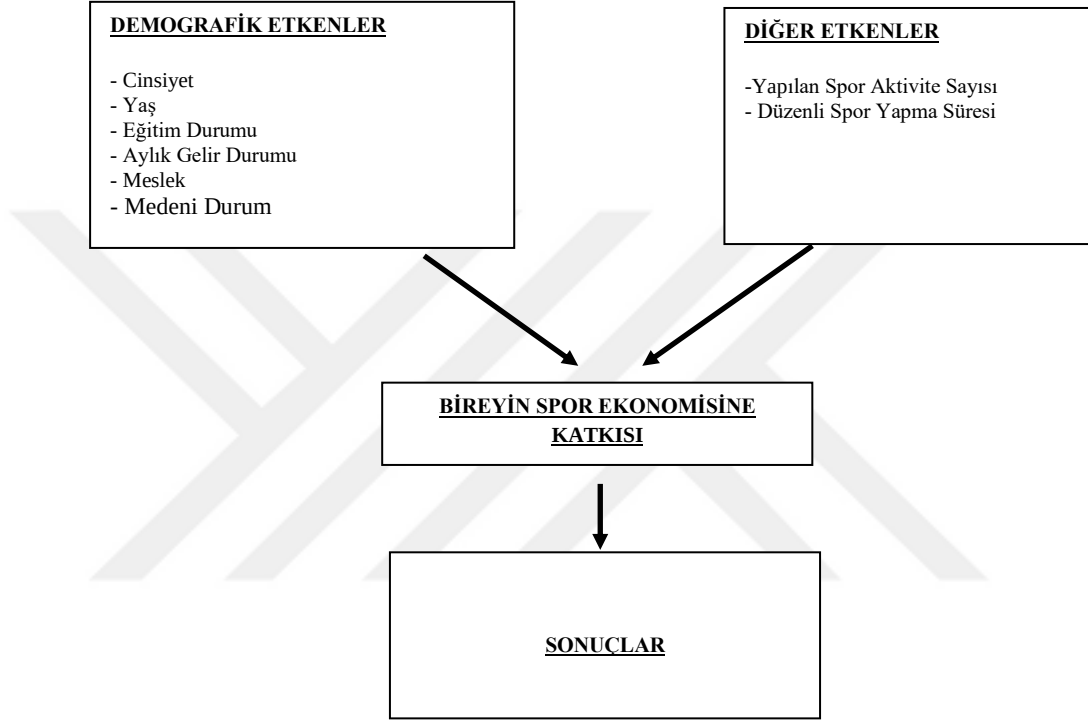
Araştırmada demografik ve diğer etkenlerin özel fitness merkezlerine üye olan bireylerin kişisel yıllık spor harcamaları üzerindeki etkisi araştırılmaktadır. Bu kapsamda demografik ve diğer etkenlerin kişisel yıllık spor harcamalarını nasıl ve ne oranda etkilediği ortaya çıkmaktadır. Bu kapsamda Mann Whitney U ve Kruskal Wallis H Testleri uygulanmıştır.

5.2. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu çalışmada, özel fitness merkezlerine üye olan bireylerin kişisel yıllık spor harcamalarının ampirik olarak analizinin yapılması amaçlanmaktadır. Araştırmanın bir diğer amacı ise katılımcıların demografik ve diğer etkenlere göre bireylerin kişisel yıllık spor harcamalarının farklılık gösterip göstermediğini saptamaktır. Özel fitness merkezlerine üye olan bireylerin kişisel yıllık spor harcamalarıyla ilgili geri bildirim sağlanarak, kişisel yıllık spor harcamalarına etki eden olumsuz etkenlerin tespit edilerek çözüm yolları üretilmesi konusunda önemli katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Ayrıca konuyla ilgili literatüre katkı sağlanması ve bu alanda yapılacak olan araştırmalara rehberlik edecek öneriler sunulması da amaçlanmaktadır.

5.3. Araştırmanın Modeli

Özel fitness merkezlerine üye olan bireylerin kişisel yıllık spor harcamalarına ilişkin verilerin toplanmasında ve analizinde çeşitli yöntemler uygulanmıştır. Bu yöntemlerde kullanılan değişkenler araştırmanın modelinde gösterilmiştir (Şekil 5.1.).

Şekil 5.1. Araştırmanın Modeli

Araştırmanın modelinde demografik ve diğer etkenlerle özel fitness merkezlerine üye olan bireylerin kişisel yıllık spor harcamaları arasında yapılan analizlerin sonuçlarına yer verilmiştir.

5.4. Araştırmanın Hipotezleri

Hipotez, ortaya çıkmış ve çıkacak belirli davranışlar, olgular ve olaylar hakkında varsayım olarak yapılan açıklamalardır. Hipotez araştırmacının araştırma problemindeki değişkenler arasında ne tür ilişkilerin olduğuna dair beklentileri ifade eder. Sunulan bilgilerin sınanması hipotez testleri ile yapılmaktadır.

Sıfır (H_0) hipotezine karşı mutlaka bir alternatif hipotez (H_1) oluşturulmalı ve hipotez testi sürecinin başında oluşturulması gerekmektedir. Hipotez kurulduktan sonra söz konusu hipotezi test etmeye olanak verecek uygun bir test tekniğinin seçilmesi gerekir (Altunışık, 2002). Araştırmada anlamlı farklılık gösteren sonuçlara yer verildiği için hipotezlerde de anlamlı farklılık gösteren sonuçların hipotezlerine yer verilmiştir. Araştırmada özel fitness merkezlerine üye olan bireylerin kişisel yıllık spor harcamalarıyla demografik ve diğer değişkenler arasında anlamlı farklılık gösteren 7 hipotez kurulmuştur. Kurulan hipotezler şu şekildedir:

H_1 : Yaş değişkenine göre özel fitness merkezlerine üye olan bireylerin kişisel yıllık spor harcaması değişkeni açısından anlamlı bir fark vardır.

H_2 : Eğitim durumu değişkenine göre özel fitness merkezlerine üye olan bireylerin kişisel yıllık spor harcaması değişkeni açısından anlamlı bir fark vardır.

H_3 : Aile gelir durumu değişkenine göre özel fitness merkezlerine üye olan bireylerin kişisel yıllık spor harcaması değişkeni açısından anlamlı bir fark vardır.

H_4 : Medeni durum değişkenine göre özel fitness merkezlerine üye olan bireylerin kişisel yıllık spor harcaması değişkeni açısından anlamlı bir fark vardır.

H_5 : Meslek değişkenine göre özel fitness merkezlerine üye olan bireylerin kişisel yıllık spor harcaması değişkeni açısından anlamlı bir fark vardır.

H_6 : Yapılan spor aktivitesi değişkenine göre özel fitness merkezlerine üye olan bireylerin kişisel yıllık spor harcaması değişkeni açısından anlamlı bir fark vardır.

H_7 : Düzenli spor yapma süresi değişkenine göre özel fitness merkezlerine üye olan bireylerin kişisel yıllık spor harcamaları değişkeni açısından anlamlı bir fark vardır.

5.5. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın, incelenen konuda ana kütlenin tümünü kapsamaması pratik olmadığı gibi, çoğu zaman buna olanak da olmayabilir. Bunun için bir örneklemin belirlenmesi gerekmektedir. Örneklem seçimi, olasılığa dayanan ve olasılığa dayalı olmayan olmak üzere iki şekilde yapılmaktadır (Altunışık ve ark., 2005). Bu araştırmada, olasılığa dayanan örneklem seçme tekniklerinden tabakalı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Tabakalı örnekleme yöntemi, sınırları belirlenmiş bir evrende alt tabakalar veya alt birim gruplarının var olduğu durumlarda kullanılmaktadır. Tabakalı örnekleme, evren içindeki alt tabakaların varlığından yola çıkarak evren üzerinde çıkarımlarda bulunmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2005). Araştırmaya katılanların tabakalı örnekleme yöntemine göre dağılımı Tablo 5.1.'de gösterilmiştir.

Tablo 5.1. Örneklem Sayısının Özel Fitness Merkezleri Üye Sayılarına Göre Dağılımı

	Salon Adı	Bulunduğu İlçe	Üye Sayısı	Örneklem Sayısı	Örn. İsalet Eden Oran	Yapılacak Anket Sayısı
1	Evolution Fitness Center	Ataşehir	346	385	2,05	2
2	Superslow Zone Fitness Sports	Ataşehir	2792	385	16,55	17
3	Fitness Fight Sport Center	Avcılar	450	385	2,67	3
4	Galaxy Fitness Spor Salonu	Avcılar	220	385	1,30	1
5	Mi Estilo Fitness	Avcılar	135	385	0,80	1
6	Athletic Fitness Center	Bahçelievler	185	385	1,10	1
7	City Fitness Club	Bahçelievler	200	385	1,19	1
8	Eurosport Fitness Spor Salonu	Bahçelievler	570	385	3,38	3
9	Fitness Park Spor Salonu	Bahçelievler	480	385	2,85	3
10	My Gym Fitness Center	Bahçelievler	1870	385	11,08	11
11	Princess Fitness Spor Salonu	Bahçelievler	142	385	0,84	1
12	Prolife Style Fitness Center	Bahçelievler	270	385	1,60	2
13	Corner Healthy&Fitness	Bakırköy	400	385	2,37	2
14	Fitness Sport Spor Salonu	Bakırköy	189	385	1,12	1
15	Fitness Town Spor Salonu	Bakırköy	148	385	0,88	1
16	Florya Fitness Center	Bakırköy	560	385	3,32	3
17	Powerzone Fitness Üniverse	Bakırköy	160	385	0,95	1
18	Pure Jatomi Fitness	Bakırköy	3500	385	20,75	21
19	A Plus Fitness Club	Başakşehir	1637	385	9,70	10
20	Charming Fitness Spor Salonu	Bayrampaşa	265	385	1,57	2

Tablo 5.1. Örneklem Sayısının Özel Fitness Merkezleri Üye Sayılarına Göre Dağılımı (devam)

	Salon Adı	Bulunduğu İlçe	Üye Sayısı	Örneklem Sayısı	Örn. İsabet Eden Oran	Yapılacak Anket Sayısı
21	Fitness World Spor Kulübü	Bayrampaşa	321	385	1,90	2
22	Pure Jatomi Fitness	Bayrampaşa	2400	385	14,23	14
23	Beykoz Fitness Spor Kulübü Spor Salonu	Beykoz	165	385	0,98	1
24	Blue Moon Fitness Club	Beykoz	170	385	1,01	1
25	618 Fitness Club	Beylikdüzü	1200	385	7,11	7
26	Elegance Fitness	Beylikdüzü	2157	385	12,79	13
27	Fitness Court Spor Salonu	Beylikdüzü	600	385	3,56	4
28	Efc Exclusive Fitness Club	Büyükçekmece	1200	385	7,11	7
29	Beşyıldız Fitness	Çekmeköy	150	385	0,89	1
30	Central Point Fitness	Çekmeköy	1850	385	10,97	11
31	Performans Fitness	Çekmeköy	420	385	2,49	2
32	7/24 Fitness Spor Salonu	Esenyurt	8447	385	50,07	50
33	V3 Fitness Spor Tesisi	Eyüp	178	385	1,06	1
34	R-Form Fitness Spor Salonu	Fatih	316	385	1,87	2
35	Şampiyon Fitness Spor Salonu	Fatih	200	385	1,19	1
36	A Fitness Spor Salonu	Gaziosmanpaşa	250	385	1,48	1
37	Life Fitness Spor Salonu	Güngören	970	385	5,75	6
38	Byotell Fitness Spor Tesisi	Kadıköy	600	385	3,56	4
39	Fitness Form Club	Kadıköy	400	385	2,37	2
40	Maestro Fitness Club	Kadıköy	150	385	0,89	1
41	Özgür Gym Sport And Fitness Center	Kadıköy	172	385	1,02	1
42	Sportica Fitness Club Spor Salonu	Kadıköy	250	385	1,48	1
43	Fitness Form Spor Salonu	Kağıthane	200	385	1,19	1
44	Mavi Fitness Spor Salonu	Kağıthane	100	385	0,59	1
45	Fitness City	Kartal	2550	385	15,12	15
46	Lifexpress Fitness Club	Kartal	500	385	2,96	3
47	Fitness Life Spor Salonu	Küçükçekmece	780	385	4,62	5
48	Profesional Line Fitness	Küçükçekmece	700	385	4,15	4
49	Sprint Fitness Center	Küçükçekmece	290	385	1,72	2
50	Canas Fitness Spor Salonu	Maltepe	100	385	0,59	1
51	My Fitness	Maltepe	460	385	2,73	3
52	Olympus Fitness Center	Maltepe	96	385	0,57	1

Tablo 5.1. Örneklem Sayısının Özel Fitness Merkezleri Üye Sayılarına Göre Dağılımı (devam)

	Salon Adı	Bulunduğu İlçe	Üye Sayısı	Örneklem Sayısı	Örn. İsabet Eden Oran	Yapılacak Anket Sayısı
53	Ekin Fitness Center	Sancaktepe	100	385	0,59	1
54	Sports 2006 Fitness Center	Sancaktepe	160	385	0,95	1
55	Ferahevler Relax Fitness Spor Salonu	Sultangazi	190	385	1,13	1
56	Life Guard Fitness Center	Şile	120	385	0,71	1
58	Mask Fitness	Şişli	400	385	2,37	2
59	Plus Fitness Spor Salonu	Şişli	450	385	2,67	3
60	Pure Jatomi Fitness	Şişli	3450	385	20,45	20
61	Form Fitness	Ümraniye	153	385	0,91	1
62	Life Fitness Spor Salonu	Ümraniye	780	385	4,62	5
63	Master Gym Fitness Spor Salonu	Ümraniye	3564	385	21,13	21
64	Zero Fitness Spor Salonu	Ümraniye	216	385	1,28	1
65	A Fitness&Sports Club	Üsküdar	532	385	3,15	3
66	Big Center Fitness Club	Üsküdar	400	385	2,37	2
67	Boss Fitness Center	Üsküdar	210	385	1,24	1
68	Essporto Health&Fitness Club	Üsküdar	2675	385	15,86	16
69	Fight Academy Fitness	Üsküdar	376	385	2,23	2
70	Get Fit Sport Fitness Club	Üsküdar	120	385	0,71	1
71	Power Club Fitness	Zeytinburnu	526	385	3,12	3
Toplam			64.783			385

Kaynak: Tabloda yer alan özel fitness merkezleri İstanbul Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü'nün verilerinden alınmıştır (Ek 9.2. Fitness Salonları Onaylı Liste).

Araştırma 385 kişi üzerinde uygulanmıştır. Hata marjı % 5 olarak alınmıştır. İstanbul'da faaliyet gösteren özel fitness merkezlerinin üye sayısının, İstanbul'da faaliyet gösteren özel fitness merkezlerinde ki toplam üye sayısına (64.783) oranlaması yapılarak elde edilen sonucun 385 kişilik örneklem grubunda isabet ettiği kişi sayısına göre anket uygulanmıştır.

5.6. Araştırmanın Veri Toplama Yöntem ve Aracı

Veri toplamada kullanılacak yöntem, bir araştırmanın göreceği saygıyı ve bilimsel gücünü en çok etkileyen faktörlerin başında gelir (Saruhan ve Özdemirci, 2011). Analizlerin sağlıklı, güvenilir ve faydalı olabilmesi için sadece kullanılan verinin kaliteli olması yeterli olmayıp, uygun analiz tekniğinin seçimi de son derece önemlidir (Altunışık ve ark., 2002).

Araştırmada, Yıldırım tarafından (2014) tarafından geliştirilen bireylerin kişisel yıllık spor harcamaları bilgi formu kullanılmıştır. Bilgi formun da ekte de yer aldığı üzere, iki bölüm bulunmakta ve 19 maddeden oluşmaktadır (Ek:9.1.).

Bilgi formunun birinci bölümündeki sorular, anket katılımcılarının demografik özelliklerini belirlemeye yönelik olarak hazırlanmıştır. Demografik değişkenleri belirlemeye yönelik olan sorular; cinsiyet, yaş, eğitim durumu, gelir, medeni durum ve meslek gibi sorular sorulmuştur.

Bilgi formunun ikinci bölümünde, anket katılımcılarına ilişkin diğer değişkenleri (çeşitli özellikleri) belirlemeye yönelik olarak hazırlanmıştır. Diğer değişkenleri belirlemeye yönelik olan sorular; spor yapma sıklığı, yapılan spor türü, spor yapma nedenleri, spor yapma süresi, özel fitness merkeziyle ilgili düşünceler, vb. sorular sorulmuştur.

5.7. Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırmalarda yapılmak istenen, ancak çeşitli nedenlerle yapılması mümkün olmayan bazı sınırlılıklar bulunabilmektedir. Bu sınırlılıklar, bazen araştırmacının kontrol ve etki alanının dışında olabileceği gibi, bazen de fayda-maliyet açısından uygun olmadığı için ortaya çıkabilir (Karasar, 2012). Bilgi formunda yer alan sorularının tüm özel fitness merkezlerine üye olan kişilere uygulanamaması, araştırmanın en önemli kısıtını oluşturmaktadır. Ekonomik olması, çok fazla veri toplama imkânı sağlaması, daha geniş kitlelere ulaşılabilirliği gibi nedenlerle veri toplama aracı olarak anket yöntemi kullanılmıştır.

5.8. Verilerin İstatistiksel Analizi

Araştırmada elde edilen veriler SPSS 20.0 (Statistical Package for Social Sciences for Windows) programı kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma demografik etkenler ve diğer etkenlerle ölçekte yer alan değişkenler arasında fark olup olmadığını belirlemeye yönelik olarak yapılmıştır. Demografik etkenler ve diğer değişkenlerle ölçekte yer alan değişkenler arasındaki farklılıklar incelenerek değerlendirilmiştir. Bilgi formunda yer alan sorulara Kolmogorov Smirnov testi uygulanamaması nedeniyle veriler normal dağılıma uygun değil olarak değerlendirilmiştir. Bu nedenle değişkenlerin karşılaştırılabilmesi için parametrik olmayan testlerden Kruskal-Wallis H ve Mann-Whitney U testi uygulanmıştır. Kruskal-Wallis H testi sonucunda belirlenen farklılıkların hangi alt gruplardan kaynaklandığını belirleyebilmek için değişkenlerin ikili karşılaştırıldığı Mann-Whitney U testi yapılmıştır. Test sonuçlarında demografik etkenler ve diğer değişkenlerle ölçekte yer alan değişkenler arasında farklılık tespit edilenlere araştırmada yer verilmiştir. Elde edilen bulgular % 95 güven aralığında 0,05 anlamlılık düzeyinde yorumlanmıştır.

6. BULGULAR

6.1. Örneklem Grubunun Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular

Örneklem grubunun cinsiyetlerine göre dağılımı Tablo 6.1.'de incelenmiştir.

Tablo 6.1. Örneklem Grubunun Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

	Frekans	Yüzde (%)
Kadın	135	35,1
Erkek	250	64,9
Toplam	385	100

Araştırmaya katılan kişilerin % 35,1'i kadın, % 64,9'u erkek katılımcıdır.

Örneklem grubunun yaşlarına göre dağılımı Tablo 6.2.'de incelenmiştir.

Tablo 6.2. Örneklem Grubunun Yaşlarına Göre Dağılımı

	Frekans	Yüzde (%)
20 Yaş ve Altı	82	21,3
21-30 Yaş	150	39,0
31-40 Yaş	94	24,4
41 Yaş ve Üzeri	59	15,3
Toplam	385	100

Araştırmaya katılan kişilerin % 21,3'ü 20 yaş ve aralığında, % 39'u 21-30 yaş aralığında, % 24,4'ü 31-40 yaş aralığında ve % 15,3'ü 41 yaş ve üzeri yaş aralığında yer almaktadır.

Örneklem grubunun eğitim düzeylerine göre dağılımı Tablo 6.3.'de incelenmiştir.

Tablo 6.3. Örneklem Grubunun Eğitim Düzeylerine Göre Dağılımı

	Frekans	Yüzde (%)
Ortaokul	20	5,2
Lise	127	33,0
Ön Lisans	50	13,0
Lisans	138	35,8
Lisansüstü	50	13,0
Toplam	385	100

Araştırmaya katılan kişilerin % 5,2'si ortaokul, % 33'ü lise, % 13'ü ön lisans, % 35,8'i lisans ve % 13,0'ü lisansüstü eğitim düzeyine sahiptir.

Örneklem grubunun ailelerinin ortalama gelir durumuna göre dağılımı Tablo 6.4.'de incelenmiştir.

Tablo 6.4. Örneklem Grubunun Ailelerinin Ortalama Gelir Durumuna Göre Dağılımı

	Frekans	Yüzde (%)
1.000 - 2.000 TL	31	8,1
2.001 - 3.000 TL	103	26,8
3.001 - 4.000 TL	82	21,3
4.001 - 5.000 TL	74	19,2
5.001 TL ve üzeri	95	24,7
Toplam	385	100

Araştırmaya katılanların % 8,1'i 1.000-2.000 TL arasında, % 26,8'i 2.001-3.000 TL arasında, % 21,3'ü 3.001-4.000 TL arasında, % 19,2'si 4.001-5.000 TL arasında ve % 24,7'si 5.001 TL ve üzeri gelire sahiptir.

Örneklem grubunun çalışma sürelerine göre dağılımı Tablo 6.5.'de incelenmiştir.

Tablo 6.5. Örneklem Grubunun Çalışma Sürelerine Göre Dağılımı

	Frekans	Yüzde (%)
0-5 Yıl	115	29,9
6-10 Yıl	171	44,4
11-15 Yıl	44	11,4
16-20 Yıl	29	7,5
21 Yıl ve üzeri	26	6,8
Toplam	385	100

Araştırmaya katılan kişilerin % 29,9'u 0-5 yıl aralığında, % 44,4'ü 6-10 yıl aralığında, % 11,4'ü 11-15 yıl aralığında, % 7,5'i 16-20 yıl aralığında ve % 6,8'i 21 yıl ve üzeri çalışma süresine sahiptir.

Örneklem grubunun medeni durumlarına göre dağılımı Tablo 6.6.'da incelenmiştir.

Tablo 6.6. Örneklem Grubunun Medeni Durumlarına Göre Dağılımı

	Frekans	Yüzde (%)
Evli	133	34,5
Bekar	252	65,5
Toplam	385	100

Araştırmaya katılanların % 34,5'i evli, % 65,5'i bekar katılımcılardan oluşmaktadır.

Örneklem grubunun mesleklerine göre dağılımı Tablo 6.7.'de incelenmiştir.

Tablo 6.7. Örneklem Grubunun Mesleklerine Göre Dağılımı

	Frekans	Yüzde (%)
Akademisyen	16	4,2
Esnaf	20	5,2
Ev Hanımı	13	3,4
İşçi	52	13,5
Memur	26	6,8
Öğrenci	112	29,1
Serbest Meslek	42	10,9
Diğer	104	27,0
Toplam	385	100

Araştırmaya katılanların % 4,2'si akademisyen, % 5,2'si esnaf, % 3,4'ü ev hanımı, % 13,5'i işçi, % 6,8'i memur, % 29,1'i öğrenci, % 10,9'u serbest meslek ve % 27'si diğer mesleklerde çalışmaktadır.

6.2. Örneklem Grubunun Cevaplarına İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılanların “Siz Dahil Ailenizde Kaç Kişi Var?” sorusuna vermiş oldukları cevaplara ilişkin bilgiler Tablo 6.8.'de incelenmiştir.

Tablo 6.8. Örneklem Grubunun Siz Dahil Ailenizde Kaç Kişi Var? Sorusuna İlişkin Verdiği Cevapların Dağılımı

	Frekans	Yüzde %
Bir Kişi	26	6,8
İki Kişi	51	13,2
Üç-Dört Kişi	232	60,3
Beş Kişi ve Üzeri	76	19,7
Toplam	385	100

Araştırmaya katılanların % 6,8'i bir kişi, % 13,2'si iki kişi, % 60,3'ü üç-dört kişi ve % 19,7'si beş ve üzerinde ailesinde kişi olduğunu ifade etmiştir.

Araştırmaya katılanların “Spor Yaptığınız Zaman Dilimi Hangisidir?” sorusuna vermiş oldukları cevaplara ilişkin bilgiler Tablo 6.9.'da incelenmiştir.

Tablo 6.9. Örneklem Grubunun Spor Yaptığınız Zaman Dilimi Hangisidir? Sorusuna İlişkin Verdiği Cevapların Dağılımı

	Frekans	Yüzde (%)
Öğleden Önce	40	10,4
Öğle Saatleri	70	18,2
Öğleden Sonra	84	21,8
Akşam Saatleri	191	49,6
Toplam	385	100

Araştırmaya katılanların % 10,4’ü öğleden önce, % 18,2’si öğle saatlerinde, % 21,8’i öğleden sonra ve % 49,6’sı akşam saatlerinde spor yaptığını ifade etmiştir.

Araştırmaya katılanların “Kaç Çeşit Spor Aktivitesi Yapmaktasınız?” sorusuna vermiş oldukları cevaplara ilişkin bilgiler Tablo 6.10.'da incelenmiştir.

Tablo 6.10. Örneklem Grubunun Kaç Çeşit Spor Aktivitesi Yapmaktasınız? Sorusuna İlişkin Verdiği Cevapların Dağılımı

	Frekans	Yüzde (%)
Bir Çeşit	81	21,0
İki Çeşit	182	47,3
Üç Çeşit	81	21,0
Dört ve Daha Fazla	41	10,7
Toplam	385	100

Araştırmaya katılanların % 21’i bir çeşit, % 47,3’ü iki çeşit, % 21,0’i üç çeşit ve % 10,7’si dört ve daha fazla sayıda spor yaptığını ifade etmiştir.

Araştırmaya katılanların “Genellikle Hangi Spor Aktivitesini Yapmaktasınız?” sorusuna vermiş oldukları cevaplara ilişkin bilgiler Tablo 6.11.'de incelenmiştir.

Tablo 6.11. Örneklem Grubunun Genellikle Hangi Spor Aktivitesini Yapmaktasınız? Sorusuna İlişkin Verdiği Cevapların Dağılımı

	Frekans	Yüzde (%)
Futbol	12	3,1
Basketbol	25	6,5
Vücut Geliştirme	41	10,6
Yürüme	74	19,2
Futbol, Vücut Geliştirme, Yürüme	24	6,2
Vücut Geliştirme, Yürüme	32	8,3
Vücut Geliştirme, Yüzme	25	6,5
Vücut Geliştirme, Yürüme, Yüzme	22	5,7
Yüzme, Yürüme	37	9,6
Futbol, Voleybol, Vücut Geliştirme	10	2,6
Yürüme, Diğer	12	3,1
Vücut Geliştirme, Diğer	25	6,5
Futbol, Voleybol, Yüzme, Vücut Geliştirme, Diğer	11	2,9
Diğer	35	9,1
Toplam	385	100

Araştırmaya katılanların % 3,1'i futbol, % 6,5'i basketbol, % 10,6'sı vücut geliştirme, % 19,2'si yürüme, % 6,2'si futbol-vücut geliştirme-yürüme, % 8,3'ü vücut geliştirme-yürüme, % 6,5'i vücut geliştirme-yüzme, % 5,7'si vücut geliştirme-yürüme-yüzme, % 9,6'sı yüzme-yürüme, % 2,6'sı futbol-voleybol-vücut geliştirme, % 3,1'si yürüme-diğer, % 6,5'i vücut geliştirme-diğer, % 2,9'u futbol-voleybol-yüzme-vücut geliştirme-diğer, % 9,1'i diğer spor aktivitelerine katıldıklarını ifade etmiştir.

Araştırmaya katılanların “Ne Sıklıkta Spor Yapıyorsunuz?” sorusuna vermiş oldukları cevaplara ilişkin bilgiler Tablo 6.12.'de incelenmiştir.

Tablo 6.12. Örneklem Grubunun Ne Sıklıkta Spor Yapıyorsunuz? Sorusuna İlişkin Verdiği Cevapların Dağılımı

	Frekans	Yüzde (%)
Haftada Bir Gün	15	3,9
Haftada İki-Üç Gün	158	41
Haftada Dört-Beş Gün	175	45,5
Her Gün	37	9,6
Toplam	385	100

Araştırmaya katılanların % 3,9’u haftada bir gün, % 41’i haftada iki-üç gün, % 45,5’i haftada dört-beş gün, % 9,6’sı her gün spor yaptığını ifade etmiştir.

Araştırmaya katılanların “Ailenizde Sizin Dışınızda Özel Fitness Merkezine Devam Eden Kişi Sayısı Nedir?” sorusuna vermiş oldukları cevaplara ilişkin bilgiler Tablo 6.13.'de incelenmiştir.

Tablo 6.13. Örneklem Grubunun Ailenizde Sizin Dışınızda Özel Fitness Merkezine Devam Eden Kişi Sayısı Nedir? Sorusuna İlişkin Verdiği Cevapların Dağılımı

	Frekans	Yüzde (%)
Yok	129	33,5
Bir Kişi	182	47,3
İki Kişi	55	14,3
Üç Kişi ve Üzeri	19	4,9
Toplam	385	100

Araştırmaya katılanların % 33,5’i kişi olmadığını, % 47,3’ü bir kişi, % 14,3’ü iki kişi, % 4,9’u üç kişi ve üzeri özel fitness merkezine devam eden kişi olduğunu ifade etmiştir.

Araştırmaya katılanların “Size Sunulan Spor Hizmetinden Ne Derece Memnunsunuz?” sorusuna vermiş oldukları cevaplara ilişkin bilgiler Tablo 6.14.’de incelenmiştir.

Tablo 6.14. Örneklem Grubunun Size Sunulan Spor Hizmetinden Ne Derece Memnunsunuz? Sorusuna İlişkin Verdiği Cevapların Dağılımı

	Frekans	Yüzde (%)
Memnun Değilim	22	5,7
Kısmen Memnunum	120	31,2
Oldukça Memnunum	243	63,1
Toplam	385	100

Araştırmaya katılanların % 5,7’si memnun olmadığını, % 31,2’si kısmen memnun olduğunu, 63,1 oldukça memnun olduğunu ifade etmiştir.

Araştırmaya katılanların “Fiziki Görünüşünüzden Ne Derece Memnunsunuz?” sorusuna vermiş oldukları cevaplara ilişkin bilgiler Tablo 6.15.’de incelenmiştir.

Tablo 6.15. Örneklem Grubunun Fiziki Görünüşünüzden Ne Derece Memnunsunuz? Sorusuna İlişkin Verdiği Cevapların Dağılımı

	Frekans	Yüzde (%)
Memnun Değilim	15	3,9
Kısmen Memnunum	182	47,3
Oldukça Memnunum	188	48,8
Toplam	385	100

Araştırmaya katılanların % 3,9’u memnun olmadığını, % 47,3’ü kısmen memnun olduğunu, 48,8’i oldukça memnun olduğunu ifade etmiştir.

Araştırmaya katılanların “Beden Sağlığınızdan Ne Derece Memnunsunuz?” sorusuna vermiş oldukları cevaplara ilişkin bilgiler Tablo 6.16.’da incelenmiştir.

Tablo 6.16. Örneklem Grubunun Beden Sağlığınızdan Ne Derece Memnunsunuz? Sorusuna İlişkin Verdiği Cevapların Dağılımı

	Frekans	Yüzde (%)
Kısmen Memnunum	138	35,8
Oldukça Memnunum	247	64,2
Toplam	385	100

Araştırmaya katılanların %35,8'i kısmen memnun olduğunu, 64,2'si oldukça memnun olduğunu ifade etmiştir.

Araştırmaya katılanların “Ne Kadar Zamandır Düzenli Spor Yapmaktasınız?” sorusuna vermiş oldukları cevaplara ilişkin bilgiler Tablo 6.17.'de incelenmiştir.

Tablo 6.17. Örneklem Grubunun Ne Kadar Zamandır Düzenli Spor Yapmaktasınız? Sorusuna İlişkin Verdiği Cevapların Dağılımı

	Frekans	Yüzde (%)
Bir Yıl ve Daha Az	113	29,4
2-3 Yıl Arası	138	35,8
4 Yıl ev Üzeri	134	34,8
Toplam	385	100

Araştırmaya katılanların % 29,4'ü bir yıl ve daha az, % 35,8'i iki-üç yıl aralığında, % 34,8'i dört yıl ve üzeri zamandır düzenli spor yaptığını ifade etmiştir.

Araştırmaya katılanların “Fitness Merkezine Üye Olmanızın En Önemli Nedeni Nedir?” sorusuna vermiş oldukları cevaplara ilişkin bilgiler Tablo 6.18.'de incelenmiştir.

Tablo 6.18. Örneklem Grubunun Fitness Merkezine Üye Olmanızın En Önemli Nedeni Nedir? Sorusuna İlişkin Verdiği Cevapların Dağılımı

	Frekans	Yüzde (%)
Beden Sağlığını Korumak	121	31,4
Kilolarımdan Kurtulmak	28	7,3
Kendime Güvenimi Artırmak	35	9,1
Sosyal Çevremi Geliştirmek	33	8,6
Beden Sağlığını Korumak-Kilolarımdan Kurtulmak	26	6,8
Beden Sağlığını Korumak-Kilolarımdan Kurtulmak-Kendime Güvenimi Artırmak	39	10,1
Beden Sağlığını Korumak-Kilolarımdan Kurtulmak-Kendime Güvenimi Artırmak-Ruh Sağlığını Korumak	25	6,5
Beden Sağlığını Korumak-Kilolarımdan Kurtulmak-Kendime Güvenimi Artırmak-Ruh Sağlığını Korumak- Sosyal Çevremi Geliştirmek	26	6,8
Beden Sağlığını Korumak-Ruh Sağlığını Korumak	52	13,5
Toplam	385	100

Araştırmaya katılanların % 31,4'ü beden sağlığını korumak, % 7,3'ü kilolarımdan kurtulmak, % 9,1'i kendime güvenimi artırmak, % 8,6'sı sosyal çevremi geliştirmek, % 6,8'i beden sağlığını korumak-kilolarımdan kurtulmak, % 10,1'i beden sağlığını korumak-kilolarımdan kurtulmak-kendime güvenimi artırmak, % 6,5'i beden sağlığını korumak-kilolarımdan kurtulmak-kendime güvenimi artırmak-ruh sağlığını korumak, % 6,8'i beden sağlığını korumak-kilolarımdan kurtulmak-kendime güvenimi artırmak-ruh sağlığını korumak-sosyal çevremi geliştirmek, % 13,5'i beden sağlığını korumak-ruh sağlığını korumak için fitness salonuna üye olduğunu ifade etmiştir.

Özel fitness merkezlerine üye olan bireylerin kişisel yıllık spor harcamalarını oluşturan unsurlara yapılan harcamaların belirlenmesi amacıyla sorulan sorulara örneklem grubunun vermiş olduğu cevaplara ilişkin bazı istatistiksel bilgiler Tablo 6.19.'da görülmektedir.

Tablo 6.19. Örneklem Grubunun Kişisel Yıllık Spor Harcamalarını Oluşturan Unsurlara İlişkin İstatistiksel Bilgiler

	N	Min. (TL)	Mak.(TL)	Ort.(TL)	S.s.
1. Üyelik	385	115	9000	1827,86	1039,44
2. Ulaşım	385	50	5400	1184,96	765,26
3. Yeme-İçme	385	50	5000	667,77	544,49
4. Spor Malzemesi	385	50	1850	522,81	212,70
5. Spor Giysisi	385	40	5000	496,10	383,25
6. Diğer Harcamalar	385	20	5000	595,85	384,33
Toplam Harcamalar	385	625	15050	5295	1900,26

Tablo 6.19.'da örneklem grubunun kişisel yıllık spor harcamalarını oluşturan unsurlara vermiş olduğu cevapların minimum, maksimum, ortalama ve standart hata puanları gösterilmiştir. Verilen cevapların minimum tutarı 20 TL, maksimum puanını 9.000 TL'dir. Toplam kişisel yıllık spor harcamalarının minimum tutarı 625 TL, maksimum tutarı 15.050 TL ve toplam harcama tutarının ortalaması ise 5.295 TL, standart hatası ise 1.900,26'dır.

6.3. Örneklem Grubunun Kişisel Yıllık Spor Harcama Tutarlarının Demografik ve Diğer Değişkenlere Göre Farklılıkları

Araştırmada yer alan demografik ve diğer etkenlerle ölçekte yer alan değişkenler arasında fark olup olmadığını belirlemeye yönelik olarak çeşitli testler yapılmış ve çıkan farklılıklar incelenerek değerlendirilmiştir. Örneklem kütesinin normal dağılıma uygun olmaması nedeniyle parametrik olmayan testlerden Kruskal Wallis H-Testi ve Mann Whitney U testleri kullanılarak istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar belirlenmiştir. Farklılıkların belirlenmesinde anlamlılık seviyesi % 5 olarak alınmıştır.

Özel fitness merkezlerine üye olan bireylerin toplam kişisel yıllık spor harcama tutarı örneklem grubunun yaşlarıyla karşılaştırılarak bu değişkenler arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı incelenmiştir. Yaş değişkeni ile özel fitness merkezlerine

üye olan bireylerin toplam kişisel yıllık spor harcama tutarı arasında anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiş ve anlamlı farklılık sonuçlarını gösteren Kruskal Wallis H-Testi sonuçları Tablo 6.20.'de verilmiştir.

Tablo 6.20. Yaş Değişkeni ile Özel Fitness Merkezlerine Üye Olan Bireylerin Toplam Kişisel Yıllık Spor Harcama Tutarı Değişkenine İlişkin Kruskal Wallis H-Testi Sonuçları

	Yaş	N	Sıra Değer Ort.	X ²	P
Toplam Kişisel Yıllık Spor Harcama Tutarı	20 Yaş ve Altı	82	160,47	17,312	,001
	21-30 Yaş	150	183,68		
	31-40 Yaş	94	224,52		
	41 Yaş ve Üzeri	59	211,69		

Yaş değişkeni ile özel fitness merkezlerine üye olan bireylerin toplam kişisel yıllık spor harcama tutarı ($p=,001<,05$) değişkeni arasında anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir. Değişkende sıra değer ortalamasına göre 20 yaş ve altı aralığında olanlar en az harcama tutarına, 31-40 yaş aralığında olanlar ise en fazla harcama tutarına sahip katılımcılardır.

Özel fitness merkezlerine üye olan bireylerin toplam kişisel yıllık spor harcama tutarı değişkeninde hangi yaş grupları arasında fark olduğunu ortaya koymak amacıyla Mann Whitney U testi yapılmış çıkan sonuçlar Tablo 6.21.'de verilmiştir.

Tablo 6.21. Yaş Değişkeni ile Özel Fitness Merkezlerine Üye Olan Bireylerin Toplam Kişisel Yıllık Spor Harcama Tutarı Değişkenine İlişkin Mann Whitney U Testi Sonuçları

	Yaş Grubu	N	Sıra Değer Ort.	Z	P
Toplam Kişisel Yıllık Spor Harcama Tutarı	20 Yaş ve Altı	82	73,60	-3,626	,000
	31-40 Yaş	94	101,49		
	20 Yaş ve Altı	82	63,26	-2,656	,008
	41 Yaş ve Üzeri	59	81,76		
	21-30 Yaş	150	112,34	-2,845	,004
	31-40 Yaş	94	138,71		

Yaş değişkeniyle özel fitness merkezlerine üye olan bireylerin toplam kişisel yıllık spor harcama tutarı değişkeni arasındaki fark, 20 yaş altı ile 31-40 yaş aralığı ($p=,000<,05$), 20 yaş altı ile 41 yaş ve üzeri ($p=,008<,05$), 21-30 yaş aralığı ile 31-40 yaş aralıklarındaki ($p=,004<,05$) katılımcılar arasındadır ve harcama tutarlarında bir farklılık bulunmaktadır. Farklılık 20 yaş ve altı ile 31-40 yaş aralığındaki katılımcılardan kaynaklanmaktadır. 20 yaş ve altı yaş aralığında yer alan katılımcıların gelirlerinin az olması dolayısıyla diğer yaş gruplarına göre toplam kişisel yıllık spor harcama tutarları daha azken, 31-40 yaş aralığında yer alan katılımcıların gelir durumlarının daha iyi olması nedeniyle diğer yaş gruplarına göre toplam kişisel yıllık spor harcama tutarlarının daha fazla olduğu düşünülmektedir.

Özel fitness merkezlerine üye olan bireylerin toplam kişisel yıllık spor harcama tutarı değişkeni örneklem grubunun eğitim durumlarıyla karşılaştırılarak bu değişkenler arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı incelenmiştir. Eğitim durumu değişkeni ile özel fitness merkezlerine üye olan bireylerin toplam kişisel yıllık spor harcama tutarı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiş ve anlamlı farklılık sonuçlarını gösteren Kruskal Wallis H-Testi sonuçları Tablo 6.22.'de verilmiştir.

Tablo 6.22. Eğitim Durumu Değişkeni ile Özel Fitness Merkezlerine Üye Olan Bireylerin Toplam Kişisel Yıllık Spor Harcama Tutarı Değişkenine İlişkin Kruskal Wallis H-Testi Sonuçları

	Eğitim Durumu	N	Sıra Değer Ort.	X ²	P
Toplam Kişisel Yıllık Spor Harcama Tutarı	Ortaokul	20	159,88	14,587	,006
	Lise	127	174,58		
	Ön Lisans	50	179,59		
	Lisans	138	204,40		
	Lisansüstü	50	234,99		

Eğitim durumu değişkeni ile özel fitness merkezlerine üye olan bireylerin toplam kişisel yıllık spor harcama tutarı ($p=,006<,05$) değişkeni arasında anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir. Değişkende sıra değer ortalamasına göre ortaokul eğitim durumunda olanlar en az harcama tutarına, lisansüstü eğitim durumunda olanlar ise en fazla harcama tutarına sahip katılımcılardır.

Özel fitness merkezlerine üye olan bireylerin toplam kişisel yıllık spor harcama tutarı değişkeninde hangi eğitim durumu grupları arasında fark olduğunu ortaya koymak amacıyla Mann Whitney U testi yapılmış çıkan sonuçlar Tablo 6.23.'de verilmiştir.

Tablo 6.23. Eğitim Durumu Değişkeni ile Özel Fitness Merkezlerine Üye Olan Bireylerin Toplam Kişisel Yıllık Spor Harcama Tutarı Değişkenine İlişkin Mann Whitney U Testi Sonuçları

	Eğitim Durumu	N	Sıra Değer Ort.	Z	P
Toplam Kişisel Yıllık Spor Harcama Tutarı	Ortaokul	20	25,88	-2,505	,012
	Lisansüstü	50	39,35		
	Lise	127	122,33	-2,176	,030
	Lisans	138	142,82		

Tablo 6.23. Eğitim Durumu Değişkeni ile Özel Fitness Merkezlerine Üye Olan Bireylerin Toplam Kişisel Yıllık Spor Harcama Tutarı Değişkenine İlişkin Mann Whitney U Testi Sonuçları (devam)

Eğitim Durumu	N	Sıra Değer Ort.	Z	P
Lise	127	81,35	-3,173	,002
Lisansüstü	50	108,44		
Ön Lisans	50	42,81	-2,667	,008
Lisansüstü	50	58,19		

Eğitim durumu değişkeniyle özel fitness merkezlerine üye olan bireylerin toplam kişisel yıllık spor harcama tutarı değişkeni arasındaki fark, ortaokul ile lisansüstü ($p=,012<,05$), lise ile lisans ($p=,030<,05$), lise ile lisansüstü ($p=,002<,05$) ve ön lisans ile lisansüstü ($p=,008<,05$) eğitim durumunda olan katılımcılar arasındadır ve harcama tutarlarında bir farklılık bulunmaktadır. Farklılık lise ve lisansüstü eğitim durumundaki katılımcılardan kaynaklanmaktadır. Lise eğitim durumunda yer alan katılımcıların düşük gelir durumları nedeniyle diğer eğitim durumu gruplarına göre toplam kişisel yıllık spor harcama tutarları daha azken, lisansüstü eğitim durumunda yer alan katılımcıların yüksek gelir durumları nedeniyle diğer eğitim durumu gruplarına göre toplam kişisel yıllık spor harcama tutarlarının daha fazla olduğu düşünülmektedir.

Özel fitness merkezlerine üye olan bireylerin toplam kişisel yıllık spor harcama tutarı değişkeni örneklem grubunun aile gelir durumlarıyla karşılaştırılarak bu değişkenler arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı incelenmiştir. Aile gelir durumu değişkeni ile özel fitness merkezlerine üye olan bireylerin toplam kişisel yıllık spor harcama tutarı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiş ve anlamlı farklılık sonuçlarını gösteren Kruskal Wallis H-Testi sonuçları Tablo 6.24.'de verilmiştir.

Tablo 6.24. Aile Gelir Durumu Değişkeni ile Özel Fitness Merkezlerine Üye Olan Bireylerin Toplam Kişisel Yıllık Spor Harcama Tutarı Değişkenine İlişkin Kruskal Wallis H-Testi Sonuçları

	Gelir Durumu	N	Sıra Değer Ort.	X ²	P
Toplam Kişisel Yıllık Spor Harcama Tutarı	1000-2000 TL	31	153,48	44,354	,000
	2001-3000 TL	103	150,59		
	3001-4000 TL	82	175,85		
	4001-5000 TL	74	234,59		
	5001 TL ve Üzeri	95	234,28		

Aile gelir durumu değişkeni ile özel fitness merkezlerine üye olan bireylerin toplam kişisel yıllık spor harcama tutarı ($p=,000<,05$) değişkeni arasında anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir. Değişkende sıra değer ortalamasına göre 1000-2000 TL arasında gelir durumu olanlar en az harcama tutarına, 4001-5000 TL ve 5001 TL ve üzeri gelir durumunda olanlar ise en fazla harcama tutarına sahip katılımcılardır.

Özel fitness merkezlerine üye olan bireylerin toplam kişisel yıllık spor harcama tutarı değişkeninde hangi gelir durumu grupları arasında fark olduğunu ortaya koymak amacıyla Mann Whitney U testi yapılmış çıkan sonuçlar Tablo 6.25.'de verilmiştir.

Tablo 6.25. Aile Gelir Durumu Değişkeni ile Özel Fitness Merkezlerine Üye Olan Bireylerin Toplam Kişisel Yıllık Spor Harcama Tutarı Değişkenine İlişkin Mann Whitney U Testi Sonuçları

	Gelir Durumu	N	Sıra Değer Ort.	Z	P
Toplam Kişisel Yıllık Spor Harcama Tutarı	1000-2000 TL	31	37,37	-3,409	,001
	4001-5000 TL	74	59,55		
	1000-2000 TL	31	43,40	-3,536	,000
	5001 TL ve Üzeri	95	70,06		
	2001-3000 TL	103	72,74	-4,983	,000
	4001-5000 TL	74	111,63		
	2001-3000 TL	103	79,78	-5,047	,000
	5001 TL ve Üzeri	95	120,88		
	3001-4000 TL	82	67,27	-3,274	,001
	4001-5000 TL	74	90,94		
	3001-4000 TL	82	73,57	-3,732	,000
	5001 TL ve Üzeri	95	102,32		

Aile gelir durumu değişkeniyle özel fitness merkezlerine üye olan bireylerin toplam kişisel yıllık spor harcama tutarı değişkeni arasındaki fark, 1000-2000 TL ile 4001-5000 TL ($p=,001<,05$) aralığı, 1000-2000 TL ile 5001 TL ve üzeri ($p=,000<,05$), 2001-3000 TL ile 4001-5000 TL ($p=,000<,05$) aralığı, 2001-3000 TL ile 5001 TL ve üzeri ($p=,000<,05$), 3001-4000 TL ile 4001-5000 TL ($p=,001<,05$) aralığı ve 3001-4000 TL ile 5001 TL ve üzeri ($p=,000<,05$) gelir durumunda olan katılımcılar arasındadır ve harcama tutarlarında bir farklılık bulunmaktadır. Farklılık 1000-2000 TL ile 4001-5000 ve 5001 TL ve üzeri gelir durumundaki katılımcılardan kaynaklanmaktadır. 1000-2000 TL aralığı gelir durumunda yer alan katılımcıların düşük gelir durumları nedeniyle diğer gelir durumu gruplarına göre toplam kişisel yıllık spor harcama tutarları daha azken, 4001-5000 TL ile 5001 TL ve üzeri gelir durumunda yer alan katılımcıların yüksek gelir durumları nedeniyle diğer gelir

durumu gruplarına göre toplam kişisel yıllık spor harcama tutarlarının daha fazla olduğu düşünülmektedir.

Özel fitness merkezlerine üye olan bireylerin toplam kişisel yıllık spor harcama tutarı değişkeni örneklem grubunun medeni durumlarıyla karşılaştırılarak bu değişkenler arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı incelenmiştir. Medeni durum değişkeni ile özel fitness merkezlerine üye olan bireylerin toplam kişisel yıllık spor harcama tutarı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiş ve anlamlı farklılık sonuçlarını gösteren Mann Whitney U Testi sonuçları Tablo 6.26.'da verilmiştir.

Tablo 6.26. Medeni Durum Değişkeni ile Özel Fitness Merkezlerine Üye Olan Bireylerin Toplam Kişisel Yıllık Spor Harcama Tutarı Değişkenine İlişkin Mann Whitney U Testi Sonuçları

	Medeni Durum	N	Sıra Değer Ort.	Z	P
Toplam Kişisel Yıllık Spor Harcama Tutarı	Bekar	252	184,35	-2,102	,036
	Evli	133	209,38		

Medeni durum değişkeniyle özel fitness merkezlerine üye olan bireylerin toplam kişisel yıllık spor harcama tutarı değişkeni arasındaki fark, bekar ile evli ($p=,036<,05$) olan katılımcılar arasındadır ve harcama tutarlarında bir farklılık bulunmaktadır. Farklılık evli olan katılımcılardan kaynaklanmaktadır. Evli olan katılımcıların spora daha fazla önem vermeleri nedeniyle bekar olan katılımcılara göre toplam kişisel yıllık spor harcama tutarlarının daha fazla olduğu düşünülmektedir.

Özel fitness merkezlerine üye olan bireylerin toplam kişisel yıllık spor harcama tutarı değişkeni örneklem grubunun meslekleriyle karşılaştırılarak bu değişkenler arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı incelenmiştir. Meslek değişkeni ile özel fitness merkezlerine üye olan bireylerin toplam kişisel yıllık spor harcama tutarı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiş ve anlamlı farklılık sonuçlarını gösteren Kruskal Wallis H-Testi sonuçları Tablo 6.27.'de verilmiştir.

Tablo 6.27. Meslek Değişkeni ile Özel Fitness Merkezlerine Üye Olan Bireylerin Toplam Kişisel Yıllık Spor Harcama Tutarı Değişkenine İlişkin Kruskal Wallis H-Testi Sonuçları

	Meslek	N	Sıra Değer Ort.	X ²	P
Toplam Kişisel Yıllık Spor Harcama Tutarı	Akademisyen	16	243,22	20,513	,005
	Esnaf	20	236,73		
	Ev Hanımı	13	193,23		
	İşçi	52	201,89		
	Memur	26	223,19		
	Öğrenci	112	158,12		
	Serbest Meslek	42	191,43		
	Diğer	104	203,04		

Meslek değişkeni ile özel fitness merkezlerine üye olan bireylerin toplam kişisel yıllık spor harcama tutarı ($p=,005<,05$) değişkeni arasında anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir. Değişkende sıra değer ortalamasına göre öğrenciler en az harcama tutarına, akademisyenler ise en fazla harcama tutarına sahip katılımcılardır.

Özel fitness merkezlerine üye olan bireylerin toplam kişisel yıllık spor harcama tutarı değişkeninde hangi meslek grupları arasında fark olduğunu ortaya koymak amacıyla Mann Whitney U testi yapılmış çıkan sonuçlar Tablo 6.28.'de verilmiştir.

Tablo 6.28. Meslek Değişkeni ile Özel Fitness Merkezlerine Üye Olan Bireylerin Toplam Kişisel Yıllık Spor Harcama Tutarı Değişkenine İlişkin Mann Whitney U Testi Sonuçları

	Meslek	N	Sıra Değer Ort.	Z	P
Toplam Kişisel Yıllık Spor Harcama Tutarı	Akademisyen	16	89,88	-2,933	,003
	Öğrenci	112	60,88		
	Esnaf	20	90,20	-3,016	,003
	Öğrenci	112	62,27		
	İşçi	52	95,11	-2,321	,020
	Öğrenci	112	76,65		
	Memur	26	88,12	-2,640	,008
	Öğrenci	112	65,18		
	Öğrenci	112	96,50	-2,938	,003
	Diğer	104	121,43		

Meslek değişkeniyle özel fitness merkezlerine üye olan bireylerin toplam kişisel yıllık spor harcama tutarı değişkeni arasındaki fark, akademisyen ile öğrenci ($p=,003<,05$), esnaf ile öğrenci ($p=,003<,05$), işçi ile öğrenci ($p=,020<,05$), memur ile öğrenci ($p=,008<,05$) ve öğrenci ile diğer ($p=,003<,05$) meslek grubunda yer alan katılımcılar arasındadır ve harcama tutarlarında bir farklılık bulunmaktadır. Farklılık öğrenci olan katılımcılardan kaynaklanmaktadır. Öğrenci olan katılımcıların düşük gelir durumları nedeniyle diğer meslek gruplarına göre toplam kişisel yıllık spor harcama tutarlarının daha az olduğu düşünülmektedir.

Özel fitness merkezlerine üye olan bireylerin toplam kişisel yıllık spor harcama tutarı değişkeni örneklem grubunun yapmış oldukları spor aktiviteleri karşılaştırılarak bu değişkenler arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı incelenmiştir. Yapılan spor aktivitesi değişkeni ile özel fitness merkezlerine üye olan bireylerin toplam kişisel yıllık spor harcama tutarı değişkeni arasında anlamlı bir

farklılık olduğu belirlenmiş ve anlamlı farklılık sonuçlarını gösteren Kruskal Wallis H-Testi sonuçları Tablo 6.29.'da verilmiştir.

Tablo 6.29. Yapılan Spor Aktivitesi Değişkeni ile Özel Fitness Merkezlerine Üye Olan Bireylerin Toplam Kişisel Yıllık Spor Harcama Tutarı Değişkenine İlişkin Kruskal Wallis H-Testi Sonuçları

	Yapılan Spor Aktivitesi	N	Sıra Değer Ort.	X ²	P
Toplam Kişisel Yıllık Spor Harcama Tutarı	Futbol	12	198,92	48,289	,000
	Basketbol	25	262,64		
	Vücut Geliştirme	41	185,54		
	Yürüme	74	171,26		
	Futbol, Vücut Geliştirme, Yürüme	24	217,65		
	Vücut Geliştirme, Yürüme	32	173,05		
	Vücut Geliştirme, Yüzme	25	172,30		
	Vücut Geliştirme, Yürüme, Yüzme	22	191,23		
	Yüzme, Yürüme	37	256,15		
	Futbol, Voleybol, Vücut Geliştirme	10	192,70		
	Yürüme, Diğer	12	164,83		
	Vücut Geliştirme, Diğer	25	102,38		
	Futbol, Voleybol, Yüzme, Vücut Geliştirme, Diğer	11	180,77		
	Diğer	35	224,73		

Yapılan spor aktivitesi ile özel fitness merkezlerine üye olan bireylerin toplam kişisel yıllık spor harcama tutarı ($p=,000<,05$) değişkeni arasında anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir. Değişkende sıra değer ortalamasına göre vücut geliştirme-diğer spor aktivitesini yapanlar en az harcama tutarına, basketbol oynayanlar ise en fazla harcama tutarına sahip katılımcılardır.

Özel fitness merkezlerine üye olan bireylerin toplam kişisel yıllık spor harcama tutarı değişkeninde hangi spor aktiviteleri arasında fark olduğunu ortaya koymak amacıyla Mann Whitney U testi yapılmış çıkan sonuçlar Tablo 6.30.'da verilmiştir.

Tablo 6.30. Yapılan Spor Aktivitesi ile Özel Fitness Merkezlerine Üye Olan Bireylerin Toplam Kişisel Yıllık Spor Harcama Tutarı Değişkenine İlişkin Mann Whitney U Testi Sonuçları

	Yapılan Spor Aktivitesi	N	Sıra Değer Ort.	Z	P
Toplam Kişisel Yıllık Spor Harcama Tutarı	Futbol	12	25,75	-2,637	,008
	Vücut Geliştirme-Diğer	25	15,76		
	Basketbol	25	41,88	-2,770	,006
	Vücut Geliştirme	41	28,39		
	Basketbol	25	67,50	-3,528	,000
	Yürüme	74	44,09		
	Basketbol	25	36,50	-3,049	,002
	Vücut Geliştirme-Yürüme	32	23,14		
	Basketbol	25	31,76	-3,040	,002
	Vücut Geliştirme-Yüzme	25	19,24		
	Basketbol	25	22,26	-2,646	,008
	Yürüme-Diğer	12	12,21		
	Basketbol	25	28,00	-2,133	,033
	Vücut Geliştirme-Yürüme-Yüzme	22	19,45		
	Basketbol	25	35,26	-4,737	,000
	Vücut Geliştirme-Diğer	25	15,74		

Tablo 6.30. Yapılan Spor Aktivitesi ile Özel Fitness Merkezlerine Üye Olan Bireylerin Toplam Kişisel Yıllık Spor Harcama Tutarı Değişkenine İlişkin Mann Whitney U Testi Sonuçları (devam)

Yapılan Spor Aktivitesi	N	Sıra Değer Ort.	Z	P
Vücut Geliştirme	41	39,15	-3,061	,002
Vücut Geliştirme-Diğer	25	24,24		
Vücut Geliştirme	41	32,48	-2,882	,004
Yüzme-Yürüme	37	47,28		
Yürüme	74	49,93	-2,438	,015
Diğer	35	65,71		
Yürüme	74	54,64	-2,769	,006
Vücut Geliştirme-Diğer	25	36,26		
Yürüme	74	47,74	-3,828	,000
Yüzme-Yürüme	37	72,53		
Diğer	35	38,81	-2,144	,032
Vücut Geliştirme-Yürüme	32	28,73		
Diğer	35	38,60	-4,258	,000
Vücut Geliştirme-Diğer	25	19,16		
Futbol-Vücut Geliştirme-Yürüme	24	31,46	-3,102	,002
Vücut Geliştirme-Diğer	25	18,80		
Vücut Geliştirme-Yürüme	32	34,33	-2,767	,006
Vücut Geliştirme-Diğer	25	22,18		
Vücut Geliştirme-Yürüme	32	26,44	-3,314	,001
Yüzme-Yürüme	37	42,41		
Vücut Geliştirme-Yüzme	25	30,86	-2,602	,009
Vücut Geliştirme-Diğer	25	20,14		
Vücut Geliştirme-Yüzme	25	22,58	-3,201	,001
Yüzme-Yürüme	37	37,53		
Yüzme-Diğer	12	15,50	-2,651	,008
Yüzme-Yürüme	37	28,08		
Vücut Geliştirme-Yürüme-Yüzme	22	29	-2,346	,019
Vücut Geliştirme-Diğer	25	19,60		
Vücut Geliştirme-Diğer	25	17,18	-5,138	,000
Yüzme-Yürüme	37	41,18		

Yapılan spor aktivitesi değişkeniyle özel fitness merkezlerine üye olan bireylerin toplam kişisel yıllık spor harcama tutarı değişkeni arasındaki fark, futbol ile vücut geliştirme-diğer ($p=,008<,05$), basketbol ile vücut geliştirme ($p=,006<,05$), basketbol ile yürüme ($p=,000<,05$), basketbol ile vücut geliştirme-yürüme ($p=,002<,05$), basketbol ile vücut geliştirme-yüzme ($p=,006<,05$), basketbol ile yürüme-diğer ($p=,008<,05$), basketbol ile vücut geliştirme-yürüme-yüzme ($p=,033<,05$), basketbol ile vücut geliştirme-diğer ($p=,000<,05$), vücut geliştirme ile vücut geliştirme-diğer ($p=,002<,05$), vücut geliştirme ile yüzme-yürüme ($p=,004<,05$), yürüme ile diğer ($p=,015<,05$), yürüme ile vücut geliştirme-diğer ($p=,006<,05$), yürüme ile yüzme-yürüme ($p=,000<,05$), diğer ile vücut geliştirme-yürüme ($p=,032<,05$), diğer ile vücut geliştirme-diğer ($p=,000<,05$), futbol-vücut geliştirme-yürüme ile vücut geliştirme-diğer ($p=,002<,05$), vücut geliştirme-yürüme ile vücut geliştirme-diğer ($p=,006<,05$), vücut geliştirme-yürüme ile yüzme-yürüme ($p=,001<,05$), vücut geliştirme-yüzme ile vücut geliştirme-diğer ($p=,009<,05$), vücut geliştirme-yüzme ile yürüme-yüzme ($p=,001<,05$), yüzme-diğer ile yüzme-yürüme ($p=,008<,05$), vücut geliştirme-yürüme-yüzme ile vücut geliştirme-diğer ($p=,019<,05$) ve vücut geliştirme-diğer ile yüzme-yürüme ($p=,000<,05$) spor aktivitelerini yapan katılımcılar arasındadır ve harcama tutarlarında bir farklılık bulunmaktadır. Farklılık basketbol, yüzme-yürüme, diğer ve vücut geliştirme-diğer spor aktivitelerinin yapan katılımcılardan kaynaklanmaktadır. Vücut geliştirme-diğer spor aktivitelerini yapan katılımcılar düşük gelir durumları nedeniyle diğer diğer spor aktivitelerini yapan gruplara göre toplam kişisel yıllık spor harcama tutarları daha azken, basketbol, yüzme-yürüme ve diğer spor aktivitelerini yapan katılımcıların yüksek gelir durumları nedeniyle diğer spor aktivitelerini yapan gruplara göre toplam kişisel yıllık spor harcama tutarlarının daha fazla olduğu düşünülmektedir.

Özel fitness merkezlerine üye olan bireylerin toplam kişisel yıllık spor harcama tutarı değişkeni örneklem grubunun düzenli spor yapma süresiyle karşılaştırılarak bu değişkenler arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı incelenmiştir. Düzenli spor yapma süresi değişkeni ile özel fitness merkezlerine üye olan bireylerin toplam kişisel yıllık spor harcama tutarı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiş ve anlamlı farklılık sonuçlarını gösteren Kruskal Wallis H-Testi sonuçları Tablo 6.31.'de verilmiştir.

Tablo 6.31. Düzenli Spor Yapma Süresi Değişkeni ile Özel Fitness Merkezlerine Üye Olan Bireylerin Toplam Kişisel Yıllık Spor Harcama Tutarı Değişkenine İlişkin Kruskal Wallis H-Testi Sonuçları

	Düzenli Spor Yapma Süresi	N	Sıra Değer Ort.	X ²	P
Toplam Kişisel Yıllık Spor Harcama Tutarı	Bir Yıl ve Daha Az	113	172,42	7,884	,019
	2-3 Yıl Arası	138	191,26		
	4 Yıl ve Üzeri	134	212,14		

Düzenli spor yapma süresi değişkeni ile özel fitness merkezlerine üye olan bireylerin toplam kişisel yıllık spor harcama tutarı ($p=,019<,05$) değişkeni arasında anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir. Değişkende sıra değer ortalamasına göre bir yıl ve daha az süredir düzenli spor yapanlar en az harcama tutarına, 4 yıl ve üzeri süredir düzenli spor yapanlar ise en fazla harcama tutarına sahip katılımcılardır.

Özel fitness merkezlerine üye olan bireylerin toplam kişisel yıllık spor harcama tutarı değişkeninde hangi spor yapma süresi grupları arasında fark olduğunu ortaya koymak amacıyla Mann Whitney U testi yapılmış çıkan sonuçlar Tablo 6.32.'de verilmiştir.

Tablo 6.32. Düzenli Spor Yapma Süresi Değişkeni ile Özel Fitness Merkezlerine Üye Olan Bireylerin Toplam Kişisel Yıllık Spor Harcama Tutarı Değişkenine İlişkin Mann Whitney U Testi Sonuçları

	Düzenli Spor Yapma Süresi	N	Sıra Değer Ort.	Z	P
Toplam Kişisel Yıllık Spor Harcama Tutarı	Bir Yıl ve Daha Az	113	110,75	-2,681	,007
	4 Yıl ve Üzeri	134	135,17		

Düzenli spor yapma süresi değişkeniyle özel fitness merkezlerine üye olan bireylerin toplam kişisel yıllık spor harcama tutarı değişkeni arasındaki fark, bir yıl ve daha az ile dört yıl ve üzeri ($p=,007<,05$) düzenli spor yapma süresi olan

katılımcılar arasındadır ve harcama tutarlarında bir farklılık bulunmaktadır. Farklılık bir yıl ve daha az süre düzenli spor yapan katılımcılardan kaynaklanmaktadır. Bir yıl ve daha az süredir düzenli spor yapan katılımcıların düzenli spor yapma süresinin az olması nedeniyle diğer düzenli spor yapma sürelerine göre toplam kişisel yıllık spor harcama tutarlarının daha az olduğu düşünülmektedir.

7.TARTIŞMA VE SONUÇ

Bireyler gerek günlük hayatlarında gerekse çalışma hayatlarında birçok sorunla karşı karşıya kalmaktadırlar. Bu sorunlarla etkin mücadele için zinde ve sağlıklı olmaları gerekmektedir. Bu zinde ve sağlıklı olma durumu ise en kolay ve en hızlı spor faaliyetleriyle sağlanılabilmektedir. Spor faaliyetlerinin yapılabilirliği noktasında ulaşım, zaman, vb sorunlar bireyleri özel fitness merkezlerine yöneltmektedir. Özel fitness merkezleri ücretli olmaları nedeniyle bireylerin spor ekonomisine katkı yaptığı önemli merkezler arasında yer almaktadır. Özel fitness merkezlerine üye olan bireylerin kişisel yıllık spor harcamalarına etki eden değişkenler belirlenerek, bu değişkenlerle ilgili çözümler üretilmelidir.

Özel fitness merkezlerine üye olan bireylerin kişisel yıllık spor harcamalarının bazı demografik değişkenlere ve diğer değişkenlere göre anlamlı farklılık gösterdiği sonucuna varılmıştır.. Bu anlamlı farklılıklarda yaş, eğitim durumu, aile gelir durumu, medeni durum, meslek, yapılan spor aktivitesi ve düzenli spor yapma sıklığı değişkenlerinin etkili olduğu anlaşılmıştır.

Araştırma tabakalı örnekleme yöntemine göre oluşturularak dağılımı yapılan ve İstanbul'da faaliyet gösteren 71 özel fitness merkezine üye 385 kişi üzerinde gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucuna göre yaş değişkeniyle özel fitness merkezlerine üye olan bireylerin kişisel yıllık spor harcamaları değişkeni Kruskal Wallis H testi yapılarak karşılaştırılmış ($p=,001 < ,05$) ve aralarında anlamlı farklılık belirlenmiştir. Farklılığın hangi yaş grupları arasında olduğunu belirleyebilmek amacıyla Mann Whitney U testi yapılmıştır. 20 yaş ve altı yaş aralığında yer alan katılımcıların yaşları, bütçelerinin kısıtlı olması, çalışma süreleri ve deneyimlerinin çok fazla olmaması, vb etkenler nedeniyle diğer yaş gruplarına göre toplam kişisel yıllık spor harcama tutarlarının daha az olduğu düşünülmektedir. 31-40 yaş aralığında yer alan katılımcıların yaşları, çalışma süreleri ve deneyimlerinin fazla olması, vb etkenler nedeniyle diğer yaş gruplarına göre toplam kişisel yıllık spor harcama tutarlarının daha fazla olduğu düşünülmektedir. Yıldırım (2014), Naoyuki ve arkadaşları (2003) yapmış oldukları çalışmalarda araştırma sonucumuzu destekler bulgulara ulaşmışlardır.

Eğitim durumu değişkeniyle özel fitness merkezlerine üye olan bireylerin kişisel yıllık spor harcamaları değişkeni Kruskal Wallis H testi yapılarak karşılaştırılmış ($p=,006<,05$) ve aralarında anlamlı farklılık belirlenmiştir. Farklılığın hangi eğitim durumu grupları arasında olduğunu belirleyebilmek amacıyla Mann Whitney U testi yapılmıştır. Lise eğitim durumunda olan katılımcıların eğitim durumları, bütçelerinin kısıtlı olması, çalıştıkları pozisyon, vb etkenler nedeniyle diğer eğitim durumu gruplarına göre toplam kişisel yıllık spor harcama tutarlarının daha az olduğu düşünülmektedir. Lisansüstü eğitim durumunda olan katılımcıların eğitim durumları, çalıştıkları pozisyon, vb etkenler nedeniyle diğer eğitim durumu gruplarına göre toplam kişisel yıllık spor harcama tutarlarının daha fazla olduğu düşünülmektedir. Yıldırım (2014) yapmış olduğu çalışmada araştırma sonucumuzu destekler bulgulara ulaşmıştır. Scheers (2013) yapmış olduğu “Farklı Fiziksel Aktivite Önerileri İle Uyum ve Objektif Bir Ölçü Kullanarak Sosyo-Demografik Özellikleri İle İlişkisi” konulu çalışmasında eğitim düzeyinin azaldıkça fiziksel aktivitelere katılımın azaldığını belirtmektedir.

Aile gelir durumu değişkeniyle özel fitness merkezlerine üye olan bireylerin kişisel yıllık spor harcamaları değişkeni Kruskal Wallis H testi yapılarak karşılaştırılmış ($p=,000<,05$) ve aralarında anlamlı farklılık belirlenmiştir. Farklılığın hangi gelir durumu grupları arasında olduğunu belirleyebilmek amacıyla Mann Whitney U testi yapılmıştır. 1000-2000 TL aralığı gelir durumunda olan katılımcıların bütçelerinin kısıtlı olması, çalıştıkları pozisyon, vb etkenler nedeniyle diğer gelir durumu gruplarına göre toplam kişisel yıllık spor harcama tutarlarının daha az olduğu düşünülmektedir. 4001-5000 TL ile 5001 TL ve üzeri gelir durumu olan katılımcıların yüksek gelir durumları, çalıştıkları pozisyon, vb etkenler nedeniyle diğer gelir gruplarına göre toplam kişisel yıllık spor harcama tutarlarının daha fazla olduğu düşünülmektedir. Yıldırım (2014) yapmış olduğu çalışmada araştırma sonucumuzu destekler bulgulara ulaşmıştır. Ayrıca Karahüseyinoğlu (2008) yapmış olduğu “ Geleneksel Türk Spor Kamuoyu Profiline Belirlenmesi” çalışmasında da 1500 TL üzeri gelire sahip bireylerin daha çok modern sporlara ve fitness salonlarına yöneldiği sonucuna ulaşmıştır. Karahüseyinoğlu (2008) çalışması araştırma sonucumuzu destekler bulgulara ulaşmıştır.

Medeni durum değişkeniyle özel fitness merkezlerine üye olan bireylerin kişisel yıllık spor harcamaları değişkeni Mann Whitney U testi yapılarak karşılaştırılmış ($p=,036<,05$) ve aralarında anlamlı farklılık belirlenmiştir. Evli olan katılımcıların daha düzenli yaşamaları, sorumluluklarının daha fazla olması, spora daha fazla ilgi göstermeleri, vb etkenler nedeniyle bekarlara göre toplam kişisel yıllık spor harcama tutarlarının daha fazla olduğu düşünölmektedir. Yıldırım (2014) yapmış olduğu çalışmada araştırma sonucumuzla farklı bulgulara ulaşmıştır.

Meslek değişkeniyle özel fitness merkezlerine üye olan bireylerin kişisel yıllık spor harcamaları değişkeni Kruskal Wallis H testi yapılarak karşılaştırılmış ($p=,005<,05$) ve aralarında anlamlı farklılık belirlenmiştir. Farklılığın hangi meslek grupları arasında olduğunu belirleyebilmek amacıyla Mann Whitney U testi yapılmıştır. Öğrenci olan katılımcıların bütçelerinin kısıtlı olması, çalışma durumları, vb etkenler nedeniyle diğer meslek gruplarına göre toplam kişisel yıllık spor harcama tutarlarının daha az olduğu düşünölmektedir. Yıldırım (2014) yapmış olduğu çalışmada araştırma sonucumuzla farklı bulgulara ulaşmıştır.

Yapılan spor aktivitesi değişkeniyle özel fitness merkezlerine üye olan bireylerin kişisel yıllık spor harcamaları değişkeni Kruskal Wallis H testi yapılarak karşılaştırılmış ($p=,000<,05$) ve aralarında anlamlı farklılık belirlenmiştir. Farklılığın hangi spor aktivitesi grupları arasında olduğunu belirleyebilmek amacıyla Mann Whitney U testi yapılmıştır. Vücut geliştirme-diğer spor aktivitelerini yapan katılımcıların diğer spor aktivitelerine göre daha uygun ücretinin olması, ek harcamaların düşük olması, vb etkenler nedeniyle diğer spor aktivitesi gruplarına göre toplam kişisel yıllık spor harcama tutarlarının daha az olduğu düşünölmektedir. Basketbol, yüzme-yürüme ve diğer spor aktivitelerini yapan katılımcıların özel malzemelerinin olması, ücretlerinin fazlalığı, vb etkenler nedeniyle diğer spor aktivitesi gruplarına göre toplam kişisel yıllık spor harcama tutarlarının daha fazla olduğu düşünölmektedir. Yıldırım (2014) yapmış olduğu çalışmada araştırma sonucumuzu destekler bulgulara ulaşmıştır.

Düzenli spor yapma sıklığı değişkeniyle özel fitness merkezlerine üye olan bireylerin kişisel yıllık spor harcamaları değişkeni Kruskal Wallis H testi yapılarak karşılaştırılmış ($p=,019<,05$) ve aralarında anlamlı farklılık belirlenmiştir. Farklılığın

hangi spor yapma sıklığı grupları arasında olduğunu belirleyebilmek amacıyla Mann Whitney U testi yapılmıştır. Bir yıl ve daha az süre düzenli spor yapan katılımcıların katılımcıların düzenli spor yapma sürelerinin kısalığı, spor yapmaya yeni başlamaları, vb etkenler nedeniyle diğer spor yapma sıklığı gruplarına göre toplam kişisel yıllık spor harcama tutarlarının daha az olduğu düşünülmektedir. Yıldırım (2014) yapmış olduğu çalışmada araştırma sonucumuzu destekler bulgulara ulaşmıştır.

Cinsiyet değişkeniyle özel fitness merkezlerine üye olan bireylerin kişisel yıllık spor harcamaları değişkeni Mann Whitney U testi yapılarak karşılaştırılmış ($p=,365>,05$) ve aralarında anlamlı bir farklılık belirlenememiştir. Yıldırım (2014) yapmış olduğu çalışmada araştırma sonucumuzu destekler bulgulara ulaşmıştır.

Çalışma süresi, spor yapma sıklığı, yapılan spor aktivitesi çeşidi, spor yapılan zaman dilimi değişkenleriyle özel fitness merkezlerine üye olan bireylerin kişisel yıllık spor harcamaları değişkenleri Kruskal Wallis H testi yapılarak karşılaştırılmış ($p=,079>,05$)-($p=,112>,05$)-($p=,996>,05$)-($p=,976>,05$) ve aralarında anlamlı bir farklılık belirlenememiştir. Yıldırım (2014) yapmış olduğu çalışmada spor yapılan zaman dilimi değişkeniyle ilgili araştırma sonucumuzu destekler bulgulara ulaşırken, spor yapma sıklığı ve yapılan spor aktivitesi çeşidi değişkenleriyle ilgili araştırma sonuçlarımızla farklı bulgulara ulaşmıştır.

Gelecekte bu konuda araştırma yapacak olanların özel ve kamuya ait fitness merkezlerine üye olan bireylerin kişisel yıllık spor harcamalarını karşılaştırmaları, büyükşehir ve büyükşehir olmayan illerde fitness merkezlerine üye olan bireylerin kişisel yıllık spor harcamalarını karşılaştırmaları, bu alandaki çalışmalara önemli katkı sağlayacaktır. Spor ekonomisi alanında araştırmamıza benzer çalışmalardan elde edilen verilerin ortaya konması, bu çalışmanın sonucu elde edilen verilerin karşılaştırılması özel fitness merkezlerine üye olan bireylerin kişisel yıllık spor harcamalarının farklılık gösterme durumlarıyla ilgili daha net bilgilere ulaşılmasını sağlayacaktır.

ÖNERİLER

Çalışmanın sonuçlarına göre, aşağıdaki öneriler sunulmuştur:

1. Sporun ekonomik katkısına ülkelerin çoğuna baktığımızda bu konuda çok fazla sayıda doğru bilgiye ulaşmanın zor olduğu görülmektedir. Bunun için tümevarım yöntemi ile sektörel bazda araştırmaların yapılıp, bütün resmin oluşturulması ve bu gibi çalışmalarla sporun ekonomik haritasının çıkartılmasının faydalı olacağı düşünülmektedir.
2. Spor salonlarının yasal durumları ele alındığında, ilgili yönergelerin mevcut ihtiyaçlara cevap vermediği düşünülmektedir. Federasyonlar ile birlikte hareket edilerek, ruhsat,sicil, faaliyet ve denetim işlemlerinin yeniden düzenlenmesi gerektiği düşünülmektedir.
3. Özel fitness merkezlerine üye olan bireylerin kişisel yıllık spor harcamalarıyla ilgili farklılıklarının nedenleri belirlenmeli,
4. Özel fitness merkezlerine üye olan bekar bireylerin kişisel yıllık spor harcamalarını artırabilecek etkenler belirlenmeli,
5. Özel fitness merkezlerine üye olan öğrencilerin, maddi gelirlerinin az olmasına bağlı olarak, kişisel yıllık spor harcamalarının az olduğu sonucuna varılmıştır. Öğrencilerin maddi kaynaklarını arttırıcı,
6. Özel fitness merkezlerine üye olan bireylerin sayısının ve kişisel yıllık spor harcama tutarlarının artırabilmesi için çeşitli kampanyalar düzenlenmeli,
7. Özel fitness merkezleri tarafından verilen hizmetlerin kalitesinin artırılabilmesi için çalışmalar yapılmalı,
8. Özel fitness merkezleri müşterilerin istek ve tercihleri doğrultusunda spor aktivite sayısını artırmalıdır.
9. Bu konuda elde edilen sonuçların daha detaylı incelenebilmesi için nitel çalışmaların da yapılmasının faydalı olacağı düşünülmektedir.

8. KAYNAKLAR

1. Addy CL, Wilson D, Kirtland K, Sharpe P, Kimsey D. Associations Of Perceived Social And Physical Environmental Supports With Physical Activity And Walking Behavior. American Journal Of Public Health. 2004; 94(3): 440-443.
2. Akpınar HM. Pazarlama İletişimi Bağlamında Türkiye Ulusal Futbol Süper Liginin Stratejik Marka Kimliğine Genel Bir Bakış. M.Ü. Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2016, İstanbul (Danışman: Yrd. Doç. Dr. Serap Mungan AY).
3. Altuğ O. Kayıt Dışı Ekonomi. 2. Basım. İstanbul: Türkmen Kitapevi; 1999, s:1-2.
4. Altunışık R, Coşkun R, Bayraktaroğlu S, Yıldırım E. Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri. 2. Basım. Sakarya: Sakarya Kitabevi; 2002, s: 18-168.
5. Andreasson J, Johansson T. The Fitness Revolution: Historical Transformations In The Global Gym And Fitness Culture. Sport Science Review. 2014; 23(3-4): 91-111.
6. Arslan E. Bütçe Politikalarının Spor Alanında Sunulan Hizmetler Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi ve Değerlendirilmesi. Hak İş Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi. 2014; 3 (6).
7. Atalay A, Ay S. Spor Faaliyetlerinin Ekonomik Faaliyetlerle İlişkisi. IV. Spor Bilimleri Kongresi. Hacettepe Üniversitesi. 1996; 1-3 Kasım. Ankara.
8. Balcı V. Spor Etkinliklerinin Planlanması ve Yönetimi. 1.Basım. Ankara: Bağırhan Yayinevi; 1999, s:5-7.
9. Balcı V. Spor Pazarlaması Kavramlar-Yöntemler-Örnekler. 1.Basım. Ankara: Bağırhan Yayinevi; 2005, s:58.

10. Basım N, Arğan M. Spor Yönetimi. 1. Basım. Ankara: Detay Yayıncılık; 2005, s.56-60..
11. Bingöl A. Spor Merkezlerine Devam Eden Bireylerin Spordan ve Spor Merkezlerinden Beklentilerinin Karşılama Düzeyleri. K.T.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2010, Trabzon (Danışman: Prof. Dr. Ali Ahmet DOĞAN).
12. Cerrahoglu N. Spor Ekonomisi Bilim Dalının Gelisim Analizi. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Yönetim Bilimleri Dergisi. 2016;14(27): 309.
13. Cerrahoğlu N, İmamoğlu F. 1.Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimler Kongresi: Sporun Ekonomik Boyutu, Almanya Örneği. Gazi Üniversitesi. 2000; 11-13 Mayıs. Ankara.
14. Cerrahoğlu N. Spor Ekonomisi Bilim Dalının Gelişim Analizi. Journal of Administrative Sciences. 2016; 14 (27) : 300-329.
15. Corbin CB, Welk G, Corbin WR, Welk K. Concepts of Fitness and Wellness. McGraw-Hill. 2001; 1: 37-40.
16. Crossley N. In The Gym: Motives, Meaning And Moral Careers. Body and Society. 2006; 12(3): 23-50.
17. Çimen Z, Gürbüz B. Spor Hizmetlerinde Toplam Kalite Yönetimi. 1. Basım. Ankara: Alp Yayınevi; 2008, s.87.
18. Denis H. History of Economic Doctrines. Çeviren: A. Tokatlı. Ekonomik Doktrinler Tarihi. 3. basım, Sosyal Yayınlar Ltd. Şti., İstanbul; 1997, s: 70.
19. Devecioğlu S. Sporun Ekonomik Boyutu. Standart Ekonomik ve Teknik Dergi TSE. 2004; 43(511): 3-38.
20. Dinar BG. İktisadi Sosyolojiden Yeni İktisat Sosyolojisine: İktisat ve Sosyoloji İlişkisinin Değişen Yüzü. Sosyoekonomi Dergisi. 2015;23(26): 25-44.

21. Dinler Z. İktisada Giriş. 20. Basım. Bursa: Ekin Basın Yayın Dağıtım; 2014, s:7.
22. Doğu G, Sunay H. Uluslar arası İlişkiler ve Spor. Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi. 2010; 3: 93-100.
23. Dwyer L, Forsyth P, Spurr R. Estimating The Impacts Of Special Events On An Economy. Journal of Travel Research. 2005; 43(4): 351–359.
24. Ekenci G, İmamoğlu AF. Spor İşletmeciliği. 2. Baskı. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım; 2002, s. 75.
25. Eriksson U, Arvidsson D, Sundquist K. Availability Of Exercise Facilities and Physical Activity İn 2,037 Adults: Cross-Sectional Results From The Swedish Neighborhood And Physical Activity (SNAP) Study. BMC Public Health. 2012; 12(1): 1.
26. European Conference of Ministers of Transport (ECMT). Transport and Exeptional Public Events Report on The Hundred and Twenty Secound Round Table on Transport Economics. 2003. Paris.
27. Freyer W. Sport – Marketing. 1 st ed. Germany – Wisbaden: Forkel- Verlag; 2003, s: 66 -67.
28. Gökdere A. Bankacılar İçin Ekonomi Bilgisi. 9. Basım. Ankara: Söz Kesen Matbacılık,; 2000, s: 2-12.
29. Gözler, K. Genel Hukuk Bilgisi. 9. Basım. Bursa: Ekin Basım Yayım Dağıtım; 2009, s: 106.
30. Güçlü M. Olimpiyat Oyunları ve Spor Sponsorluğu. Gazi Üniversitesi. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi. 2001; 21(3): 223-229.
31. Güçlü M. Spor Tesislerinin İşletmesi: Ankara Özel Yükseliş Koleji Spor Tesisleri. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. 1998; 4: 33-39.

32. Gündoğdu C, Devecioğlu S. Spor Hizmetlerinin Genel Ekonomi Çerçevesinde Görünümü. Doğu Anadolu Bölgesi Araştırmaları Dergisi. 2008; 117-124.
33. Güran T. İktisat Tarihi. 1. Basım. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları; 2013, s: 68-78.
34. Haag H. Zum Selbstverständnis der Sportsoziologie und Sportökonomie als Theoriefelder der Sportwissenschaft. Germany - Schorndorf: Hofmann Verlag. 2002; s: 131 -133.
35. Halonen JI, Stenholm S, Kivimäki M, Pentti J, Subramanian SV, Kawachi I, Vahtera J. Is Change In Availability Of Sports Facilities Associated With Change In Physical Activity? A Prospective Cohort Study. Preventive Medicine. 2015; 73: 10-14.
36. Han E. İktisada Giriş. 2. Basım. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Basımevi; 1996, s: 15.
37. Heinemann K. Einführung in die Ökonomie des Sports – Ein Handbuch. Beiträge zur Lehre und Forschung im Sport. Germany - Schorndorf: Hofmann Verlag. 1995; 107: 247 – 249.
38. Hoeger W, Hoeger SA. Principles and Labs For Fitness and Wellness. Boston: Cengage Learning. 2016; 3: 3-4.
39. İmamoğlu AF, Karaoğlu E, Erturan E. Türkiye’de Spor Kulüplerinin Yapısal Nitelikleri ve Temel Problemleri. Gazi Beden Eğitimi ve Spor Dergisi. 2007; 12 (3): 35-61.
40. İmamoğlu AF. Fonksiyonel Açıdan Spor Yönetiminin Anlamı ve Önemi. Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. 1992; 1 (8): 21-34.
41. Karaca O, Saatçioğlu C. Ekonomi ve Spor Ekonomik Gelişmenin Uluslararası Sportif Başarı Üzerindeki Etkisi. Yalova Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2012; 1 (1): 27-35.

42. Karahüseyinoğlu MF. Geleneksel Türk Spor Kamuoyunun Profilinin Belirlenmesi. New World Sciences Academy. 2008; 3 (2): 17-26.
43. Karasar N. Bilimsel Araştırma Yöntemi. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık; 2012, s: 73.
44. Kargün M, Dalkiliç M, Bayrak M, Ramazanoğlu F, Öztürk T. History Of Olympics And Contributions Of Olympic Games To The City. Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi. 2015; 3 (9): 239-245.
45. Katırcı H, Hakan S. Spor Tesis İşletmesi ve Saha Malzeme Bilgisi. 1. Basım. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları; 2012: 2474, s: 74.
46. Katırcı H. Spor Ekonomisi. 1. Basım. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları; 2013, s: 138-159.
47. Kayadibi S. Paranın yeniden keşfedilmesi (Rediscovery of Money). Memleket Newspaper. 2011; 6.
48. Kayahan K. Açık Alan Fitness Aletlerinin Ahşap Malzemeden Yapılabilirliğinin Araştırılması. International Journal of Science Culture and Sport (IntJSCS). 2016; 4 (3): 319-328.
49. Koçak F. Üniversite Öğrencilerinin Spora Yönelik Tutumları: Bir Ölçek Geliştirme Çalışması. Spormetre. 2014; 12 (1): 59-69.
50. Kutluay TF, Tutar E, Elmalı G. Spor Sektörünün Mikro ve Makro Ekonomik Etkilerinin Teorik Analizi. Route Educational and Social Science Journal. 2015; 2 (3): 311-333.
51. Landsberger B. Mezopotamya'da Medeniyetin Doğuşu. Çeviren: Mebrure O. Tosun. Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi. 1944; 2(3): 419-429.

52. Limstrand T, Rehrer NJ. Young People's Use Of Sports Facilities: A Norwegian Study On Physical Activity. Scandinavian Journal of Public Health. 2008; 36 (5): 452-459.
53. Morgan, K. The Birth of Industrial Britain: Social Change 1750-1850. 1 st ed. Harlow: Pearson Education Limited; 2004, p: 23.
54. Mullin BJ, Hardy S, Sutton WA. Sport Marketing. 1 st ed. USA: Human Kinetics; 2007, p: 58-96.
55. Nelson, E. Princeton University Program in Hellenic Studies and Committee on Renaissance Studies; "From Hellenism to Hebraism: The Transformation of Early-Modern Republican Thought". Renaissance Hellenism 106 McCormick Hall April 12-14, 2007.
56. Oh H, Kim JH, Kim H, Baik M, Hwang J. Study on Selection of the Optimal Site for Sports Com-plex Facility Using the Importance Factor Based on Regional Characteristics . 2016; 1:1-5.
57. Özer K. Fiziksel Uygunluk 1.Baskı. Ankara: Nobel Yayınları; 2001, s: 14-80.
58. Öztürk H. Sağlıklı Yaşam Ve Spor Merkezi Müşterilerinin Tatmin Düzeylerinin Bazı Demografik Değişkenlerle İlişkisinin Karşılaştırılması. M.Ü. Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2010, İstanbul (Danışman: Yrd. Doç. Dr. Serap Mungan AY).
59. Pakman, B. İngiltere ve Osmanlı Devleti'nde Sanayi Devrimi Form Algısı. Işık Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2012, İstanbul (Danışman: Yrd. Doç. Sinan Güler).
60. Pavan, J K; Ramesh, N. Fitness And Wellness In Colleges. Journal of Arts and Culture. 2011; 1: 37-39.

61. Ranchod YK, Roux AVD, Evenson KR, Sánchez BN, Moore K. Longitudinal Associations Between Neighborhood Recreational Facilities And Change In Recreational Physical Activity In The Multi-Ethnic Study Of Atherosclerosis: 2000–2007. *American Journal Of Epidemiology*. 2014; 179 (3): 43-335.
62. Roberts JM. Avrupa Tarihi. 3. Basım. İstanbul: İnkılap Yayınları; 2010, s: 446.
63. Saruhan ŞC, Özdemirci A. Bilim, Felsefe ve Metodoloji. İstanbul: Beta Basım A.Ş.; 2011, s: 137.
64. Schaaf P. Sports Marketing: It is Not Just a Game Anymore. New York: Prometheus Books; 1995, p: 55.
65. Scheers T, Philippaerts R, Lefevre J. Compliance With Different Physical Activity Recommendations And Its Association With Socio-Demographic Characteristics Using An Objective Measure. *BMC Public Health*. 2013; 13 (1): 1.
66. Skousen M. İktisadi Düşünce Tarihi; Modern İktisadın İnşası. Çeviren: Acar M, Erdem E, Topak M. 4. Basım. Adres Yayınları, İstanbul; 2009, s:14-15.
67. Stahl T, Rütten A, Nutbeam D, Kannas L. The Importance Of Policy Orientation And Environment On Physical Activity Participation—A Comparative Analysis Between Eastern Germany, Western Germany And Finland. *Health Promotion International*. 2002; 17 (3): 235-246.
68. Sunay H. The Job Satisfaction Of Sports Trainers in Turkey. *International Journal of Applied Sports Sciences*. 2005; 17 (1): 18-29.
69. Şipal C. Avrupa Konseyine Üye Ülkelerde Sporun Teşkilatlanması. Gsgm Yayını. Ankara: 1989; S:20-21.
70. T.C. Resmi Gazete. 638 sayılı Kanun Hükmünde Kararname. 03 Haziran 2011. Sayı: 6223, Başbakanlık Basımevi, Ankara.

71. T.C. Resmi Gazete. Dernekler Kanunu. 23 Kasım 2004. Sayı: 25649, Başbakanlık Basımevi, Ankara.
72. T.C. Resmi Gazete. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'nün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun. 28 Mayıs 1986. Sayı: 3289, Başbakanlık Basımevi, Ankara.
73. T.C. Resmi Gazete. Kurumlar Vergisi Kanunu. 10 Haziran 1949. Sayı: 7229, Başbakanlık Basımevi, Ankara.
74. T.C. Resmi Gazete. Özel Beden Eğitimi ve Spor Yönetmeliği. 15 Ekim 1999. Sayı: 23847, Başbakanlık Basımevi, Ankara.
75. T.C. Resmi Gazete. Türk Medeni Kanunu. 08 Aralık 2001. Sayı: 24607, Başbakanlık Basımevi, Ankara.
76. T.C. Resmi Gazete. Türk Ticaret Kanunu. 09 Temmuz 1956. Sayı: 9353, Başbakanlık Basımevi, Ankara.
77. Talimciler A. Futbolun Metalaşması. Toplum Bilim Futbol Özel Sayısı. 2002; 16: 37-41.
78. Tutar FK, Tutar E, Elmali G. Theoretical Analysis Of Micro And Macro Economic Effects Of Sports Sector. Route Educational and Social Science Journal. 2015; 2(3): 312-332.
79. Thoni E, Philippovich T. Sportökonomik, Sozio-ökonomische ex-ante Evaluierung, Ders Winteruniversiade Innsbruck/Seefeld 2005.
80. Tyrrell TJ, Johnston RJ. A Framework For Assessing Direct Economic Impacts Of Tourist Events: Distinguishing Origins, Destinations, And Causes Of Expenditures. Journal Of Travel Research. 2001; 40 (1): 94–100.
81. Uslu Çağlarırnak N. .Spor Ekonomisi. 3. Basım. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi, Açıköğretim Fakültesi Yayını; 2012 (1928).

82. Uslu Çağlarırnak N. The Development of Sport Industry and Economic Effects of Sport Industry in Changing World. The 10th ICHPER SD Europe Congress. 2010:5.
83. Ünsal B, Ramazanoğlu F. Spor Medyasının Toplum Üzerindeki Sosyolojik Etkisi. Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi (Journal Of Research In Education And Teaching). 2013; 2 (1): 44.
84. Üstüner AC. Asur Devleti ve Uygarlığı. Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi. 2001; 134: 125-166.
85. Wallerstein I. Modern World System. Çeviren: Boyacı L. Modern Dünya Sistemi, Kapitalist Tarım ve 16. Yüzyıl'da Avrupa Dünya Ekonomisinin Kökenleri, 2. basım, Bakış Yayınları, İstanbul; 2004, s: 147-150.
86. Yıldırım A, Şimşek H. Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Seçkin Yayıncılık; 2005, s:105.
87. Yıldırım O. Ankara'daki Özel Spor Merkezlerine Devam Eden Bireylerin Spor Ekonomisine Katkısı. Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2014, Ankara (Danışman: Yrd. Doç. Hakan Sunay).
88. Yıldız E, Aydın AS. Olimpiyat Oyunlarının Sürdürülebilir Kalkınma Açısından Değerlendirilmesi. Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi. 2013; 24 (4): 269–282.
89. Yıldız SM, Tüfekçi Ö. Fitness Merkezi Müşterilerinin Hizmet Kalitesine Yönelik Beklenti ve Algılarının Değerlendirilmesi. Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi. 2010; 13 (24): 1-11.
90. Yıldız, D. Atatürk ve Spor. İstanbul: Telebasın Yayıncılık; 2008, s: 15.
91. Yücel T. Avrupa'nın Sanayi İnkılabından Önceki Çehresi ve Sanayi İnkılabı. Türk Coğrafya Dergisi. 1963; 1: 22-23.

9. EKLER

9.1. Bilgi Formu

Fitness Merkezinin İsmi:

BİLGİ FORMU

Değerli Katılımcı,

Marmara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Spor Yöneticiliği Bölümü’nde Yrd. Doç. Dr. Serap MUNGAN AY danışmanlığında yürütmekte olduğum “İstanbul İlindeki Özel Fitness Merkezlerine Üye Bireylerin Spor Ekonomisine Katkısı” konulu yüksek lisans tezime ampirik veri desteği sağlamak amacıyla aşağıdaki bilgi formu geliştirilmiştir.

Lütfen aşağıdaki soruları size en uygun yanıtı göre cevaplayınız. Soruların cevapları bilimsel araştırma için veri olarak kullanılacak olup; hiçbir kişi veya kuruma verilmeyecek, gizli tutulacaktır. Desteğiniz ve araştırmaya vereceğiniz katkıdan dolayı şimdiden teşekkür ederiz.

Recep Mehmet GÖRÜNÜ
rmgorunu@hotmail.com

1. KİŞİSEL BİLGİLER
1. Cinsiyetiniz: () Erkek () Kadın
2. Yaşınız: () 20 Yaş ve Altı () 21-30 () 31-40 () 41 Yaş ve Üstü
3. Eğitim Durumunuz: () İlkokul () Ortaokul () Lise () Ön Lisans () Lisans () Yüksek Lisans () Doktora
5. Ailenizin Ortalama Aylık Geliri : () 1000-2000 () 2001-3000 () 3001-4000 () 4001-5000 () 5001 TL ve Üzeri
4. Çalışma Süreniz: () 0-5 Yıl () 6- 10 Yıl () 11-15 Yıl () 16- 20 Yıl () 21 Yıl ve Üzeri
5. Medeni Durumunuz: () Bekar () Evli
6. Mesleğiniz: () Akademisyen () Esnaf () Ev Hanımı () İşçi () Memur () Öğrenci () Serbest Meslek () Diğer
7. Siz dâhil ailenizde kaç kişi var? () Tek kişi () 2 Kişi () 3-4 Kişi () 5kişi ve daha fazla

8. Spor yaptığınız zaman dilimi hangisidir? () Öğleden önce () Öğle saatleri () Öğleden sonra () Akşam saatleri
9. Kaç çeşit spor aktivitesi yapmaktasınız? () Bir çeşit () İki Çeşit () Üç çeşit
10. Genellikle hangi spor aktivitesini yapmaktasınız? () Futbol () Voleybol () Basketbol () Yüzme () Vücut geliştirme () Yürüme () Diğer(Lütfen yazınız.....)
11. Ne sıklıkta spor yapıyorsunuz? () Haftada bir gün () Haftada 2-3 gün () Haftada 4-5 gün () Her gün
12. Ailenizde sizin dışınızda özel fitness merkezine devam eden kişi sayısı nedir? () Bir kişi () İki kişi () Üç kişi ve daha fazla
13. Size sunulan spor hizmetinden ne derecede memnunsunuz? () Memnun değilim () Kısmen memnunum () Oldukça memnunum
14. Fiziki görünüşünüzden ne derecede memnunsunuz? () Oldukça memnunum () Kısmen memnunum () Memnun değilim
15. Beden sağlığınıza ne derecede memnunsunuz? () Oldukça memnunum () Kısmen memnunum () Memnun değilim
16. Ne zamandan beri düzenli olarak spor yapmaktasınız? () Bir yıl ve daha az () 2-3 yıl () 4 yıl ve daha fazla
17. Fitness merkezine üye olmanızın en önemli nedeni nedir? () Beden sağlığımı korumak () Ruh sağlığımı korumak () Kilolarımdan kurtulmak () Sosyal çevremi genişletmek () Kendime güvenimi artırmak () Diğer (Lütfen yazınız.....)
18. Kişisel olarak sporla ilgili yıllık harcamanız nedir? () Üyelik:..... TL () Ulaşım:..... TL () Yeme-İçme:.....TL () Spor Malzemesi:.....TL () Spor giysisi:.....TL () Diğer harcamalar (Lütfen yazınız.....TL) Toplam.....TL

9.2. Fitness Salonları Onaylı Liste

06 Nisan 2015

İSTANBUL GENÇLİK HİZMETLERİ VE SPOR İL MÜDÜRLÜĞÜ ÖZEL SALONLAR ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ'NE

Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı'nda tezli yüksek lisans programına devam etmekteyim. "İstanbul'daki Özel Fitness Merkezlerine Devam Eden Bireylerin Spor Ekonomisine Katkısı" konulu tez çalışmamın evren ve örneklemi oluşturabilmek ve hata payını en aza indirebilmek adına, İstanbul ili sınırları içinde bulunan; salon adında ve ruhsat isminde "Fitness" geçen özel spor salonlarının isimlerine ve üye sayılarına ihtiyaç duymaktayım.

Bilginin paylaşarak arttığı ilkesinden hareketle, bilimsel ve verimli bir çalışma yapabilmek adına, yukarıda bahsettiğim konudaki bilgileri talep etmekteyim. Bilime sanata ve spora desteğini hiçbir zaman esirgemeyen Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğünüzün bu konuda da şahsıma yardımcı olunacağı kanaatindeyim. Gereğinin yapılmasını arz ederim.

Recep Mehmet GÖRÜNÜ

ADRES : 1'nci Ordu Bölge Bando Komutanlığı

Üsküdar/ İstanbul

06 Nisan 2015

İLETİŞİM : 05055203860

rngorunu@hotmail.com

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü

3793/06.04.2015

Sıra No	Salon Adı	Bulunduğu İlçe
1	Evolution Fitness Center	Ataşehir
2	Superslow Zone Fitness Sports	Ataşehir
3	Fitness Fight Sport Center	Avcılar
4	Galaxy Fitness Spor Salonu	Avcılar
5	Mi Estilo Fitness	Avcılar
6	Athletic Fitness Center	Bahçelievler
7	City Fitness Club	Bahçelievler
8	Eurosport Fitness Spor Salonu	Bahçelievler
9	Fitness Park Spor Salonu	Bahçelievler
10	My Gym Fitness Center	Bahçelievler
11	Princess Fitness Spor Salonu	Bahçelievler
12	Prolife Style Fitness Center	Bahçelievler
13	Corner Healthy&Fitness	Bakırköy
14	Fitness Sport Spor Salonu	Bakırköy
15	Fitness Town Spor Salonu	Bakırköy
16	Florya Fitness Center	Bakırköy
17	Powerzone Fitness Üniverse	Bakırköy
18	Pure Jatomi Fitness	Bakırköy
19	A Plus Fitness Club	Başakşehir
20	Charming Fitness Spor Salonu	Bayrampaşa
21	Fitness World Spor Kulübü	Bayrampaşa
22	Pure Jatomi Fitness	Bayrampaşa
23	Beykoz Fitness Spor Kulübü Spor Salonu	Beykoz
24	Blue Moon Fitness Club	Beykoz
25	618 Fitness Club	Beylikdüzü
26	Elegance Fitness	Beylikdüzü
27	Fitness Court Spor Salonu	Beylikdüzü
28	Efc Exclusive Fitness Club	Büyükkçekmece
29	Beşyıldız Fitness	Çekmeköy
30	Central Point Fitness	Çekmeköy
31	Performans Fitness	Çekmeköy
32	7/24 Fitness Spor Salonu	Esenyurt
33	V3 Fitness Spor Tesisi	Eyüp
34	R-Form Fitness Spor Salonu	Fatih
35	Şampiyon Fitness Spor Salonu	Fatih
36	A Fitness Spor Salonu	Gaziosmanpaşa
37	Life Fitness Spor Salonu	Güngören
38	Byotell Fitness Spor Tesisi	Kadıköy
39	Fitness Form Club	Kadıköy
40	Maestro Fitness Club	Kadıköy
41	Özgür Gym Sport And Fitness Center	Kadıköy
42	Sportica Fitness Club Spor Salonu	Kadıköy
43	Fitness Form Spor Salonu	Kağıthane
44	Mavi Fitness Spor Salonu	Kağıthane
45	Fitness City	Kartal
46	Lifexpress Fitness Club	Kartal

fm -

47	Fitness Life Spor Salonu	Küçükçekmece
48	Profesional Line Fitness	Küçükçekmece
49	Sprint Fitness Center	Küçükçekmece
50	Canas Fitness Spor Salonu	Maltepe
51	My Fitness	Maltepe
52	Olmypus Fitness Center	Maltepe
53	Ekin Fitness Center	Sancaktepe
54	Sports 2006 Fitness Center	Sancaktepe
55	Ferahevler Relax Fitness Spor Salonu	Sultangazi
56	Life Guard Fitness Center	Şile
57	Essporto Health& Fitness Club	Şişli
58	Mask Fitness	Şişli
59	Plus Fitness Spor Salonu	Şişli
60	Pure Jatomi Fitness	Şişli
61	Form Fitness	Ümraniye
62	Life Fitness Spor Salonu	Ümraniye
63	Master Gym Fitness Spor Salonu	Ümraniye
64	Zero Fitness Spor Salonu	Ümraniye
65	A Fitness&Sports Club	Üsküdar
66	Big Center Fitness Club	Üsküdar
67	Boss Fitness Center	Üsküdar
68	Essporto Health&Fitness Club	Üsküdar
69	Fight Academy Fitness	Üsküdar
70	Get Fit Sport Fitness Club	Üsküdar
71	Power Club Fitness	Zeytinburnu

Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müd.'nin resmi
kayıtlarında hizmet veren 71 adet fitness salonu
listesidir.

9.3. İzin Yazıları

23 Haziran 2015

İSTANBUL GENÇLİK HİZMETLERİ VE SPOR İL MÜDÜRLÜĞÜ ÖZEL SALONLAR ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ'NE

Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı'nda tezli yüksek lisans programına devam etmekteyim. "İstanbul'daki Özel Fitness Merkezlerine Devam Eden Bireylerin Spor Ekonomisine Katkısı" konulu tez çalışmam için İstanbul ili sınırları içinde bulunan; salon adında ve ruhsat isminde "Fitness" geçen özel spor salonlarının isimlerini ve bilgilerini; 06 Nisan 2015 tarihli, 3793 sıra numaralı dilekçeyle talep etmiş ve olumlu sonuç almıştım.

Çalışmama devam edebilmek ve veri toplamak adına Ek 1'deki anket formunu; 3793 sayılı dilekçeme cevaben ismi verilen, kurumunuz tarafından ruhsatlandırılmış toplam 71 Fitness Salonunda uygulamak istiyorum. Anket dağılım oranları Ek 2'de gösterilmiştir.

Gereğinin yapılmasını arz ederim.

Recep Mehmet GÖRÜNÜ

EK :

1. Anket Formu Örneği
2. Salonlara Göre Anket Dağılım Oranları

ADRES :

1'nci Ordu Bölge Bando Komutanlığı
Üsküdar/ İstanbul

İLETİŞİM :

05055203860 rmgorunu@hotmail.com

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü

7087

23 Haziran 2015

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü

457

Sayı : 63367427-150 -16073
Konu : Anket Formu

30 Haziran 2015

Sn. Recep Mehmet GÖRÜNÜ

İlgi : 23.06.2015 tarih ve bila sayılı dilekçeniz.

İlgi dilekçenizde bahsetmiş olduğunuz 'İstanbul'daki Özel Fitness Merkezlerine Devam Eden Bireylerin Spor Ekonomisine Katkısı' konulu yüksek lisans tez çalışması için hazırlanmış anketlerin uygulanmasında, kurumumuz açısından bir sakınca görülmemiştir.

Bilgilerinize rica ederim.

İbrahim İlhami KOÇ
Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdür V.

Adres : Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü Alaattin Yavaşca Sok.No:10/1 Üsküdar/İSTANBUL
Telefon : (0216) 651 62 62(8 hat) Belgegeçer : (0216) 651 62 82
E-Posta : istanbul@gsb.gov.tr Elektronik Ağ : <http://istanbul.gsb.gov.tr/>

9.4. Etik Kurul Raporu

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
Sağlık Bilimleri Enstitüsü
Etik Kurulu

PROJENİN ADI: İstanbul'daki Özel Fitness Merkezlerine Devam Eden Bireylerin Spor Ekonomisine Katkısı

PROJE YÜRÜTÜCÜSÜ: Yrd.Doç.Dr. Serap Mungan AY

PROJEDEKİ ARAŞTIRICILAR: Recep Mehmet GÖRÜNÜ

ONAY TARİHİ VE ONAY SAYISI: 29.04.2015-27

Sayın Yrd.Doç.Dr. Serap Mungan AY

67 protokol nolu "İstanbul'daki Özel Fitness Merkezlerine Devam Eden Bireylerin Spor Ekonomisine Katkısı" isimli projeniz Enstitümüz Etik Kurulu tarafından incelenmiş ve etik yönden uygunluğuna karar verilmiştir.

Prof. Dr. Feyza ARICIOĞLU
Komisyon Başkanı

Prof. Dr. İnci ALİCAN

Prof. Dr. Serap AKYÜZ

Prof. Dr. Hülya AŞCI

Prof. Dr. Ufuk YURDALAN

Prof. Dr. Dilşad SAĞIR

Doç. Dr. Nefise BAHÇECİK

Doç. Dr. Tolga GÜVEN

Doç. Dr. Hakkı ARIKAN

Yrd. Doç.Dr. Ümit UĞURLU

Yrd. Doç. Dr. Betül OKUYAN

Marmara Üniversitesi Göztepe
Kampüsü Sağlık Bilimleri
Enstitüsü 34688 Kadıköy /
İSTANBUL

0 (216) 414 44 23/12 (Faks)
0 (216) 414 44 23

saglik.ogrenci@marmara.edu.tr
<http://saglik.marmara.edu.tr>

Ayrıntılı bilgi için:
M.R.ALKAN

10. ÖZGEÇMİŞ

Adı	RECEP MEHMET	Soyadı	GÖRÜNÜ
Doğum Yeri	KARAMAN	Doğum Tarihi	11.03.1987
Uyruğu	TC	Tel	05055203860
E-mail	rmgorunu@hotmail.com	rmgorunu@gmail.com	

Eğitim Düzeyi	Mezun Olduğu Kurumun Adı		Mezuniyet Yılı
Yüksek Lisans	Marmara Üniversitesi	Sağlık Bilimleri Enstitüsü	2016
Lisans	Fırat Üniversitesi	Beden Eğitimi ve Spor Öğr.	2013
Lisans	Fırat Üniversitesi	Spor Yöneticiliği	2013
Lisans	Anadolu Üniversitesi	İktisat Fakültesi	2012
Ön Lisans	Bando Okullar K.lığı	Trompet İcracılığı	2006
Lise	Bando Okullar K.lığı	Astsubay Hazırlama Okulu	2004

İş Deneyimi	Çalıştığı Kurum	Süre
ASTSUBAY (Astsb.Çvş - Kd. Çvş)	8'nci Kolordu Bölge Bando Komutanlığı ELAZIĞ	2006-2012
ASTSUBAY (Kd.Çvş – Üçvş)	Piyade Okulu Bando Komutanlığı İSTANBUL	2012-2014
ASTSUBAY (Üçvş)	1'nci Ordu Bölge Bando Komutanlığı İSTANBUL	2014-2016
ASTSUBAY (Üçvş)	1'nci Ordu İdari Kurmay Yarbaşkanlığı (Emir Astsubayı) İSTANBUL	2016-Halen

Yabancı Dili	Okuduğunu Anlama	Konuşma	Yazma
İngilizce (YDS 35)	Orta	Orta	Orta

ALES	Sözel	Eşit Ağırlık	Sayısal
Puanı:	79,56673	64,25443	62,88240

Bilgisayar Bilgisi	Kullanma Becerisi
Microsoft Office	İyi